

Räisänen, Johanna

“Siellä on niin hyvä yhteishenki ja kukaan ei arvostele toisia” –

Nilsin musiikki- ja tanssileirin merkitys nuorille musiikinharrastajille ja -opiskelijoille

Musiikkikasvatuksen pro gradu -tutkielma

KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNTA

Musiikkikasvatuksen maisteriohjelma

2019

Oulun yliopisto

Kasvatustieteiden tiedekunta

“Siellä on niin hyvä yhteishenki ja kukaan ei arvostele toisia” – Nilsin musiikki- ja tanssileirin merkitys nuorille musiikin harrastajille ja -opiskelijoille (Johanna Räsänen)

Pro gradu -tutkielma, 92 sivua, 4 liitesivua

Huhtikuu 2019

Tämä pro gradu -tutkielma käsittelee Nilsin musiikki- ja tanssileirin merkitystä nuorille musiikin harrastajille ja -opiskelijoille. Tutkimuksessa on haastateltu viittä eri-ikäistä nuorta heidän leirikokemuksistaan. Kaikki nuoret opiskelevat tai harrastavat musiikkia ja ovat olleet monena vuonna Nilsin musiikki- ja tanssileirillä. Aiempi musiikkileiritutkimus on hyvin vähäistä. Tutkimus on tapaustutkimus, jonka aineisto on kerätty teemahaastatteluilla. Aineiston analyysimenetelmänä toimi aineistolähtöinen sisällönanalyysi.

Aiempien tutkimusten tavoin yhteisöllisyys, intensiivisyys, musiikillinen kehittyminen, esiintymiskokemus ja innostava oppimisympäristö ilmenivät musiikkileirin motiiveina myös tässä tutkimuksessa. Oppimisen, vapaa-ajan ja esiintymisjännityksen merkitys nuorille nousivat esiin uusina havaintoina tutkimuksessani.

Tutkimustulosten mukaan Nilsin musiikki- ja tanssileiri on tärkeä jokavuotinen tapahtuma nuorten elämässä. Leirin hyvä yhteishenki houkuttelee nuoria Nilsiin, jossa tavataan joka kesä vanhoja ja uusia leirikavereita musiikin parissa. Musiikkileirin yhteisöön kuuluminen vaikuttaa nuorten musiikillisen identiteetin kehitykseen. Uuden oppiminen, laadukas opetus sekä innostavat ja ammattitaitoiset opettajat ovat nuorten mielestä parasta leirissä. Konserteista saatava esiintymiskokemus ja opiskelua tukeva viihtyisä ympäristö merkitsevät myös paljon. Vapaa-ajalla on kiva viettää aikaa muiden samanhenkisten kavereiden kanssa pelaillen ja musisoiden. Haastatellut nuoret kertoivat, että Nilsin musiikki- ja tanssileirillä ketään ei kiusata tai arvostella.

Musiikkileirillä opiskelu eroaa muusta musiikinopiskelusta rentoudessa ja vapaudessa. Nuoret saavat vaikuttaa leirillä opiskeltavaan ohjelmistoon. Myös vahva yhteisöllisyys on merkittävä ero musiikkileirin ja muun musiikinopiskelun välillä. Musiikkileirillä nuoret pääsevät osallistumaan ryhmätunneille, yhtyeisiin ja bändeihin yhdessä muiden kanssa.

Avainsanat: musiikkiharrastus, motivaatio, musiikkileiri, nuoruusikä, yhteisöllisyys, kerronnallinen tutkimus, teemahaastattelu

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Leiritoiminta	8
2.1	Suomen musiikkileiritoiminta	8
2.2	Aiemmat tutkimukset	10
2.3	Nilsin musiikki- ja tanssileiri	12
2.3.1	<i>Leiritoiminta Nilsissä 1900-luvulla</i>	12
2.3.2	<i>Leiritoiminta Nilsissä 2000-luvulla</i>	13
3	Nuoren muuttuva maailma	15
3.1	Nuoruuden kehitystehtävät	17
3.2	Nuoruuden vaiheet	18
3.2.1	<i>Varhaisnuoruus</i>	19
3.2.2	<i>Keskinuoruus</i>	21
3.2.3	<i>Myöhäisnuoruus</i>	22
3.3	Musiikki nuoren elämässä	23
3.3.1	<i>Musiikkikasvatus yläkoulussa ja lukiossa</i>	25
3.3.2	<i>Vapaa-ajan musiikkitoiminta</i>	28
4	Musiikin psykologiset ja sosiaaliset merkitykset	32
4.1	Motivaatio	32
4.1.1	<i>Motivaatio peruskäsitteenä</i>	32
4.1.2	<i>Motivaatio ja oppiminen</i>	34
4.1.3	<i>Motivaatio musiikin opiskelussa ja harrastamisessa</i>	36
4.2	Nuoren identiteetti	39
4.3	Tunteiden säätely musiikin avulla	41
4.4	Yhteisöllisyys	44
5	Tutkimuksen metodologia ja toteutus	48
5.1	Tapaustutkimus	48
5.2	Teemahaastattelu	49
5.3	Haastateltavien kuvaus	53
5.4	Analyysimenetelmät	55
6	Tutkimuksen tulokset ja yhteenveto	60
6.1	Oppiminen ja opetus	60
6.1.1	<i>Innostavat opettajat</i>	60
6.1.2	<i>Uuden oppiminen</i>	61
6.1.3	<i>Harjoitteleminen</i>	62

6.1.4	<i>Ohjelmisto</i>	63
6.2	Sosiaalisuus	64
6.2.1	<i>Samanhenkiset ihmiset</i>	64
6.2.2	<i>Yhteishenki ja ilmapiiri</i>	65
6.3	Ympäristö	65
6.4	Konsertit	67
6.4.1	<i>Esiintymiset ja esiintymiskokemus</i>	67
6.4.2	<i>Jännittäminen</i>	68
6.5	Vapaa-aika	69
6.6	Uudet kokemukset ja innostus	70
6.7	Erot muuhun musiikin opiskeluun	71
6.8	Tulosten yhteenveto	72
7	Pohdinta	75
7.1	Eettisyys	82
7.2	Luotettavuus	83
7.3	Jatkotutkimusaiheita	85
	Lähteet	86

1 Johdanto

Tämän pro gradu -tutkielman tarkoituksena on selvittää, mitä musiikkileiritoiminta merkitsee nuorille musiikin harrastajille ja -opiskelijoille sekä mikä motivoi heitä osallistumaan leirille vuodesta toiseen. Tutustun Suomen musiikkileiritoimintaan ja etenkin pitkät perinteet omaavaan Nilsin musiikki- ja tanssileiriin. Syvennyn Nilsissä järjestettävän musiikkileirin historiaan ja tutkin, miten leiri on muuttunut vuosien kuluessa.

Oma kohtainen kokemus musiikkileiristä usealta vuodelta innosti minut tekemään tutkimusta. Musiikkileiri on muodostunut minulle vuoden kohokohdaksi niin musiikillisten kuin yhteisöllisten seikkojen vuoksi. Tutkimuksessani haluan tuoda esille musiikkileirin merkityksen nuorten elämässä ja samalla edistää musiikkileirien asemaa.

”Leiri tarjoaa kokonaisvaltaista kasvatusta ja yhdessäoloa, onhan leiri kuin pienoistakunta, jossa elämme yhdessä ympäri vuorokauden”, ”Leiri on kasvatusta 24 tuntia vuorokaudessa”, ”Viikon leiri kesällä vastaa koko vuoden kerhotoimintaa”. (Ketola 2002, 51 & 1979, 11.)

Näin on perusteltu leiritoiminnan tärkeyttä ihmisen elämässä. Nämä kuvaukset leiritoiminnasta sopivat hyvin perustelemaan leirin merkitystä etenkin nuorille ihmisille. Leiritoiminnan tärkeyttä perustellaan myös mahdollisuudella oma-aloitteiseen tekemiseen ja toimintaan. Onkin tavallista, että nuoret leiriläiset kertovat leiriltä tultuaan ensimmäisinä kuulumisina, mitä kaikkea uutta he ovat oppineet. Leirillä opitaan myös huolehtimaan siisteydestä, ja kasvatetaan itsenäisyyteen, koska leirillä ollaan yleensä ilman vanhempia. Omien piilevien kykyjen löytäminen leirillä vahvistaa jokaista leiriläistä. Jokainen haluaa kokea elämyksiä ja myönteisiä kokemuksia leirillä yhdessä muiden kanssa. (Ketola 2002, 51.) Edelle mainitsemiäni leiritoiminnan hyötyjen vuoksi leiritoimintaa, tässä tapauksessa Nilsin musiikki- ja tanssileirin toimintaa ja sen vaikutusta nuorille, on tärkeää tutkia.

Nilsin musiikki- ja tanssileiri on järjestetty ensimmäisen kerran 62 vuotta sitten. Leirin juuret ulottuvat siis pitkälle. Itselleni Nilsin leiri on ennen kaikkea sosiaalinen tapahtuma, sillä näen silloin vanhoja musiikkituttuja, joita tapaa yleensä vain leirillä. Leirillä tutustuu myös uusiin ihmisiin. Tunnelma on yhteisöllinen, jossa oman kokemukseni mukaan kaikkien on hyvä olla. Ammattitaitoiset opettajat, monipuolinen kurssitarjonta, ihanat ihmiset ja kaiken kaikkiaan loistavat puitteet houkuttelevat minut joka kesä Nilsiin leiriläisenä, työssäoppijana tai opettajana.

Tein kandidaatintutkielmani musiikin vaikutuksesta nuorten hyvinvointiin (Räisänen 2017). Tutkimusta tehdessä kävi ilmi, että musiikilla on suuri vaikutus nuoren hyvinvointiin sosiaalisena, terapeuttisena ja rentouttavana tekijänä. Nuoret säätelevät myös tunteitaan musiikin avulla. Tässä pro gradu -tutkielmassani käsittelen kandidaatintutkielmassani esittämiäni asioita laajemmasta näkökulmasta. Laajennan tutkimusta nuoruudesta, ja kohdistan huomioni erityisesti motivaatioon. Minua kiinnostaa, mikä motivoi nuoria käymään musiikkileirillä. Käsittelen aihetta kasvatuspsykologisesta näkökulmasta. Tutustun nuoruuteen ihmisen elämänvaiheena, ja esitän aineiston pohjalta näkökulmia siihen, mitä leiritoiminta merkitsee nuorille ja kuinka se linkittyy kasvatuspsykologiseen tietoon.

Oppilaitosten järjestämä formaalinen musiikin harrastaminen tapahtuu yleensä syys- ja kevätlukukausien aikana. Kesän tullessa musiikkioppilaitokset jäävät kesälomalle, ja nuorten laulu- ja soitto-opinnot jäävät tauolle. Kesä on suhteellisen pitkä aika, jolloin on myös mahdollista ylläpitää ja edistää musiikillisia taitoja. Uuden opettajan kanssa soittaminen on virkistävää ja se voi lisätä motivaatiota. Musiikkileirit ovat oivia paikkoja kesäajan musisoinnille.

Haluan tietää, mistä Nilsin musiikki- ja tanssileiri on saanut alkunsa ja mitkä tekijät ovat vaikuttaneet siihen, että leiri on nykyään yksi Suomen suosituimmista musiikkileireistä. Eriikäisten nuorten kokemukset musiikkileiristä kiinnostavat minua erityisesti. Musiikkileiritutkimusta on tehty Suomessa varsin vähän, jonka vuoksi koen tutkimuksen olevan merkityksellinen musiikkikasvatuksen kentälle. Musiikin ja motivaation yhteyttä on puolestaan tutkittu enemmän (Anttila 2006; Tikka 2017; Kosonen 2010).

Laadullisen tapaustutkimukseni aineisto on kerätty haastattelemalla kolmea Nilsin musiikki- ja tanssileirillä ollutta nuorta. Tutkimukseen kuului myös pilottitutkimus, jonka haastatteluun osallistui kaksi musiikkileirin nuorta. Lisäksi haastattelin kahta leirin johtajaa, joiden kertomaa tietoa Nilsin musiikki- ja tanssileirin historiasta käsittelen tutkimuksen teoriaosassa.

Pro gradu -tutkielmani alkaa yleisen leiritoiminnan, Suomen musiikkileiritoiminnan ja aiempien musiikkileiritutkimusten tarkastelulla. Keskityn pääasiassa Nilsin musiikki- ja tanssileiriin – sen vaiheisiin 1900-luvulta tähän päivään. Tarkastelen nuoruusikää nuoruuden kehitystehtävien ja nuoruuden eri vaiheiden kautta. Kuvaan, miten musiikki näkyy nuorten elämässä niin musiikkikasvatuksena koulussa kuin vapaa-ajan harrastuksina. Seuraavassa luvussa kerron musiikin psykologisista ja sosiaalisista merkityksistä: motivaatiosta musiikin

opiskelussa ja harrastamisessa sekä musiikin yhteydestä nuoren identiteettiin, tunteiden säätelyyn ja yhteisöllisyyteen. Viides luku käsittelee tutkimuksen metodologiaa ja toteuttamista. Tutkimuksen tuloksissa ja yhteenvedossa esittelen tutkimustulokset. Työni päättää pohdinta, jossa käyn läpi tutkimuksen eettisyyttä, luotettavuutta ja jatkotutkimusaiheita.

Tutkimuskysymykseni ovat seuraavat:

1. Mitä musiikkileiri merkitsee nuorille musiikinharrastajille ja -opiskelijoille?
2. Mikä motivoi nuoria osallistumaan leirille vuodesta toiseen?

Tässä pro gradu -tutkielmassa pyrin vastaamaan tutkimuskysymyksiini mahdollisimman kattavasti ja monipuolisesti. Ensimmäiseen ja toiseen tutkimuskysymykseen esitän tuloksia tutkimuksen kuudennessa luvussa (Tutkimuksen tulokset ja yhteenvedo).

2 Leiritoiminta

Aloitan pro gradu -tutkielmani teoriaosan kertomalla ensin lyhyesti leiritoiminnasta yleensä, ja syvennyn sen jälkeen Suomen musiikkileiritoimintaan aiempien tutkimuksien ja Suomessa järjestettävien musiikkileirien kautta. Tämän tutkimuksen kannalta oleellisinta on kiinnittää huomio Nilsiänsä musiikki- ja tanssileiriin, joka on tutkimukseni kohteena.

Leiritoiminnan määrä ja leirien monimuotoisuus ovat Ketolan (2002) mukaan lisääntyneet. Nykyään järjestetään paljon erilaisia leirejä, joille kaikille yhteistä ovat sosiaalisuus, kokoontuminen yhteen sekä mahdollisuus toimia pienissä ryhmissä osana isompaa leiriä ja keskittyä leirin aihepiiriin, koska leirin ulkopuoliset häiriöt ovat tavallisesti vähäisiä sekä aikaa on käytettävissä enemmän. Leireillä on myös useimmiten myönteinen ilmapiiri, ja järjestetyn ohjelman ja vapaa-ajan mahdollisuudet ovat merkittävät. Leirien toiminnasta tulee usein toistuva perinne. (Ketola 2002, 5, 20.)

Leiritoimintaan kuuluu elämän perusasioita: ihmisiä, toimintaa, ruokaa ja lepoa. Leirillä eletään osana ryhmää: telttakunnassa, majoitushuoneessa, pienryhmässä, alaleirissä sekä myös koko leirin yhteydessä. Leirillä järjestetään ohjattua toimintaa sekä valmista ohjelmaa, ja annetaan myös tilaa omatoimisuudelle. Ketola (2002) nostaa esille myös levon, yksityisyyden ja hiljaisuuden merkityksen. Onnistuneella leirillä ei olla koko ajan tekemässä jotain, vaan muistetaan myös levätä. Leiri voi tarjota voimakkaitakin elämyksiä, joita syntyy muun muassa lähimmäisyydestä ja leiriohjelman virikkeistä. (Ketola 2002, 48.)

Leiri on väliaikainen ajanjakso, jolloin vetäydytään pois arkielämästä. Leiripaikalla on suuri merkitys leirillä viihtymiseen. Jos leirin perustoiminnot, kuten yöpyminen, ruokailu, huolto, liikenne, tiedonkulku ja muut asiat toimivat hyvin, leiriläiset viihtyvät paremmin. Ketään ei saa pakottaa leirille, vaan leiri on ympäristö, johon leiriläinen on tullut vapaaehtoisesti. Näin ollen olisi tärkeää, että leirillä myös viihdyttäisiin. Myös leirin paikka ja maisema sekä vesistön näkyminen leirialueelle vaikuttavat viihtyvyyteen. (Ketola 2002, 51, 105–106 & 1979, 13.)

2.1 Suomen musiikkileiritoiminta

Kesällä 2018 Suomessa järjestettiin yhteensä 55 musiikkileiriä ja -kurssia. Leiritoiminta oli sijoittunut ympäri Suomea Kuusamosta aina Espooseen asti. Osalla leireistä oli laaja

kurssivalikoima ja joukkoon mahtui myös yksittäisiä laulukursseja sekä yhteen instrumenttiin erikoistuneita leirejä. Suosituinta leiriaikaa oli kesä- ja heinäkuu, ja osa leireistä jatkui elokuulle asti. (Leirikalenteri 2018, 70–81.) Alla oleva kartta (Kuva 1) esittää vuonna 2018 järjestetyt musiikkileirit ja niiden maantieteellisen sijainnin. Kuten kuvasta huomaa, musiikkileiritoiminta on melko vähäistä Pohjois-Suomessa. Nuorten orkesterileiri Luosto Classic, Iissä järjestetty Iin lauluviikko ja Kuusamon musiikkileiri olivat maantieteellisesti pohjoisimpia paikkoja, joissa oli musiikkileiritoimintaa vuonna 2018.

Kuva 1. Suomessa järjestetyt musiikkileirit vuonna 2018 (Google, My Maps).

Suomen musiikkileiritoiminnan juuret ulottuvat pitkälle. Vuonna 1969 musiikkileirejä pidettiin Suomessa noin parikymmentä ja määrä oli koko ajan kasvussa. Vuonna 1973 Suomessa toimi jo noin 70 musiikkileiriä eri puolilla maata. (Pesonen 2002, 1.)

Yksi kesällä 1969 järjestetyistä musiikkileireistä oli Pohjois-Karjalan musiikkiyhdistyksen järjestämä musiikkileiri. Musiikkiyhdistys päätti järjestää musiikkileirejä, jotta kaikilla olisi mahdollisuus ammattitaitoiseen opetukseen musiikkiharrastuksessa. Musiikkileirillä katsottiin olevan mahdollista toteuttaa mahdollisimman paljon tasokasta opetusta suhteellisen lyhyessä ajassa. Leirillä tapasi muita musiikin harrastajia, pääsi soittamaan orkesterissa ja sai esiintymiskokemusta. Musiikkiyhdistys järjesti jatkossakin musiikkileirejä, ja vuonna 1972 perustettiin Ilomantsin kanteleleiri. Juussa alettiin järjestää musiikkileiritoimintaa, ja siellä

puitteet leirin pitämiseksi olivat suotuisat vastavalmistuneissa koulutiloissa. Juuan musiikkileiristä tuli valtakunnallinen, sillä oppilaita saapui myös Pohjois-Karjalan ulkopuolelta. Oppilaat olivat suurimmaksi osaksi lapsia ja nuoria – leiriläisten keski-ikä oli 1970-luvulla noin 13–14 vuotta. Opetusta sai kaikissa orkesterisoittimissa, joista viulu oli suosituin. Myöhemmin kuvioihin tulivat pianon ja laulun opetus. 1970-luvulla Juuan musiikkileiriä kutsuttiin Suomen suurimmaksi musiikkileiriksi niin osanottajamäärän kuin työtuntien mukaan. (Pesonen 2002, 1–2.)

Puhoksessa järjestettiin musiikkileiri ensimmäisen kerran vuonna 1972. Leirin toiminta oli pienimuotoisempaa kuin Juuan leirillä, sillä Puhoksen leiri keskittyi vain jousisoittimiin. Puhoksen musiikkileiri laajentui kuitenkin 1990-luvulla ja houkutteli oppilaita samalta alueelta kuin Juuan leiri. Näin ollen Puhoksen ja Juuan leirit päätettiin yhdistää yhdeksi isoksi Puhoksen leiriksi, jossa toiminta jatkuu edelleen. (Pesonen 2002, 3.) Juuan musiikkileiri, Ilomantsin kanteleleiri ja Puhoksen musiikkileiri toimivat edelleen. Leirien kohdalla on tapahtunut nimenmuutoksia, sillä Ilomantsin kanteleleiri on muuttunut Pohjois-Karjalan kanteleleiriksi ja Puhoksen musiikkileiri Niittyahden musiikkileiriksi. (Pohjois-Karjalan musiikkiyhdistys ry 2019.)

Vuonna 1961 Klemetti-Opistossa aloitettiin nuorison musiikkileiritoiminta kouluikäisille soittajille. Ensimmäiselle leirille osallistui 47 oppikoululaista, jotka olivat 12–21-vuotiaita. Leiriläiset eivät joutuneet maksamaan opetuksesta ja majoituksesta, mutta ateriat olivat maksullisia. Leiriläisiä oli 16 eri paikkakunnalta, kaukaisimmat Kemistä ja Joensuusta. Nuorison musiikkileirin lisäksi Klemetti-Opistossa järjestettiin orkesterikurssi. Musiikkileiristä tuli soittajille tärkeä kesälukukausi, jolloin oli mahdollista edistyä paremmin kuin koko talvikaudella. Orkesterikurssin ja Nuorison musiikkileirin ansiosta eri puolilta maata tulevat nuoret saivat korkeatasoista opetusta ja mahdollisuuden soittaa sinfoniaorkesterissa. (Partanen 2009, 78–79, 203.)

2.2 Aiemmat tutkimukset

Musiikkileirejä on tutkittu Suomessa varsin vähän. Yksi tutkimukseni tarkoituksista onkin tuottaa uutta musiikkileiritutkimusta. Uusin musiikkileiritoimintaa käsittelevä tutkimus on Lehtomäen (2014) pro gradu ”Keuruun musiikkileiri: oppia, iloa ja motivaatiota musiikin harrastamiseen”. Tutkimus selvittää musiikkileirille osallistumisen merkitystä soitto-opinnoista motivoitumiselle sekä tarkastelee musiikkileiriä oppimisympäristönä. Lehtomäen

tutkimuksen tuloksista käy ilmi, että musiikkileirille osallistuminen vaikuttaa positiivisesti soittoharrastuksesta motivoitumiseen. Musiikkileiri on innostava oppimisympäristö, joka tarjoaa mahdollisuuden soittotaitojen kehittämiseen, esiintymiskokemuksen lisäämiseen ja musiikin harrastamiseen kesäkauden aikana. Tutkimustuloksissa nousi esiin myös musiikkileirin intensiivisyys: opetusta saa päivittäin koko leiriviikon ajan. (Lehtomäki 2014, 2, 35.)

Partanen (2009) on tutkinut Klemetti-Opiston osuutta suomalaisen kuorokulttuurin ja musiikkikasvatuksen kehittymisessä 1950- ja 1960-luvuilla. Tutkimus on rajattu vuosiin 1953–1968, jolloin suomalainen musiikkikulttuuri kehittyi voimakkaasti. Klemetti-Opisto on ollut merkittävä taho Suomen musiikkikulttuurin kehittymisessä 1950- ja 1960-luvuilla. Se kohotti kuorokulttuurimme tasoa järjestäen kuoronjohdon ja äänenkäytön kursseja. Myös musiikkikasvatuksen uudet menetelmät levisivät Klemetti-Opiston avulla. Nuorison musiikinohjaajakursseilla ja säveltapailuseminaareissa opiskeli paljon ihmisiä. Kursseilla opetettiin muun muassa Orff-pedagogiikkaa. (Partanen 2009, 1, 201.)

Korhonen (1983) on puolestaan kuvannut pro gradu -tutkielmassaan neljän Keski-Suomen läänin alueen musiikkileirin toimintaa. Lehtomäki (2014) toteaa Korhosen (1983) tutkimuksen pohjalta, että Korhonen pyrkii selvittämään tutkimuksessaan, millaisia ovat musiikkileirin oppilaat, leiriopintojen tavoitteet ja sisällöt sekä oppilaiden mielipiteet leiritoiminnasta. Pro gradussa kartoitettiin leirien opetusohjelmia ja toimintaa sekä tiedusteltiin opettajien näkemyksiä musiikkileiritoiminnasta. (Lehtomäki 2014, 16.)

Korhosen (1983) tutkimuksen mukaan musiikkileiri koetaan tarpeelliseksi sekä opettajien että oppilaiden kannalta. Opettajien vastauksissa korostui kesälukukauden merkitys, leirin tarjoamat virikkeet ja leiritoiminnan innostava vaikutus. Tutkimukseen vastanneet oppilaat painottivat leirin sosiaalisuutta ja musiikkia harrastavien ystävien tapaamista. Tutkimustulosten mukaan leiriopetus soveltuu hyvin soitonopetuksen luonteeseen. Leiriviikon aikana ehtii kerrata vanhaa ohjelmistoa ja harjoitella myös uusia teoksia. Korhonen nostaa esille kuitenkin teoreettisten aineiden opetuksen ongelmallisuuden. Uusien tietojen omaksuminen voi olla haastavaa leirin asettamien aikarajojen puitteissa. Leirillä suoritettu tutkinto ei aina takaa samanlaista osaamisen tasoa kuin talvella suoritettu tutkinto. Teoria-aineiden ongelmallisuuden vuoksi Keuruun musiikkileiri lopetti teoria-aineiden opetuksen. Tilalle tulivat rytmikan, sävellyksen ja draaman työpajat, jotka eivät tähtää teoriasuoritukseen. (Lehtomäki 2004, 16–17.)

Kesän 2018 Nilsin musiikki- ja tanssileirillä järjestettiin musiikin perusteet, rytmimusiikin historia ja sävellystyöpaja. Uuden valtakunnallisen opetussuunnitelman myötä tulevana kesänä leirin musiikin perusteet on nimeltään musiikkitieto. Leirillä on mahdollista suorittaa teoriaopintojen tasosuoritus.

2.3 Nilsin musiikki- ja tanssileiri

Nilsin musiikki- ja tanssileiri on järjestetty Nilsissä 58 kertaa, ensimmäisen kerran vuonna 1956. Ajankohta on sijoittunut yleensä juhannuksen jälkeiselle viikolle, ja kesto on vaihdellut vuosien varrella seitsemästä yhdeksään päivään. Leirillä järjestetään sekä klassisen musiikin että rytmimusiikin opetusta. Mukana on musiikkileikkikoulu, tanssinopetusta ja erilaisia vaihtuvia workshoppeja. Osallistujia on vauvoista vanhuksiin. Leirillä on pitkät perinteet ja tutut sekä uudet kasvot osallistuvat leirille vuodesta toiseen. Musiikkileiri tarjoaa loistavat puitteet musiikin harrastamiselle ja opiskelulle. Leirillä on mahdollista syventää osaamistaan omassa instrumentissa tai aloittaa kokonaan uuden instrumentin opiskelu. Vuonna 2018 Nilsin musiikki- ja tanssileiri kokosi yhteen 131 musiikin- ja tanssinopiskelijaa sekä 28 ammattitaitoista opettajaa. Leirin konsertit olivat suosittuja, sillä kävijämäärä niissä oli yhteensä 800 kävijää. (Kuopion kaupunki 2019.)

Useasti ajatellaan, että musiikkileirit kuuluvat vain lapsille ja nuorille. Musiikki kuuluu kuitenkin kaikille. Nilsin musiikki- ja tanssileiri on siinä mielessä erityinen, että sinne löytävät kaikenikäiset musiikin harrastajat, eikä kursseilla ole ikärajoja. Leirillä on järjestetty suosittu aikuisten laulukurssi ja senioreiden laulukurssi monena vuonna. Loppukonserteista on voinut havaita iäkkäämpienkin ihmisten rakkauden musiikkiin ja laulamiseen. Ikähaitarin toisessa päässä ovat leirin pienimmät musiikkileikkikoululaiset, jotka tulevat leirille vanhempiensa kanssa laulamaan, leikkimään, liikkumaan ja soittamaan. Nilsin musiikki- ja tanssileiri on tärkeä ja mieleinen monelle leiriläiselle, opettajalle, työssäopijalle ja muulle henkilökunnalle, mutta myös Nilsin kyläläisille, jotka saavat nauttia leiriviikon konserteista ja muista tapahtumista.

2.3.1 Leiritoiminta Nilsissä 1900-luvulla

Ensimmäinen musiikkileiri järjestettiin vuonna 1956 Lohilahdessa. Leirille osallistui kahdeksan nuorta musiikin harrastajaa, jotka olivat keskenään sisarusia ja naapureita. Majoitus järjestettiin teltoissa. Leiri oli kuoroleiri, jonka johtajana toimi Pentti Hautsalo.

Hänelle erityisen tärkeä ja rakas musiikillinen kehittämiskohde oli vuonna 1957 perustettu lapsikuoro. Kuoro lienee ollut Helsingin tuomiokirkon vuonna 1952 perustetun Cantores Minores -poikakuoron jälkeen ensimmäinen seurakunnallinen lapsikuoro. Kuoro piti ensimmäisen musiikkileirin vuonna 1956. Leiri sai erityisen innostuneen vastaanoton. Hautsalon menehdyttyä äkillisesti vuonna 1958 musiikkileiri oli tauolla pari vuotta. Matti Ranta aloitti uudestaan Nilsiänsä musiikkileiritoiminnan vuonna 1961. Siitä lähtien leiri on toiminut Nilsiässä tauotta joka vuosi. (Hautsalo 2018b.)

Nilsiänsä musiikkileiri on järjestetty aina Nilsiässä, joskin leiripaikka on ollut vuorotellen Aholansaaressa, Lohilahdessa, Reittiön, Palonurmen ja Nilsiänsä kouluilla. Leirin toiminta alkoi pienestä, mutta vuonna 1969 leirillä oli jo selvästi enemmän osallistujia. Musiikkileiri oli tuolloin suosittu lasten ja nuorten keskuudessa. Vuonna 1975 leirillä toimi 14 opettajaa. Musiikkileirillä opetti samat opettajat monta vuotta ja välillä oli myös vierailevia opettajia. Samana vuonna leirin musiikkileikkikoulu sai alkunsa. Musiikkileirillä oli musiikillisten osuuksien lisäksi muutakin toimintaa, kuten leiriolympialaiset, jotka järjestettiin joka vuosi. Leiri oli suuntautunut klassiseen musiikkiin ensimmäisinä vuosina, jolloin seurakunta oli vahvasti mukana toiminnassa. Myöhemmin 1990- ja 2000-luvun taitteessa leirillä alkoi tanssinopetus, jonka jälkeen seurakunta vetäytyi pois, koska seurakuntalaiset vastustivat tanssia. Musiikkileiritoiminta on kulkenut suvussa, sillä johtajina ovat olleet Martti Hautsalo sekä nykyinen johtaja Hanna Hautsalo. (Hautsalo 2018b.) 1900-luvun loppupuolella Nilsiänsä musiikki- ja tanssileiri oli erityisen suuressa suosiossa, sillä silloin leirille osallistui noin 450 leiriläistä. (Hautsalo 2018a.)

2.3.2 Leiritoiminta Nilsiässä 2000-luvulla

Nykyään Nilsiänsä musiikki- ja tanssileiri järjestetään juhannuksen jälkeisellä viikolla Nilsiänsä koululla ja lähiympäristössä. Leirille osallistuu vuosittain noin kaksisataa osallistujaa vauvoista aikuisiin. Myös aikuisille kohdistetut kurssit ovat olleet suosittuja 2000-luvulta alkaen. Tänä päivänä leiri tekee yhteistyötä Tahko Spa:n kanssa, missä järjestetään aikuisten laulukurssi ja majoitusta osalle leiriläisistä. Tahko Spa sijaitsee noin 20 kilometrin päässä Nilsiänsä keskustasta, ja kyläpalveluiden ja keilahallin lisäksi siellä järjestetään majoitusta sekä erilaisia aktiviteetteja. Musiikkileirin aikuisten laulukurssi toteutetaan Tahko Spa:n kokoustiloissa, jonne on järjestetty sopivat puitteet kurssin pitämiseen.

Leiriviikon aikana musiikkileiri järjestää tapahtumia ympäri Nilsää, mistä kaikki saavat nauttia. Ensimmäisistä vuosista lähtien leirillä on järjestetty erilaisia konsertteja ja leiri on päättynyt loppukonsertteihin. Leirillä on mahdollista opiskella sekä klassisen että pop-jazz-puolen instrumentteja, musiikin teoriaa, bändisoittoa ja osallistua erilaisille vaihtuville workshop-kursseille, joita olivat vuonna 2018 aikuisten laulukurssi ja pop-rock-laulun workshop. (Hautsalo 2018a; Kuopion kaupunki 2019.)

Tanssinopetusta järjestetään sekä lapsille että nuorille. Vuoden 2018 ohjelmistossa olivat 3–6-vuotiaille lapsille suunnattu lastentanssi, nykytanssia 7–9-vuotiaille ja yli 9-vuotiaille sekä uutuutena paritanssin ABC. Leirin nuorimmat saavat opetusta vauvamuskarissa (3kk–1-vuotiaat), nappulamuskarissa (1–2-vuotiaat), musiikkileikkikoulussa (3–5-vuotiaat) ja yhteismusisoinnissa (6–8-vuotiaat). Leiriläisiä ja ammattitaitoisia opettajia tulee kesällä Nilsään eri puolelta Suomea viettämään musiikin ja tanssin täyteistä viikkoa. (Hautsalo 2018a; Kuopion kaupunki 2019.)

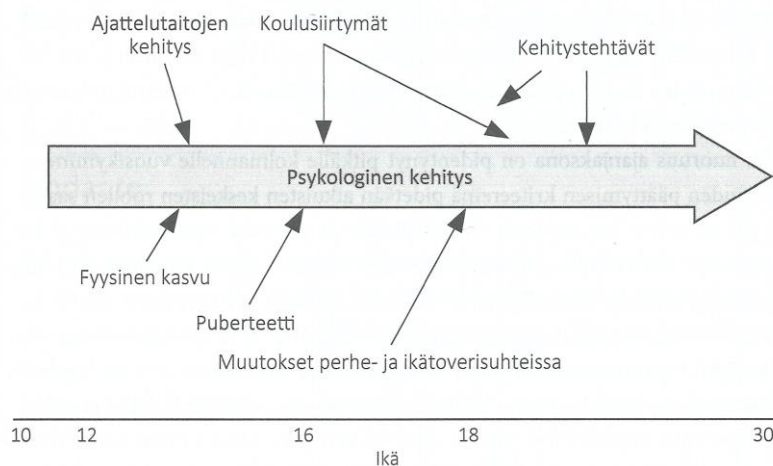
Nilsää liitettiin vuonna 2003 Kuopion kaupungin yhteyteen. Samalla Nilsään musiikki- ja tanssileiri siirtyi Kuopion kaupungin alaisuuteen. Leirin tilat, kuten opetustilat, sijaitsevat Nilsään ala- ja yläkouluilla sekä lukion tiloissa. Osa opetusluokista on myös virastotalolla, Mantulla ja Tahkolla. Alaikäiset leiriläiset yöpyvät koulun luokissa ja täysi-ikäiset sekä sitä vanhemmat Nilsään lukion asuntolassa yhdessä opettajien kanssa. Vapaa-ajalla leirin ohjaajat järjestävät erilaista toimintaa pitkin leiriviikkoa. Vapaa-ajanhuoneessa on mahdollista pelata erilaisia pelejä, askarrella ja viettää aikaa kavereiden kanssa.

Nilsään musiikki- ja tanssileirin oppimisympäristö on monipuolinen. Leiri sijoittuu luonnon keskelle, sillä aivan koulujen vieressä on Nilsään satama, josta on muodostunut myös yksi leirin konserttipaikoista. Koulun pihalla on mahdollista pelata vapaa-ajalla pallopelejä, ja satamassa on lentopallokenttiä. Vieressä oleva liikuntahalli tarjoaa hyvin tilaa erilaisille leirin tapahtumille ja konserteille. Työssäoppijat rakentavat vuosittain liikuntahalliin ison lavan ja hienot puitteet, joiden ansiosta päätöskonsertit nousevat joka vuosi leirin kohokohdiksi. Nilsään keskustassa oleva Bar Kaiku järjestää joka ilta jamit, jonka lavalla nähdään leirin täysi-ikäisiä muusikoita, opettajia sekä muita Nilsään asukkaita. Leirin puolivälissä järjestettävillä jazz-jameilla on pitkä historia, sillä ne on järjestetty useana vuotena peräkkäin. Jazz-jamit houkuttelevat leirin ammattitaitoiset opettajat musisoimaan yhdessä musiikinopiskelijoiden kanssa.

3 Nuoren muuttuva maailma

Kerron tässä luvussa nuoruusiästä, koska tutkin pro gradu -tutkielmassani nuoria musiikin harrastajia ja -opiskelijoita. Nuoruus elämänvaiheena, nuoruuden ominaispiirteet ja kuhunkin nuoruusvaiheeseen liittyvät tuntomerkit ovat olennaisia tutkimuksen kannalta.

Nuoruus on siirtymävaihe lapsuudesta aikuisuuteen. Se määritellään alkavaksi puberteetin eli murrosiän muutosten myötä, jolloin ihmisen kehossa ja mielessä tapahtuu huomattavia fyysisiä ja psyykkisiä muutoksia. Nuoruusiässä yksilö kehittyy fyysisiltä ominaisuuksiltaan aikuiseksi, oppii keskeiset yhteisössä tarvittavat taidot ja valmiudet sekä muodostaa oman käsityksen itsestään nuoruuden tapahtumien pohjalta. Kehitykseen vaikuttavat monet biologiset, psykologiset, sosiaaliset ja yhteiskunnalliset tekijät. Biologinen kehitys ilmenee kehon kasvuna ja sukupuolikypsytyksen saavuttamisena. Nuori irrottautuu vanhemmista ja vanhempien edustamista arvoista erilliseksi yksilöksi sekä muuttaa pois kotoa. (Nurmiranta, Leppämäki & Horppu 2009, 72; Nurmi 1995, 256.) Nuoruusikä on aiemmin opitun kertaamista, arviointia, suodattamista, kokoamista ja kriittistä läpikäymistä. Aivoissa tapahtuu huomattavaa kypsymistä, nuori kykenee ajattelemaan abstraktisti ja hormonaaliset muutokset ilmenevät muun muassa sukukypsytyksen saavuttamisena ja mielialojen vaihteluina. (Sinkkonen 2018, 89.) Nuoruudessa tehtyjen valintojen pohjalta nuori luo pohjan aikuisuudelleen ja myöhemmälle elämälleen (Nurmi ym. 2014, 142).

Kuva 2. Nuoruusiän kehityksen lähtökohtia ja reunaehtoja (Nurmi ym. 2014, 144).

Kuva 2 (s. 15) kuvaa nuoren kehityksen tapahtumakulkua. Nuoren kehossa tapahtuu fysiologisia muutoksia ja kypsymistä, ajattelutaidot kehittyvät, sosiaalinen kenttä laajentuu ja sosiaalis-kulttuurisessa ympäristössä tapahtuu muutoksia. Puberteettiin kuuluu nopea fyysinen kasvu eli niin kutsuttu kasvupyrähdys ja kehon suhteiden muuttuminen. Joidenkin nuorten kohdalla voi esiintyä ongelmakäyttäytymistä, kuten alkoholinkäyttöä ja tupakointia. (Nurmi ym. 2014, 144–145, 148.) Kaikki nuoret eivät suinkaan riehui tai kapinoidu, vaan valtaosa nuorista on huumorintajuisia, sanavalmiita ja sosiaalisia. Nuoret ovat taitavia tietotekniikan parissa ja ainakin kohtuullisen kiinnostuneita koulunkäynnistä. (Sinkkonen 2018, 87.)

Nurmen ym. (2014) mukaan nuoren elämän keskeisimmät sosiaaliset ympäristöt ovat perhe ja kaveripiiri. Perhe on nuorelle tärkeä koko nuoruuden ajan. Vanhemmat antavat tukea, neuvoja ja ohjausta elämää varten, sekä nuori voi omalla toiminnallaan vaikuttaa omaan suhteeseensa vanhempiin. (Nurmi ym. 2014, 148, 163.) Nuori alkaa viettää yhä enemmän aikaa kavereiden kanssa. Pysyvillä ystävyysuhteilla on tärkeä rooli nuoren psyykkisen ja sosiaalisen kehityksen kannalta. Ystävien ja kavereiden kanssa opitaan muun muassa ihmissuhdetaitoja, jotka toimivat pohjana parisuhteessa tarvittaville taidoille. Ystävyysuhteista tulee nuoruudessa syvempiä ja merkityksellisempiä kuin lapsuuden aikana solmitut toverisuhteet. Nuoret kuitenkin toivovat, että aikuiset olisivat heidän elämässään läsnä, eivätkä päästäisi heitä liian aikaisin omilleen. Nuoret tarvitsevat aikuisten tukea niin ymmärtäjinä, kuuntelijoina, keskustelukumppaneina kuin järjen ääninä. (Kirveslahti, Sivén, Vahala & Vihunen 2014, 201; Nurmiranta ym. 2009, 87; Sinkkonen 2018, 87–88.) Perhesuhteet vaikuttavat nuoren ystävyysuhteisiin, romanttisten kumppaneiden suhteisiin sekä opettajien ja muiden aikuisten suhteisiin. Perhesuhteilla on vaikutusta myös nuoren mielenterveyteen, koulusaavutuksiin ja ammatinvalintaan sekä siinä menestymiseen. (Laursen & Collins 2009, 3.)

Perheen ja ystäväpiirin lisäksi kouluyhteisöllä on iso merkitys nuoren elämässä, sillä koulu on tärkeä lasten ja nuorten kasvu- ja kehitysyhteisö. Nuoret viettävät koulussa ison osan elämästään. Nuoren suhteet opettajiin ja luokkakavereihin ovat olennaisia koulussa, joka toimii sosiaalisena yhteisönä. Sosiaalisen kehityksen vaiheessa nuoren tulisi saada tukea sekä kodista että koulusta. Myös ystäviltä nuori saa sosiaalista tukea. (Elmore 2009, 193; Janhunen 2013, 94–97; Tervo & Uusimäki 2001, 13.) Sosiaalisessa kehityksessä nuori kohtaa uudenlaisen ystävyuden, toveruuden sekä läheisyyden. Seksuaalisuudesta tulee uusi tärkeä elämysalue. Nuori voi tuntea rakkauden tunnetta jo kouluiässäkin, mutta eroottista rakkautta esiintyy vasta murrosiässä ja sen jälkeen. (Turunen 2005, 127.)

Nuoruudessa nuori etsii minäkuvaansa ja maailmankuvaansa. Koko sisäinen psyykinen maailma kokee valtavan rakenteellisen ja toiminnallisen muutoksen. Myös nuoren ajattelutaidot kehittyvät ja kypsyvät. Nuori pystyy aikaisempaa abstraktimpaan, yleisellä tasolla tapahtuvaan ja tulevaisuuteen suuntautuvaan ajatteluun. Nuoren suunnittelu- ja päätöksentekotaidot lisääntyvät, joiden ansiosta nuori pystyy tekemään omaan tulevaisuuteen, koulutukseen, ammatinvalintaan ja ihmissuhteisiin liittyviä valintoja. Myös filosofisten, matemaattisten ja teoreettisten ongelmien pohdinta mahdollistuu nuoruudessa. (Dunderfelt 2011, 86, 88; Nurmi ym. 2014, 146–147.)

Käsitteellisen ajattelun kehittymisen myötä nuori pystyy tekemään loogisia päätelmiä. Tämä Piaget'n teorian mukainen ajattelun vaihe saavutetaan 12–20-vuotiaana. Tasoja kutsutaan formaalisten eli muodollisten operaatioiden vaiheeksi. Parhaiten nuori osaa käyttää päättelykykyään hänelle tuttujen asioiden yhteydessä. Nuori tarvitsee koulutusta ja oppimista, jotta hänen älyllinen kehityksensä saavuttaa tämän ajattelun tason. Omia älyllisiä tietoja ja taitoja täytyy käyttää ja harjoittaa. Älyllisen kehityksen karttuessa mahdollistuu myös entistä tarkempi sosiaalinen havainnointi. (Kirveslahti ym. 2014, 197; Nurmiranta ym. 2009, 83.)

Kirveslahden ym. (2014) mukaan nuori tarvitsee terveen kehityksen turvaamiseksi perustarpeiden tyydytystä: turvallisuutta, unta, ravintoa, sosiaalisia suhteita, avointa vuorovaikutusta vanhempiensa kanssa, vanhempien ohjausta ja tukea sekä rajoja. Nuorella tulisi olla hyviä aikuisia roolimalleja ja mahdollisuus itsenäistymiseen, uuden oppimiseen ja taitojen kehittämiseen. Terveen kehityksen kannalta on myös tärkeää saada hyväksyntää, kehittää ongelmanratkaisutaitoja ja solmia ystävyys- ja kaverisuhteita. (Kirveslahti ym. 2014, 200.) Kurkela (1996) tuo esille nuoren itsenäistymisen uhkia ja esteitä, joista yksi on nuoren vanhemmat. Jokaisen nuoren tulee pohjimmiltaan käydä itsenäistymiseen liittyvät tunteet ja kokemukset itse läpi. (Kurkela 1996, 343.)

3.1 Nuoruuden kehitystehtävät

Vuonna 1972 Havighurst kuvasi ihmisen eri ikäkausiin liittyviä normatiivisia tekijöitä. Hänen mukaansa nämä ikään liittyvät kehitystehtävät koostuvat erilaisista normatiivisista odotuksista, joita yksilöön kohdistetaan tietyssä elämänvaiheessa. Kehitystehtävät ovat haasteita, ja nuoren kohdatessa ne ja niistä selviytyessä nuori kehittyy ja siirtyy seuraavaan elämänvaiheeseen. Havighurstin mukaan nuoruuden kehitystehtäviä ovat:

1. Uusien ja kypsempien suhteiden luominen kumpaakin sukupuolta oleviin ikätovereihin.
2. Sukupuoliroolin omaksuminen, joka voi olla maskuliininen tai feminiininen.
3. Oman fyysisen olemuksensa hyväksyminen. Nuori hyväksyy oman fyysisen ulkonäkönsä ja oppii käyttämään ruumistaan tarkoituksenmukaisesti.
4. Emotionaalisen itsenäisyyden saavuttaminen vanhemmista ja muista aikuisista.
5. Avioliittoon ja perhe-elämään valmistautuminen.
6. Valmistautuminen työelämään.
7. Maailmankatsomuksen, arvomaailman ja moraalin kehittäminen, joiden mukaan nuori voi ohjata elämäänsä.
8. Sosiaalisesti vastuullisen käyttäytymisen omaksuminen. (Dunderfelt 2011, 85; Nurmi 1995, 259.)

3.2 Nuoruuden vaiheet

Kirveslahti ym. (2014, 193) jaottelevat nuoruuden kolmeen vaiheeseen: varhaisnuoruus (ikävuodet 12–15), keskinuoruus (ikävuodet 15–18) ja myöhäisnuoruus (ikävuodet 18–25). Esittelen seuraavaksi kuhunkin nuoruusvaiheeseen tyypillisesti liittyviä muutoksia ja piirteitä. On hyvä muistaa, että nuoret kehittyvät kukin omassa tahdissaan, eikä nuoruuteen liittyvät asiat välttämättä kosketa jokaista nuorta samaan aikaan. Sinkkonen (2010) huomauttaakin, että jokainen nuori itsenäistyy yksilöllisesti. Nuoren itsenäistymiseen vaikuttavat muun muassa perhetausta, sosiaaliset suhteet, nuoren sukupuoli, murrosiän alkamisajankohta, suhteet vanhempiin, aivojen kehitys, harrastukset ja eettiset sekä uskonnolliset arvot. (Sinkkonen 2010, 63.) Myös Kirveslahti ym. (2014) toteavat, että nuorten yksilölliset erot kehityksessä ovat suuria, eivätkä kaikki osa-alueet kehity yhtä aikaa. Fyysinen kypsyyttä saattaa esimerkiksi olla paljon psyykkistä kehitystä edellä. (Kirveslahti ym. 2014, 192.)

Kerron nuoruusiän vaiheista, koska tässä pro gradu -tutkielmassani haastatellut nuoret elävät jokainen eri nuoruuden vaihetta. On tärkeää syventyä nuoruuden vaiheisiin, jotta osaan tutkimuksen myöhemmässä vaiheessa liittää nuorten kertomia musiikkileirin merkityksiä heidän ikävaiheeseensa ja kertoa, mikä merkitys musiikkileiritoiminnalla on nuorten elämässä ja kokonaisvaltaisessa kehityksessä.

3.2.1 Varhaisnuoruus

Varhaisnuoruudessa 12–15-vuotias nuori elää murrosikää, jolloin hän itsenäistyy ja irtaantuu vanhemmistaan. Nuoren tunne-elämässä tapahtuu muutoksia ja niiden seurauksena nuori voi alkaa esimerkiksi luonnonsuojelijaksi tai jonkin aatteen kannattajaksi. On luonnollista, että mieliala vaihtelee nopeasti ja usein. Nuori kamppailee riippuvuuden ja itsenäisyyden tunteiden välillä. Hän vaatii itsenäisyyttä sekä inhoaa aikuisten esittämiä rajoituksia ja vaatimuksia. Toisaalta hän tarvitsee huolenpitoa sekä huomiota ja tukeutuu vanhempiinsa. Vanhempien kanssa riitely on kuitenkin tärkeää, jotta nuori voi peilata itseään vanhempiinsa ja muihin aikuisiin. Vanhempien asettamat rajat auttavat nuorta löytämään omat rajansa ja sen myötä minuutensa. Murrosikä ei ole kaikilla raju, vaan toisilla se sujuu suhteellisen rauhallisesti. Varhaisnuoruuteen kuuluu laulajien, näyttelijöiden ja urheilijoiden fanittaminen jopa rakastumiseen asti. (Kirveslahti ym. 2014, 195; Nurmiraanta ym. 2009, 77–78; Sinkkonen 2018, 88.) Varhaisnuori kokee monet asiat noloina, etenkin omat vanhempansa (Sinkkonen 2010, 58).

Murrosiän aikana nuoren minäkuvassa tapahtuu muutoksia, jotka tulkitaan joskus myös itsetunnon muutoksiksi. Joidenkin tutkimusten mukaan nuorten itsetunto vaihtelee päivästä toiseen murrosiän aikana, ja vaihtelu on suurinta murrosiän alussa. Vaihtelu näkyy mielialojen ja tunteiden muutoksina. Toiset tutkimukset taas osoittavat, että itsetunto on hyvinkin pysyvä. Lapsuuden hyvä itsetunto tarkoittaa siis tässä tapauksessa sen säilymistä myös murrosiän läpi. (Kirveslahti ym. 2014, 201.)

Nuoren fyysinen kehitys alkaa murrosiästä, jota kutsutaan myös puberteetiksi. Murrosiän ajankohta vaihtelee yksilöllisesti, yleensä se alkaa 13 tai 14 vuoden iässä ja päättyy 16:nteen ikävuoteen. Tyttöillä murrosikä alkaa yleensä aikaisemmin kuin pojilla, ja kehitys tapahtuu myös keskimääräistä nopeammin. Murrosiässä yksilö kasvaa pyrähdysmäisesti kasvuhormonin lisääntyneen tuotannon vaikutuksesta. (Nurmiraanta ym. 2009, 73; Turunen 2005, 114–115.) Nuorta mietityttävät omassa kehossa tapahtuvat muutokset ja se, meneekö kaikki niin kuin on suunniteltu. Murrosikä on myllerryksen aikaa, sillä silloin tapahtuu paljon ja nopeasti sekä aivoissa että kehossa. Nuoruusikää voidaan pitää myös jäsentymisen aikana, eikä pelkästään kaaoksena ja myllerryksenä. Nuori voi pysähtyä ja tehdä havaintoja itsestään, ja vähitellen vanhempienkin puheet alkavat tuntua viisailta. Nuoruus on kuitenkin hetkessä elämistä, eikä nuori sen vuoksi aina mieti tekemisiään. (Sinkkonen 2010, 15, 18.)

Murrosiässä nuori saavuttaa sukukypsyyden, joka ilmenee kehossa elintoimintojen ja ulkomuodon muutoksina. Tunteiden esiintulo ja voimistuminen kuuluvat nuoruuteen, jonka vuoksi nuoren mielessä tapahtuu kuohuntaa, ja hän elää ikään kuin uudessa todellisuudessa. Murrosiässä nuori käy joskus läpi vakavaakin kriisiä, jolloin hän voi vetäytyä sisäänpäin vältellen sosiaalisia kanssakäymisiä. Monesti tilanne on päinvastainen: nuori villiintyy uusista tuntemuksistaan ja tarjolla olevista maailman houkutuksista. Tällöin nuoren läheiset voivat tuntea tilanteen hankalaksi, vaikka nuori ei itse kokisikaan mitään kriisiä. Murrosikä on nimitetty ”sosiaaliseksi syntymäksi”, sillä silloin koti ei ole enää tärkein asia, vaan nuoren elämässä kaverit ja muut ihmissuhteet alkavat tulla entistä merkittävimmiksi. (Turunen 2005, 114–115.)

Murrosikään kuuluu myös merkittävä ajattelun kehityksen vaihe aivojen kypsyessä. Ajattelu perustuu havaintoihin, mutta myös käsitteellinen ajattelu kehittyy. Nuori pystyy vähitellen irtautumaan käsin kosketeltavasta maailmasta. Hänen sanavarastonsa laajenee, ja hän ymmärtää vertauskuvia. Nuori pystyy aiempaa selvemmin hahmottamaan tulevaisuuttaan, sillä käsitys ajasta laajenee. Varhaisnuoruuden lopussa nuoren onkin ajankohtaista miettiä, mihin hän haluaa mennä opiskelemaan peruskoulun jälkeen. Ajattelu on kuitenkin mustavalkoista, sillä nuoren mielestä jokainen asia on joko hyvä tai huono. (Kirveslahti ym. 2014, 195.)

Nuori alkaa arvioida ympäristöä, ja hänen kiinnostuksensa kohdistuu maailmankatsomuskysymyksiin. Turusen (2005) mukaan nuoresta tulee persoona ajattelun ansiosta. Nuori hankkii arvokkaita kokemuksia muun muassa kirjallisuudesta, taiteesta, urheilusta, filosofiasta, tieteestä ja seuratoiminnasta. (Turunen 2005, 129, 132–133.) Varhaisnuoruuden aikana nuori solmii pysyviä ystävyysuhteita. Ystävään asennoidutaan omistavasti ja vapaa-aika vietetään yhdessä. Varhaisnuoruuden lopulla nuori viettää aikaa isommissa ryhmissä ja jengeissä, joiden arvot ja hyväksyntä ovat tärkeitä. (Nurmiranta ym. 2009, 87.) Ystävät ja kaverit täyttävät sitä tilaa, joka syntyy, kun nuori irtautuu vähitellen vanhemmistaan. Varhaisnuorelle on ominaista peilata itseään kavereihinsa ja etsiä hyväksyntää. Hänen minäkuvansa ei ole vielä kehittynyt. Usein nuorella on ihanneminä, eli kuva siitä, millainen hän haluaisi olla, miltä hän haluaisi näyttää ja mitä hän haluaisi osata. (Kirveslahti ym. 2014, 196.)

Rönkä, Poikkeus ja Viheräkoski (2002) ovat tutkineet nuoren kehitystä kahtena yläkoulun ensimmäisenä vuotena. Nuoren siirtyessä alakoulusta yläkouluun elämässä tapahtuu muitakin

muutoksia kuin luokkayhteisön vaihtuminen: murrosiän fyysiset muutokset ovat meneillään, uusi kaveripiiri muotoutumassa, suhteet alakoulun opettajiin päättyneet ja yläkoulun opettajiin vasta muotoutumassa. Uusi isäpuoli, sisaren tai veljen muutto pois kotoa, vanhempien työttömyys tai vanhempien väliset ristiriidat saattavat myös koskettaa nuoren elämää. Tutkimuksesta kävi ilmi, että kahdeksannella luokalla nuorten elämä on tasaisempaa, koska koulun ja kaveripiirin vaihtuminen on takanapäin. (Rönkä, Poikkeus & Viheräkoski 2002, 95–96.)

Selvin muutos luokka-asteita vertaillessa näkyi nuorten tyttöjen mielialassa: tyttöjen masennusoireet lisääntyivät. Tämä selittyy tyttöjen varhaisella puberteetilla, joka alkaa yleensä yläkouluun siirtyessä. Tällöin heidän elämässään tapahtuu monia muutoksia samaan aikaan. Tyttöihin kohdistetaan tiukempia ulkonäköihanteita, jonka vuoksi tytöt suuntaavat huomion itseensä ja vertailevat itseään muihin. Tutkimuksen mukaan tytöillä on kielteisempi kehonkuva kuin pojilla. Murrosikäinen nuori, joka hakee sukupuolirooliaan, on erityisen altis poimimaan ympäristöstä vihjeitä siihen, millainen nuoren naisen tai miehen tulee olla ollakseen hyväksytty tai suosittu. Tytöille on tavallisempaa sisäänpäin kääntyminen ja omien huolien sekä murheiden harmittelu, joka altistaa masennusoireille. (Rönkä ym. 2002, 96.)

3.2.2 Keskinuoruus

Keskinuoruudessa 15–18-vuotias nuori etsii itseään, ja hänen tunteensa vaihtelevat laidasta laitaan. Tätä nuoruuden keskivaiheen aikaa kutsutaan seestymiskaudeksi, jolloin pahin kuohunta ja myllerrys laantuvat. Keskinuoruudessa nuori etsii rajojaan – silloin hän kokeilee monipuolisesti erilaisia asioita ja ottaa yleensä virheistään oppia. Nuori ei yleensä halua olla sitä, mitä hänen vanhempansa toivovat tai olettavat, vaan jotain omaa. Tämän ikäkauden aikana nuori alkaa suunnitella tulevaisuuttaan ja pohtia maailmankatsomuksellisia kysymyksiä. Nuori haluaa ottaa kantaa asioihin, kuten yhteiskunnallisiin asioihin ja luonnonsuojeluun. Nuori tarvitsee tilaa ja mahdollisuuksia päättää omaa elämäänsä koskevista asioista. Nuorelle kehittyy myös vähitellen identiteetti eli selkeä, pysyvä ja yksilöllinen käsitys itsestä. (Nurmiranta ym. 2009, 78–80; Kirveslahti ym. 2014, 197, 199; Vuorinen 1998, 218.) Identiteetti muotoutuu suhteessa itsen, muihin ihmisiin ja ympäristöön. Sen muotoutumiseen vaikuttavat nuoren temperamentti, aiemmat kokemukset ja perhesuhteet. (Kirveslahti ym. 2014, 198.) Lisää nuoren identiteetistä kerron luvussa 4.2. (Nuoren identiteetti).

Identiteetin kehittymisen lisäksi nuori harjoittelee tunteiden hallintaa. Tähän kuuluvat etenkin pettymysten sietäminen, omien epäonnistumisten kestäminen ja niistä ylipääseminen. Nuoret voivat näyttää ja hallita tunteitaan esimerkiksi musiikin, pukeutumisen ja elokuvien kautta. (Kirveslahti ym. 2014, 199.) Käsittelen tunteiden säätelyä enemmän luvussa 4.3. (Tunteiden säätely musiikin avulla).

15–18-vuotiaan nuoren elämä muodostuu muun muassa harrastuksista, vaihtopöytävuodesta, seurustelusta, opiskelusta, matkustelusta ja kesätöistä, jotka jäsentävät nuoren identiteettiä. Nuori voi omaksua itselleen negatiivisen identiteetin suojautuessaan ympäristön paineilta. Negatiivisesta identiteetistä aiheutuu ongelmakäyttäytymistä, alkoholin ja huumeiden käyttöä sekä rikollisuutta. Nuori pyrkii tällöin olemaan ympäristön toiveiden vastainen. (Nurmiranta ym. 2009, 78–80; Vuorinen 1998, 218.)

Keskinuoruudessa yksilö luo yhä kiinteämpiä ja pysyvämpiä ystävyys-suhteita. Läheisiltä ystäviltä nuori saa vanhempia enemmän seuraa ja luottamusta. (Nurmiranta ym. 2009, 87.) Nuori alkaa solmia myös seurustelusuhdetta. Ikätovereilta nuori saa yhteenkuuluvuuden tunnetta, ja hän voi antaa ja saada läheisyyttä sekä rakkautta. On tärkeää, että nuori kuuluu johonkin yhteisöön, sillä se vaikuttaa identiteetin kehitykseen. Ystävyys-suhteet perustuvat samanhenkisyteen aiempaa enemmän, ja nuoren kiinnostuksen kohteet ja arvot ovat ystävien kanssa samoja. (Kirveslahti ym. 2014., 198.) Keskinuoruudessa nuori voi samaistua julkisuuden henkilöihin, kuten artisteihin ja urheilijoihin. Samaistuessaan nuoren identiteetti vahvistuu ja saa uusia sisältöjä. (Vuorinen 1998, 217.) Nuoren mielipiteet ja idolit voivat vaihtua usein. Keskinuoruutta elävästä nuoresta tulee vähitellen kriittisempi. Hän arvioi uutta tietoa aiemmin oppimansa perusteella, ja osaa ottaa useita näkökulmia huomioon. Nuoren ajattelu ei ole enää niin mustavalkoista. Hän pystyy ymmärtämään kokonaisuuksia ja soveltaa oppimaansa. (Kirveslahti ym. 2014, 197.)

3.2.3 Myöhäisnuoruus

Myöhäisnuoriksi kutsutaan 18–25-vuotiaita nuoria. Myöhäisnuoruutta voidaan kutsua myös varhaisaikuisuudeksi. Tässä vaiheessa nuoren maailmankuva selkeytyy tai on jo selkeytynyt, kuohunta vähenee ja nuori keskittyy löytämään oman paikkansa ympäröivässä yhteiskunnassa. Identiteetti on myös vakiintunut. Ihminen pohtii moraalisia ja eettisiä kysymyksiä, arvoja ja asenteita. Myöhäisnuoruudessa nuori löytää oman paikan ja roolin maailmassa. Lapsuuden kodista irtautuminen tapahtuu yleensä viimeistään tässä nuoruuden

vaiheessa. Nuori ottaa vastuun omasta elämästä. Läheisyyden tunnetta jaetaan tärkeissä pari- ja ystävyys-suhteissa. Suhde vanhempiin muuttuu kypsemmäksi: riidat vaihtuvat kompromisseiksi ja riippuvuus vähenee. Nuori aloittaa oman elämänsä, johon kuuluu opiskelua ja työelämään siirtyminen sekä tulevan uran suunnittelu. (Kirveslahti ym. 2014, 200; Nurmiraanta ym. 2009, 80.)

Nuoren varsinainen minuus alkaa kehittyä varhaisaikuisuuden aikana (Turunen 2005, 124). Myöhäisnuoruutta elävä nuori on vielä sisältä herkkä, mutta ulkoista varmuutta on kuitenkin muodostunut. Edessä on paljon mahdollisuuksia, ja elämä tuntuu seikkailulta. (Lehtovirta, Kuokkanen, Peltola & Tuohimaa-Kirveskari 1999, 173.) Nuori pystyy realistisemmin arvioimaan omia onnistumisiaan ja epäonnistumisiaan sekä niiden syitä (Kirveslahti ym. 2014, 200).

Nuoruuden viimeisinä vuosina nuoresta tulee vähitellen aikuinen, joka näkyy tasapainoisemmassa asennoitumisessa ympäristöön. Nuori keskittyy asioihin entistä enemmän, ja hänen olemuksensa on harkitsevampi. Hän tekee elämäänsä liittyvät valintansa itse, kuten ammatinvalinnan, elämäkatsomuksen ja moraaliset kysymykset. Arvomaailma on kuitenkin usein omaksuttu vanhemmilta ja noudattaa heidän kanssaan samoja linjoja. Myöhäisnuoruudessa nuorella on mahdollisuus irtautua niistä. Nuori pystyy valitsemaan monia suuntia elämälleen, ja media sekä ystävien valinnat ja kulttuuri vaikuttavat niihin. Nuori tarvitsee tilaa ja vapautta etsiä itseään. Hän hakee paikkaansa ja löytää sen yleensä varhaisaikuisuudessa jatkaen kuitenkin vielä elämänsuunnan hakemista. Nuori voi aikuistua hyvin nopeastikin, jos hänen elämänsä muuttuvat yllättäen tai jos hän kohtaa vaikeuksia. Nuoruuteen kuuluu kuitenkin estoton huolettomuus, jonka ansiosta nuori saa olla vielä lapsi. (Kirveslahti ym. 2014, 200; Turunen 2005, 135, 138.)

3.3 Musiikki nuoren elämässä

Tässä luvussa esitän, mitä eri mahdollisuuksia nuorilla on musiikin harrastamiseen ja opiskeluun sekä miten musiikki näkyy heidän elämässään.

Musiikki on iso osa nuorten elämää, ja nuoret kokevat musiikin itselleen tärkeäksi (O'Neill 2017, 79; Saarikallio 2011, 53). Nuoruudessa muutoksia ei tapahdu ainoastaan kehossa, vaan myös henkiset suuntaviivat ja elämäntavat muuttuvat. Populaarimusiikki sopii hyvin nuorten päivittäiseen elämään, koska musiikin tekstit ja ilmapiiiri kuvastavat nuoruutta ja nuorten

huolenaiheita. (Lull 1989, 152.) Bennett'in (2000) mukaan populaarimusiikki on vahvasti läsnä nuorten elämässä monin eri tavoin ja monenlaisissa yhteyksissä. Päivittäin nuoret kuulevat musiikkia esimerkiksi elokuvissa, TV-mainoksissa, live-konserteissa ja yökerhoissa. (Bennett 2000, 34.) Nuoret kuuntelevat paljon musiikkia, ja teknologian kehityksen myötä heidän on mahdollista kuunnella musiikkia melkein missä tahansa (Saarikallio 2009, 222).

Nuoruuteen kuuluu luontaisena osana harrastukset, joissa opitaan tietoja ja taitoja koulun ulkopuolella. Nuori hakeutuu harrastuksen pariin yleensä omasta kiinnostuksesta ja tahdostaan. Musiikkiharrastukset ovat yksi nuorten suosituimmista harrastuksista. Harrastusten parissa nuorten sosiaaliset taidot kehittyvät, sillä monissa harrastuksissa ollaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa muiden kanssa. On todettu, että taideharrastukset edistävät esteettisten arviointien ja kannanottojen kehittymistä. Tutkimuksen mukaan vanhempien saman taidealueen harrastus vaikuttaa merkittävästi nuorten taideharrastuksiin päiväkodista aina 7–8-luokille asti. (Ruoppila 1995, 165–166.) Turusen (2005, 148) mukaan harrastuksilla on kasvattava vaikutus nuoriin, ja Paananen ym. (2012, 50) toteavat, että harrastus voi olla nuorelle henkireikä ja kohottaa itsetuntoa.

Koulun musiikinopetus, musiikinopettaja, vanhemmat ja perhe tukevat nuoren musiikillista kehitystä. Heillä on iso merkitys nuoren musiikkiasenteen muodostumisessa. Nuori tarvitsee aineellista ja henkistä tukea sekä käytännön apua koko kouluajan. (Kosonen 2009, 159.) Paananen ym. (2012, 50) korostavat koulua tärkeänä kehitysympäristönä, joka tukee nuorten hyvinvointia ja vahvistaa suojaavia tekijöitä.

Kososen (2009) mukaan koulun musiikintuntien tavoitteena on ohjata oppilasta musiikkiharrastuksen pariin. Musiikkiharrastukseksi luetaan vapaa-ajalla tapahtuva musiikkitoiminta – muun muassa soittaminen ja laulaminen yksin tai erilaisissa bändeissä, yhtyeissä sekä orkestereissa. Myös omien sävellysten ja sovitusten tekeminen musiikkiteknologiaa apuna käyttäen sekä musiikin kuunteleminen äänitteiltä tai konserteissa ovat musiikin harrastamista. Musiikkia on mahdollista harrastaa koulun ulkopuolella musiikkioppilaitoksissa sekä kansalais- ja työväenopistoissa. (Kosonen 2009, 157–158.) Musiikkia voi harrastaa ja opiskella myös kesällä järjestetyillä musiikkileirillä, johon tämän pro gradu -tutkielman huomio kiinnittyy.

Nuoret ovat kokeilunhaluisia uusia harrastuksia kohtaan. He valitsevat harrastukset, jotka ovat mieluisia, sopivan haasteellisia ja motivoivia. Mikäli nuori lopettaa soittotunneilla käymisen,

se ei tarkoita, että hän olisi negatiivisesti suhtautunut musiikkiin ja harrastukseen. Tavoitteellisen ja määrätietoisen opiskelun sijaan positiivinen asenne musiikkiin säilyy. Soittaminen on satunnaista ja se säilyy tarkoituksenmukaisena ajanviettotapana. (Kosonen 2009, 160–161.) Murrosikään tullessaan on tavallista, että nuori lopettaa soittotunneilla käymisen, vaikka harrastus olisi aloitettu jo varhain lapsena. Toisille taas soittaminen muuttuu silloin intohimoksi ja siitä tulee yksi elämän tarkoituksista. (Sinkkonen 2010, 262.) Oppilaat, jotka harrastavat musiikkia, valitsevat usein musiikin valinnaisaineekseen peruskoulussa. Vastavuoroisesti oppilaat, jotka eivät koe harrastavansa musiikkia, eivät valitse musiikkia myöskään valinnaiseksi aineeksi. (Kosonen 2009, 161.) Joskus musiikkia harrastavat oppilaat eivät myöskään valitse musiikkia valinnaisaineeksi koulussa, koska he kokevat musiikin olevan jo tarpeeksi isossa osassa heidän elämässään.

Seuraavissa kappaleissa kerron tarkemmin, missä kaikkialla ja miten nuorten on mahdollista harrastaa musiikkia. Tarkastelen sekä yläkoulun että lukion musiikkikasvatusta, ja käyn myös läpi taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön tarjoamia mahdollisuuksia musiikin opiskeluun ja harrastamiseen.

3.3.1 Musiikkikasvatus yläkoulussa ja lukiossa

Tässä kappaleessa luon yleiskuvan peruskoulun yläluokkien ja lukion musiikinopetuksesta. Kaikki tutkimukseeni osallistuvat nuoret opiskelevat parhaillaan tai ovat opiskelleet peruskoulussa ja lukiossa, joten koulussa tapahtuva musiikkikasvatus kuuluu nuorten elämään. Käsittelen koulun tarjoamaa musiikkikasvatusta Opetushallituksen julkaisemien uusimpien opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Lähteinäni käytän Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita vuodelta 2004 (POPS 2014) ja Lukion opetussuunnitelman perusteita vuodelta 2015 (LOPS 2015). Avaan musiikkikasvatusta myös muun kirjallisuuden avulla. Myöhemmin tutkimuksen tuloksissa kerron, miten koulussa tapahtuva musiikinopiskelu eroaa nuorten mielestä musiikkileirillä opiskelusta.

Koulun musiikkikasvatus on tärkeä osa suomalaista musiikkikulttuuria. Monelle nuorelle koulu on ainoa tavoitteellista musiikkikasvatusta tarjoava taho, jonka vuoksi se muokkaa tehokkaasti heidän näkemyksiään musiikista ja heistä itsestään musiikillisesti. (Anttila 2006, 24.) Musiikinopetuksen tehtävänä on tukea nuorten kasvua ja kehitystä sekä herättää oppilaiden kiinnostus musiikin harrastamiseen sekä kouluaikana että sen jälkeen. Musiikin harrastaminen voi olla tavoitteellista laulamista ja soittamista, musiikin kuuntelua tai

esimerkiksi säveltämistä. (Kosonen 2009, 157; Virkkunen 2009, 7.) Nuori voi kiinnostua musiikista koulun musiikintunneilla etenkin innostavan opettajan myötä. Musiikki saattaa pohjimmiltaan kiinnostaa nuorta paljonkin, mutta aina sitä ei ilmaista ulospäin. Osa nuorista voi pelätä näyttää taitojaan koulun musiikin tunneilla, varsinkin, jos luokan yhteishenki on huono.

Yläkoulun musiikinopetus on muuttunut aikojen kuluessa. 1950-luvun musiikintunneilla muun muassa kansanlaulut ja maakuntalaulut olivat tavallinen osa musiikintuntien ohjelmistoa. Laulamisen lisäksi opetettiin myös musiikkitietoa ja teoriaa. Kouluissa alettiin järjestää kuoroja ja orkestereita 1950–1960-luvuilla. Vähitellen siirryttiin musisoimaan myös laattasoittimien avulla, ja opittiin laulamaan asteikkoja duurissa sekä mollissa. Musiikinopetuksen tehtävänä oli järjestää laulukokeet. Tuona aikana uusimmissa musiikin oppikirjoissa käsiteltiin jo vähän populaari- ja kevyttä musiikkia. 1970-luvun peruskoulussa eri soittimet, kuten nokkahuilut, kitarat, viulut, harmoni, piano, kellopeleli ja rytmisoittimet tulivat ensimmäistä kertaa mukaan musiikinopetukseen. Oppilaille opetettiin luovuutta ja toiminnallisuutta näiden soittimien avulla. Sähkösoittimia alettiin hankkia vähitellen. Rumpusetit ja sähkösoittimet tulivat musiikinopetukseen vuonna 1987. Nokkahuilu puolestaan sai väistyä monilta yläkoulun musiikkitunneilta 1990-luvun alussa. Oppikirjat painottivat musisointia ja niihin tuli enemmän kevyen musiikin ohjelmistoa. 1990-luvun alussa alkoi koulujen bändikerhotoiminta, johon riitti paljon osallistujia. Nykyisin useimmissa musiikkiluokassa on monipuolisesti soittimia ja muita oppimisvälineitä. (Juutilainen 2009, 65–66.)

Musiikki on kaikille yhteinen ja myös vapaasti valittava oppiaine yläkoulussa (Muukkonen 2010, 99). Musiikkia voi valita valinnaisaineeksi viisi vuosiviikkotuntia. (POPS 2014, 95). Koulun musiikintunnit ovat osalle oppilaista ainoita hetkiä päästä musisoimaan yhdessä muiden kanssa ja kokea itsensä tärkeäksi. Vain harvoilla oppilaille kustakin ikäluokasta on mahdollisuus opiskella musiikkia musiikkikouluissa ja -opistoissa. Oppilaiden esiintyessä koulun juhlissa on tärkeää, että kaikki halukkaat saavat osallistua yhteiseen prosessiin. Musiikintunnit ja koulun juhlissa esiintymiset ovat merkittäviä hetkiä oppilaiden elämässä, sillä ne kasvattavat heidän itsetuntoaan. (Juutilainen 2009, 67.)

Peruskoulun yläluokkien (luokat 7–9) musiikinopetuksella pyritään nykyään laajentamaan oppilaiden monipuolista musiikillista osaamista vahvistaen myönteistä suhdetta musiikkiin ja luoden pohjaa musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Musiikillisten taitojen lisäksi musiikki

edistää kokonaisvaltaista kasvua ja kykyä toimia yhteistyössä muiden kanssa. Musiikinopetus luo myös mahdollisuuksia maailmankuvan laajentamiseen. (POPS 2014, 422.)

1970-luvulla lukion opiskelijat saivat valita oppiaineekseen joko musiikin tai kuvaamataidon. Vähitellen opetussuunnitelmien muuttuessa musiikista muodostui kaikille yhteinen aine lukiossa. Vuonna 1994 kaikki opiskelijat osallistuivat kahdelle musiikin kurssille, jonka lisäksi sai valita halutessaan syventäviä musiikin kursseja. (Kukkula 2009, 70.)

Nykyään lukiossa on kaksi kaikille yhteistä musiikinkurssia: Musiikki ja minä (MU1) sekä Moniääninen Suomi (MU2). Pakollisten kurssien lisäksi opiskelijat voivat valita valtakunnallisia syventäviä musiikinkursseja. Valittavana on myös soveltavia musiikinkursseja, joihin kuuluu esimerkiksi musiikin lukiodiplomi. Lukion opiskelijat voivat suorittaa musiikin lukiodiplomin, jossa he voivat antaa erityisen näytön osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan musiikissa. Yksi tutkimukseeni osallistuneista nuorista oli suorittanut lukiodiplomin. Lukion musiikinopetuksessa pyritään siihen, että opiskelija tiedostaa musiikkisuhteensa ja syventää sitä. Omakehtainen musiikkisuhte vahvistaa opiskelijan kokonaisvaltaista hyvinvointia, itsetuntemusta sekä tukee itsetuntoa mielekkäiden musiikillisten tehtävien kautta. Samoin kuten yläkoulun musiikinopetus, myös lukion musiikinopetus rohkaisee opiskelijaa elinikäiseen musiikin harrastamiseen. Olennaista musiikinopetuksessa ja oppimisessa on yhdessä tekeminen ja myönteiset kokemukset. Luovan ja kriittisen ajattelun taitoja sekä musiikillista osaamista kehitetään vuorovaikutuksessa muiden opiskelijoiden kanssa. Sosiaaliset- ja kommunikaatiotaidot vahvistuvat yhdessä musisoiden. (LOPS 2015, 211–213; Opetushallitus 2017, 7.)

Lukion musiikintunneilla soitetaan, lauletaan, kuunnellaan ja harjoitellaan musiikin luovaa tuottamista. Musiikinopiskelun ansiosta opiskelija syventyy omaan sekä muihin kulttuureihin ja oppii näin ollen arvostamaan kulttuurien monimuotoisuutta sekä ymmärtämään kulttuurien- ja taiteidenvälistä vuorovaikutusta. Lukion musiikintunneilla opitaan lisäksi teknologian hyödyntämistä musiikillisessa ilmaisussa sekä median tarjonnan kriittistä tarkastelua. (LOPS 2015, 211.)

Sekä Lukion opetussuunnitelman perusteet (2015) että Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014) korostavat peruskoulua ja lukiota monipuolisena oppimisympäristönä (POPS 2014, 18; LOPS 2015, 14–15). Oppimisympäristön on oltava fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen ja oppilaiden terveyttä tukeva. Oppimisympäristön tulee tukea

oppilaan kasvua, oppimismotivaatiota ja uteliaisuutta. Yksittäisen oppilaan kognitiiviset ja emotionaaliset tekijät sekä vuorovaikutukseen ja ihmissuhteisiin liittyvät tekijät vaikuttavat psyykkisen ja sosiaalisen oppimisympäristön muodostumiseen. Fyysisen oppimisympäristö käsittää koulun rakennukset ja tilat sekä opetusvälineet ja oppimateriaalit. Myös muu rakennettu ympäristö ja ympäröivä luonto ovat fyysistä oppimisympäristöä. Peruskoulun ja lukion opiskelijat käyttävät myös digitaalisia opiskeluympäristöjä, oppimateriaaleja ja työvälineitä. (POPS 2014, 18; LOPS 2015, 15.)

Anttila (2006) korostaa, ettei koulun musiikinopetuksen tehtävänä ole saada kaikkia oppilaita kiinnostumaan samanlaisesta musiikista. Musiikki merkitsee erilaisia asioita ihmisille eri elämäntilanteissa ja erilaisissa kulttuureissa. Näin ollen musiikinopettajan tulisi suhtautua ennakkoluulottomasti erilaisiin musiikinlajeihin ja oppilaisiin, jolloin oppilaat voivat löytää omat kiinnostuksen kohteensa ja syventää musiikkisuhdettaan omista lähtökohdistaan. (Anttila 2006, 25–26.)

3.3.2 Vapaa-ajan musiikkitoiminta

Koulun musiikinopetuksen ohella musiikkia voi harrastaa vapaa-ajalla taiteen perusopetusta tarjoavissa oppilaitoksissa ja vapaaseen sivistystyöhön kuuluvissa kansalais- ja työväenopistoissa sekä kotona. Musiikinopetusta ja erilaista musiikkitoimintaa järjestetään myös musiikkikouluissa ja -opistoissa, musiikkileikkikouluissa sekä erityisopetuksessa. Konservatoriot, ammattikorkeakoulut, yliopistot ja Sibelius-Akatemia ovat oppilaitoksia, jotka kouluttavat opiskelijoista musiikin ammattilaisia. Musiikkia voi harrastaa myös seurakuntien yhteydessä. (Suomen musiikkioppilaitosten liitto 2019.)

Konservatoriot ovat esimerkkejä taiteen perusopetusta tarjoavista oppilaitoksista. Tähän pro gradu -tutkielmaan osallistuneista nuorista neljä opiskelee konservatoriossa musiikkia. He ovat opiskelleet aiemmin myös kansalaisopistossa. Näin ollen kerron seuraavaksi taiteen perusopetuksen musiikinopetuksesta sekä kansalais- ja työväenopistossa opiskelusta.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden (2017) mukaan musiikinopetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle. Opetuksella pyritään kehittämään oppilaan musiikillista osaamista ja kannustamaan oppilasta musiikin elinikäiseen harrastamiseen. Musiikin opetuksesta oppilas saa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja musiikkiopintojen jatkumiseen muilla koulutusasteilla.

Opinnoissa oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisemaan itseään musisoiden. Myös luova ajattelu ja tuottaminen sekä uusien ratkaisujen etsiminen kehittyvät. Musiikinopetus tukee oppilaan myönteisen minäkuvan, terveen itsetunnon ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. (Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017, 47.)

Taiteen perusopetus on pääasiassa lapsille ja nuorille suunnattua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Opetuksen tehtävänä on antaa oppilaille mahdollisuus opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden mukaan. Taiteen perusopetus kehittää oppilaan omaehtoista ilmaisua, tulkintaa ja arvottamista. Se myös tukee oppilaiden identiteetin rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä. Taiteen perusopetuksen piirissä on mahdollista opiskella arkkitehtuuria, kuvataidetta, käsityötä, mediataiteita, musiikkia, tanssia sekä sana-, sirkus- ja teatteritaidetta (Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017, 5–7, 10.)

Musiikin perusopintojen tehtävänä on innostaa oppilas musiikin tavoitteelliseen opiskeluun ja musiikillisten taitojen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Opintojen lähtökohtana toimivat oppilaan omat vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Koulutuksen järjestäjä täsmentää opetussuunnitelman perusteiden pohjalta paikalliset opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laajuuden. Tavoitteena musiikin perusopinnoissa on kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa. Myös tutustuminen muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteidenväliseen vuorovaikutukseen tutustuminen kuuluu musiikinopetuksen tavoitteisiin. Opetus ohjaa oppilaita oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja ja kannustaa säännölliseen harjoitteluun sekä oppimisen arviointiin. Opiskeltavaan instrumenttiin perehdytään monipuolisesti opiskellen instrumentin perustekniikkaa, ohjelmistoa ja ilmaisumahdollisuuksia. Lisäksi tavoitteena on kehittää oppilaan taitoja kuuntelemisessa ja musiikin hahmottamisessa sekä säveltämisessä ja improvisoinnissa. (Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017, 48–49.)

Kansanopistot, kansalaisopistot, opintokeskukset, urheiluopistot ja kesäyliopistot kuuluvat vapaan sivistystyön oppilaitoksiin. Opiskelu vapaan sivistystyön oppilaitoksissa on yleissivistävää, harrastustavoitteista ja yhteiskunnallista. Opetuksen sisältöjä ei säädellä lainsäädännössä, eikä opiskelu ole tutkintotavoitteista. Tämä erottaa vapaan sivistystyön taiteen perusopetuksesta. Opetusta järjestetään sekä iltaisin että koko päivän kestävinä

lyhytkursseina. Vapaalla sivistystyöllä pyritään elinikäiseen oppimiseen, yksilöiden persoonallisuuden monipuoliseen kehittymiseen ja kykyyn toimia yhteisössä. (Opetushallitus 2019.)

Kansalaisopistot kuuluvat kunnan omistukseen tai ovat yksityisiä. Ne ovat ensisijaisesti aikuisoppilaitoksia, mutta Louhivuori (2004) toteaa opiskelijoiden keski-ikänsä kuitenkin nuorentuneen taiteen perusopetuksen vallattua alaa kansalaisopistoissa. Opetusta on mahdollista saada jokaisessa kunnassa eri puolilla Suomea. Kansalaisopistojen opetus keskittyy taideaineisiin, kädentaitoihin ja kieliin. Suosituimpia ja suurimpia oppiaineita ovat musiikkikurssit, etenkin kuorolaulu ja soittaminen erilaisissa ryhmissä. Kansalaisopistot ovat sivistäviä oppilaitoksia ja ne tarjoavat mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle sekä kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. (Louhivuori 2004, 45; Opetushallitus 2019.)

Kansalaisopiston toiminnan tarkoituksena on tuoda opetus ihmisten lähelle. Suomessa kansalaisopistoja on yhteensä 181. Kansalaisopisto on voitu nimetä kansalaisopistoksi, työväenopistoksi, opistoksi tai aikuisopistoksi. Opiskelijoita kansalaisopistoissa on paljon – enemmän kuin missään muussa Suomen oppilaitosmuodossa. Kursseille ei ole pääsykokeita, vaan kuka tahansa voi osallistua ikään tai koulutustaustaan katsomatta. Musiikin osuus opetustarjonnasta on 19 prosenttia. Yhtenä kansalaisopiston tavoitteena vapaan sivistystyön lain mukaan on ihmisten monipuolisen kehittymisen edistäminen ja hyvinvoinnin edistäminen. (Kansalaisopistojen liitto 2019.)

Kaiken tasoiset – niin aloittelijat kuin pidempään harrastaneet, voivat opiskella kansalaisopistossa musiikkia. Tarjolla on laaja valikoima laulun- ja soitonopetusta sekä kuoro- ja orkesteritoimintaa. Kansalaisopistojen opiskelun tavoitteina on perusedellytysten luominen, soitto- tai laulutaidon kehittäminen, oman ilmaisun vahvistaminen ja esiintymisrohkeuden kartuttaminen. Myös musiikilliseen yhteisöllisyyteen pyritään. (Kansalaisopistojen liitto 2019.) Lampilan (2009) mukaan kansalaisopistoissa opiskelu on vapaaehtoista ja perustuu omaan haluun opiskella ja harrastaa. Työväen- ja kansalaisopistot ovat kehittyneet vähitellen 1900-luvulta nykyisiksi, kaikille musiikin harrastajille toimintaa tarjoaviksi kunnallisiksi ja yksityisiksi opistoiksi. Musiikinopettajat työskentelevät usein työväen- ja kansalaisopistojen opettajina. (Lampila 2009, 93-94.)

Virtanen (1973) kertoo ensimmäisen työväenopiston syntyneen Tampereelle vuonna 1898. Opiston tarkoituksena oli ”herättää ja vireillä pitää tiedon ja valistuksen halua sekä

isänmaallista ja kansallista mieltä kunnan jäsenissä yleensä ja erittäin sen lukuisassa työväestössä”. Aluksi työväenopistoissa järjestettiin luentoja ja oppitunteja. (Virtanen 1973, 9.) Lampilan (2009) mukaan työväenopiston tehtävänä ensimmäisten vuosikymmenien aikana oli tiedon jakaminen aineissa, joiden katsottiin olevan hyödyllisiä. Alkuvuosina työväenopistoissa opetettiin laulua. Laulunopetus oli tärkeää ja sen vuoksi vuonna 1928 ilmestyi opistolaisten oma laulukirja Työväenopiston laulukirja. (Lampila 2009, 92-93.)

MacDonaldin, Kreutzin ja Mitchellin (2012) mukaan musiikki on läsnä kaikkialla. Kehittyneen teknologian ansiosta voimme nykyään kuunnella omaa mielimusiikkiamme vuorokauden ympäri. Digitaalisten musiikkilaitteiden vuoksi musiikkia on mahdollista kuunnella kotitöiden ohella, romanttisella aterialla ja lähes jokaisessa kuviteltavissa olevassa tilanteessa. (MacDonald, Kreutz & Mitchell 2012, 4.)

Monien tutkimuksien mukaan musiikin kuuntelu on erittäin tärkeää etenkin nuorille. Juvosen (2006) tutkimus osoitti, että nuoret kuuntelivat musiikkia päivässä noin 2,25 tuntia. Musiikkia kuunnellaan lähes kaikkialla: kotona, kulkuneuvoissa, läksyjien teon yhteydessä, tietokoneella ollessa, nukkumaan mennessä ja jopa nukkuessa. Useille kyselyyn vastanneille nuorille musiikki toimi mielialan parantajana ja apuna masennushetkissä. Monet kertoivat kappaleiden liittyvän muistoihin. Eräs tutkimuksen vastaajista koki musiikinkuuntelun auttavan jaksamaan paremmin. Yhden vastaajan mielestä taas musiikin soidessa taustalla asioiden oppiminen on helpompaa. Juvosen tutkimuksen mukaan nuoret harrastavat musiikkia kotona soittamalla ja laulamalla ja käyvät paljon konserteissa sekä bändien keikoilla. Nuorilla on omaa bänditoimintaa, he katsovat televisiosta tulevia musiikkiohjelmia ja tykkäävät laulaa karaokea. Rappääminen sekä omien kappaleiden teko ovat suosittuja harrastuksia nuorten keskuudessa. (Juvonen 2006, 240–241, 253–254, 258.)

4 Musiikin psykologiset ja sosiaaliset merkitykset

Tässä luvussa käsittelen musiikin psykologisia ja sosiaalisia merkityksiä. Määrittelen motivaation käsitettä ja selvitän, miten opiskelumotivaatio tässä tutkimuksessa käsitetään, mistä musiikin opiskelumotivaatio syntyy ja millaisia merkityksiä opiskelumotivaatiolla on musiikinopiskelulle. Kerron myös nuoren identiteetistä, tunteiden säätelystä musiikin avulla sekä yhteisöllisyydestä, joihin liittyvissä kysymyksissä musiikki edistää nuoren kehityksellisiä tavoitteita. Näitä musiikin psykologisia merkityksiä käsittelen muun muassa Saarikallion (2007, 37) tekemien tutkimusten pohjalta, joissa hän tarkastelee musiikin psykologisia merkityksiä nuorten psykososiaalisen kehityksen ja tunteiden säätelyn näkökulmasta. Tutkimuksien mukaan musiikki on tapa hallita ympäristöä ja se voi myös auttaa tunteiden ja sisäisten impulssien hallitsemisessa. Musiikki tarjoaa nuorille myös pystyvyyden, oppimisen, hallitsemisen, saavuttamisen ja onnistumisen kokemuksia, jotka vahvistavat nuorten itsetuntoa. (Saarikallio 2007, 21–22.)

4.1 Motivaatio

Tässä luvussa käsittelen motivaatiota. Tutkimukseni toisena tutkimuskysymyksenä pyrin selvittämään, mikä motivoi nuoria osallistumaan leirille vuodesta toiseen. Näin ollen motivaatio on oleellinen käsite ja ilmiö tutkimuksen kannalta. Aloitan aiheen tarkastelun motivaatiosta peruskäsitteenä, jonka jälkeen syvennyn motivaation ja oppimisen yhteyteen. Luvussa 4.1.2. (Motivaatio ja oppiminen) määrittelen oppimisympäristön käsitteen, sillä Nilsin musiikki- ja tanssileiri on eräänlainen oppimisympäristö. Käsite on tärkeä myös oppimisen ja motivaation kannalta, jonka vuoksi se on luontevaa määritellä tässä luvussa. Viidennen luvun päätöksenä kerron motivaatiosta musiikin opiskelussa ja harrastamisessa.

4.1.1 Motivaatio peruskäsitteenä

Ihmisen motivaatio on monimutkainen ilmiö, jota on yritetty selittää monien eri teorioiden avulla. Niiden mukaan motivaatio kumpuaa yksilöstä, ympäristöstä tai niiden välisestä vuorovaikutuksesta. (Hallam 2009, 285.)

Kosonen (2010) määrittelee motiivin toiminnan lähtökohdaksi, perusteeksi aloittaa jotakin, jatkaa jotakin tai myös lopettaa jotakin. Motiivin viriäminen edellyttää, että on joku

(subjekti), joka motivoituu ja kohde (objekti), joka motivoi. Kyseessä voi olla myös kohde (objekti), joka motivoi jonkun (subjekti). Musiikkia ja motivaatiota tutkiessa kohteena ja motiivin virittäjänä toimii musiikki itse. Motivaatio on kokonaisuus, joka on monitahoinen ja muuttuu jatkuvasti ajassa ja eri konteksteissa. Motivaatio koostuu eri motiiveista, jotka ovat joko tietoisia tai tiedostamattomia. Motivaatioon ja motiivien voimakkuuteen ihmisen toiminnassa vaikuttaa tavoite, se mihin toiminta motivoi. Tavoitteellisuus on yksi motivoituneen toiminnan perusmääreistä, mikä vaikuttaa olennaisesti myös motivoituneen toiminnan keston ja motivaation voimakkuuteen. (Kosonen 2010, 296–297.) Anttila (2006, 32–33) puolestaan on sitä mieltä, että motivoitunut ihminen toimii aktiivisesti saavuttaakseen tavoitteensa.

Lonka (2015) kertoo motivaation olevan tärkeä osa oppimista ja auttavan meitä muodostamaan oman suhtautumisemme opittavaan asiaan. Motivaatio vaikuttaa siihen, miten koemme oppimistilanteen. Siihen liittyy pyrkimys tavoitteisiin ja päämääriin, joiden avulla suuntaamme kohti tulevaisuutta. Motivoitunut ihminen on innostunut kiinnostuksen kohteestaan ja jopa intohimoinen sitä kohtaan. Motivaatio ei kuitenkaan välttämättä lähde ihmisen sisästä, vaan syntyy ihmisen muodostaessa elävän suhteen johonkin asiaan. (Lonka 2015, 167–168.)

Hallamin (2009) mukaan ihmiset ovat motivoituneita, koska he haluavat sosiaalista hyväksyntää etenkin niiltä, joita he ihailevat ja kunnioittavat. Tällaiset kehuilut muilta ihmisiltä nostavat itsetuntoa ja lisäävät itseluottamusta. Yksilöt asettavat itselleen tavoitteita, jotka määrittelevät heidän käyttäytymistään. Tavoitteisiin vaikuttavat niin yksilölliset kuin ympäristöstä tulevat tekijät. Ympäristön täyttäessä yksilön tarpeet ja henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttaessa motivaatio kasvaa. (Hallam 2009, 285–286.)

Motivaatio voidaan jaotella sisäiseen ja ulkoiseen motivaatioon. Sisäisessä motivaatiossa ihminen kokee tekemisen itsessään motivoivana ja palkitsevana, mikä vie hänet mennessään. Hän ei tarvitse erillisiä motivointia, palkkioita tai rangaistuksia toimiakseen. Sisäinen motivaatio edellyttää, että ihmisen ja motivaation kohteen välille muotoutuu merkityksellinen toiminta tai suhde. Vastakohtana sisäiselle motivaatiolle on ulkoinen motivaatio, jossa ulkoiset palkkiot ja rangaistukset houkuttelevat ihmistä toimimaan. Ulkoisesti motivoitunut ihminen lukee pelkästään tenttiä varten, eikä hän ole ollenkaan kiinnostunut aiheesta. (Lonka 2015, 168.)

4.1.2 Motivaatio ja oppiminen

Salmela-Aron (2018) mukaan Ryanin ja Decin (2017) itsemääräämisteoria on suosituin oppimismotivaatioteoria tällä hetkellä. Itsemääräämisteorian mukaan oppilasta motivoi se, että hän voi itse vaikuttaa ja päättää tekemisestään. Oppilasta ei siis motivoi ulkoiset pakot ja palkkiot, vaan omasta ajattelusta kumpuavat sisäiset vaikuttimet eli autonomia. Muita perusmotiiveja autonomian lisäksi ovat pätevyyden ja yhteenkuuluvuuden käsitteet sekä merkityksellisyys. (Salmela-Aro 2018, 11.)

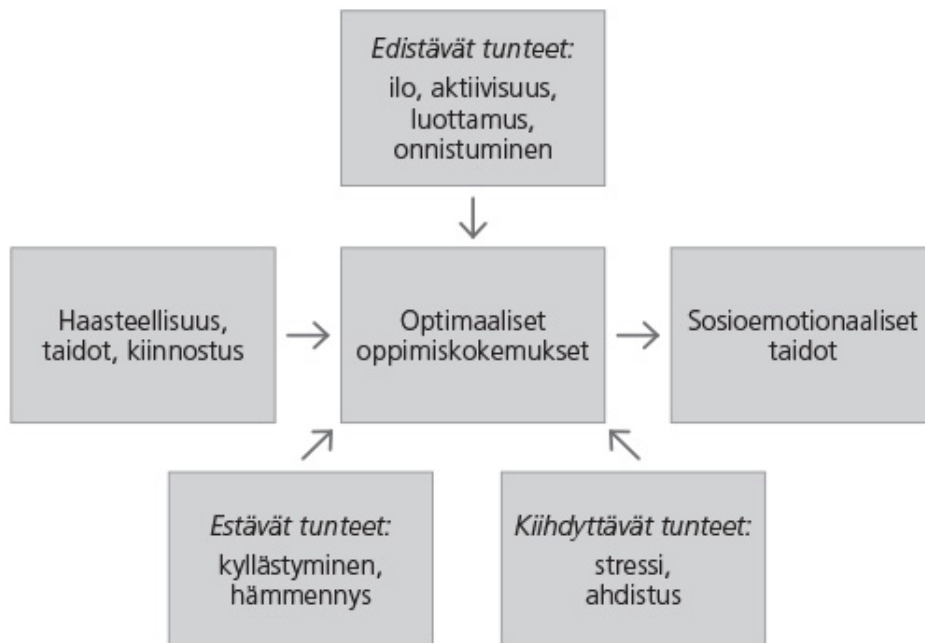
Oppimismotivaatiotutkimus korostaa nykyään oppimismotivaation sosiaalista ulottuvuutta – motivaatio rakennetaan yhdessä. Oppimisen ja motivaation tutkimusta kuvataan sosiaalisena ja tilannesidonnaisena vuorovaikutustapahtumana, jossa opitaan yhdessä. Opiskelijat, kaverit, vanhemmat ja opettajat säätelevät toistensa motivaatiota, oppimista ja hyvinvointia. Näin ollen jokainen sosiaalinen konteksti, kuten kaverit, vanhemmat ja opettajat, vaikuttavat opiskelijan motivaatioon, oppimiseen ja hyvinvointiin. (Salmela-Aro 2018, 15–16.)

Sosiaalinen vuorovaikutus on tärkeä motivaatiota rakentava tekijä, sillä se voi tukea ja vahvistaa oppijan motivaatiota tai synnyttää ristiriitoja ja haastaa motivoitunutta oppimista. Ryhmätyötilanteissa oppijoiden välinen vuorovaikutus vahvistaa ryhmän jäsenten motivaatiota. Parhaassa tapauksessa ryhmän jäsenet tukevat toisiaan haastavissa tilanteissa ja suuntaavat sekä säätelevät yhdessä ryhmän jäsenten motivaatiota ja toimintaa kohti yhteisiä tavoitteita. Motivaatio ei kuitenkaan ole muuttumaton ja pysyvä ominaisuus, vaan jatkuvasti muuttuva prosessi, joka rakentuu sosiaalisessa vuorovaikutuksessa oppimisen aikana. (Järvenoja, Kurki & Järvelä 2018, 143–144.)

Nuoruudessa aikaa vietetään paljon kavereiden kanssa, joten kaveripiirin normit ja piirteet ovat keskeisiä sosialisointin tekijöitä. Ystävät ja kaverit tarjoavat nuorelle kumppanuutta, viihdykettä, yhteenkuuluvuuden tunteita sekä emotionaalista tukea. Nuoren kaveripiiri tarjoaa ympäristön, jossa on mahdollista tutkia ja kokeilla erilaisia opiskelumotivaatioita ja identiteettejä. Ystäviltä saatu koulunkäyntiin liittyvä tuki vaikuttaa oppimismotivaatioon ja aktiiviseen osallistumiseen oppitunneilla. (Salmela-Aro 2018, 16.)

Myös Anttila (2006) nostaa esiin sosiokognitiiviset motivaatioteoriat, jotka tarkastelevat yksilön sisäisiä prosesseja ja sitä, kuinka hänen ajattelussaan heijastuvat ulkoinen ympäristö (mm. tehtävät ja opiskelujärjestelyt) ja sosiaalinen maailma (mm. opettaja ja opiskelutoverit). Hänen mukaansa opiskelumotivaatiota lisäävät tavoitteet tulevat olla tarpeeksi selkeitä ja

haasteellisia. Myös opiskeluympäristön merkitys opiskelumotivaatiolle on suuri. Opiskelumotivaatio koostuu opiskelijan omaa itseä ja ympäröivää maailmaa koskevista kokemuksista, tulkinnoista ja uskomuksista. Kaveripiiri ja kulttuuriympäristö vaikuttavat ihmisen musiikkimakuun, käsitykseen musiikin merkityksistä ja muista arvokäsityksistä. Oppilaitosympäristöön liittyvä oppilaitoksen kulttuuri, opettajan persoona sekä oppituntien tunneilmapiiri liittyvät vahvasti opiskelijan motivaatioon. (Anttila 2006, 33, 35–36.)

Kuva 3. Optimaaliset oppimiskokemukset (Salmela-Aro 2018, 29).

Flow'n tapaisessa virtauskokemuksessa oppilas menettää ajantajunsa ja uppoutuu täysin opiskeluun. Opiskelu on innostavaa, ja oppilas suhtautuu ylpeydellä lopputulokseen. Virtauksen aikana oppilas ei ole epävarma tai ajattele arkisia huoliaan. Oppilas kokee opiskeluintoa ja tunnetta, että tekee jotain merkityksellistä. Salmela-Aro (2018) kuvaa Schneiderin ym. (2016) ja Salmela-Aron, Moellerin, Schneiderin, Spicerin ja Lavosen (2016) tutkimuksien perusteella optimaalisen oppimisen kokemuksia (Kuva 3). Oppilaat arvioivat erilaisten tilanteiden kiinnostavuutta, haasteellisuutta, omia taitojaan ja erilaisia tunteita. Optimaalisissa oppimiskokemuksissa haasteellisuus, kiinnostavuus ja taidot ovat ihanteellisessa suhteessa toisiinsa niin, että oppilas kokee tilanteen sopivasti haasteelliseksi, kiinnostavaksi ja tuntee, että hänen taitonsa riittävät saavuttamaan tilanteiden vaatimukset. Optimaalisiin oppimiskokemuksiin tarvitaan sekä vaatimuksia että haasteita. Liian vähäinen

haaste ei johda optimaalisiin oppimiskokemuksiin, kun taas liian suuri haaste ehkäisee niitä. (Lonka 2015, 171; Salmela-Aro 2018, 29–30.)

Oppimista ja innostusta luodakseen tarvitaan tunteita. Energisyys, onnistuminen ja aktiivisuus edistävät optimaalisten oppimiskokemusten syntymistä. Kyllästyminen ja hämmennys puolestaan estävät optimaalisten oppimiskokemusten syntymistä. Kiihdyttävät tunteet, kuten ahdistus ja stressi lisäävät optimaalisia oppimiskokemuksia pienenä määränä. Voimakas ahdistus tai stressi voivat myös hankaloittaa optimaalisia oppimiskokemuksia. Sosioemotionaaliset taidot, kuten tavoitteiden saavuttaminen, yhdessä työskentely ja tunteiden säätely lisääntyvät optimaalisten oppimiskokemusten myötä. (Salmela-Aro 2018, 30.)

Oppimisympäristöllä on vaikutusta motivaatioon ja oppimiseen. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014, 18) määrittelee oppimisympäristön oppimiseen liittyväksi fyysiseksi ympäristöksi, psyykkisten tekijöiden ja sosiaalisten suhteiden kokonaisuudeksi, jossa opiskelua ja oppimista tapahtuu. Wilson (1996) kertoo, että oppimisympäristö on paikka tai tila, jossa ihminen voi erilaisten resurssien avulla oppia ymmärtämään erilaisia asioita ja kehittää järkeviä ratkaisuja syntyneisiin ongelmiin. Se on paikka, jossa oppijat voivat työskennellä yhdessä ja tukea toisiaan. (Wilson 1996, 3–5.) Manninen ym. (2007, 54) puolestaan esittävät, että oppimista tukeva ympäristö tukee sosiaalista vuorovaikutusta ja huomioi oppilaan senhetkisen kehitystason. Myös Longan (2015) mukaan oppimisympäristön tulee tukea oppimista ja opetuksellista vuorovaikutusta. Opetuksen, yksilön oppimisen ja oppimisympäristön tulee olla läheisessä vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. (Lonka 2015, 106.)

4.1.3 Motivaatio musiikin opiskelussa ja harrastamisessa

Nuoret opiskelevat musiikkia Nilsin musiikki- ja tanssileirillä, koulussa ja konservatoriossa. Musiikki on myös heidän harrastuksensa, jonka parissa vietetään paljon aikaa vapaa-ajalla. Tässä luvussa kerron, miten motivaatio liittyy musiikin opiskeluun ja harrastamiseen.

Kosonen (2010) korostaa kodin merkitystä musiikkiharrastuksessa niin mahdollistavana kuin tukevana, aineellisena kuin henkisenä tukena. Perusta lapsen aktiiviselle musiikkisuhteelle luodaan kotona. Nuoren harrastukset ja kiinnostuksen kohteet vakiintuvat usein oppivelvollisuuskoulun jälkeen. Varsinaiset musiikkiharrastukset tapahtuvat vapaa-ajalla nuoren oman kiinnostuksen ja motivaation mukaan. (Kosonen 2010, 295–296.)

Musiikkiharrastuksien peruslähtökohta on nuoren oma kiinnostus musiikkiin ja sen tekemiseen. Kosonen (2010) ryhmittelee soittamisen motivaatiota erilaisina motivaatiotyyppinä primäärimotiivien mukaan. Tärkeimpiä ovat soitettavaan musiikkiin ja soittamistilanteeseen liittyvät motiivit, kuten soittamisen ilo ja elämykset. Soittamiseen innostavat myös omaa pystyvyyttä ilmentävät hallintamotiivit ja yhteismusisointiin liittyvät kontaktimotiivit. Nuorilla soittajilla oman perheen ja erityisesti vanhempien tuki ja kannustus ovat tärkeää. Samoin oman opettajan tuki ja kannustus yksittäisenä palautteena sekä yleisenä rohkaisuna on merkittävä asia nuorelle. (Kosonen 2010, 297.)

Musiikin harrastaminen vaatii länsimaisen tradition mukaan pitkäjänteisyyttä ja intoa kehittää soittotaitoa. Kaikille pitkäjänteinen, monia vuosia kestävä tavoitteellinen harrastaminen ei välttämättä sovi. Musiikkiharrastukset ovat kuitenkin edelleen yksi nuorten suosituimmista harrastuksista. Kosonen (2010) nostaa esille musiikkiharrastusten sukupuolisidonnaisuuden. Tyttöjä on ohjattu soitonopiskeluun ja kuorolauluun, kun taas poikia on suunnattu urheilun pariin. Poikia liitetään useammin bändisoittoon sähköisten soittimien ja rumpujen soittajina. Pojat kuuntelevat musiikkia aktiivisesti ja opettelevat soittamaan tyttöjä omaehtoisemmin. Myös lapsi- ja nuorisokuoroissa vallitsee tyttöjen enemmistö. (Kosonen 2010, 305–306.) Nilsin musiikki- ja tanssileirillä tätä sukupuolisidonnaisuutta ei ole selkeästi havaittavissa. Sekä tytöt että pojat soittavat esimerkiksi rumpuja, kitaraa ja bassoa.

Motivaatio voi vaihdella tilannekohtaisesti paljonkin. Joskus soittaminen innostaa ja edistymisen sekä uuden oppimisen voi kuulla omassa soitossaan. Toisinaan taas taito tuntuu hyytyneen ja ilmaisulliset ideat tuntuvat kaikonneen. Pitkäkestoinen motivaatio soittamiseen tärkeänä musiikillisena ilmaisukeinona kuitenkin säilyy koko ajan. (Kosonen 2010, 305–306.)

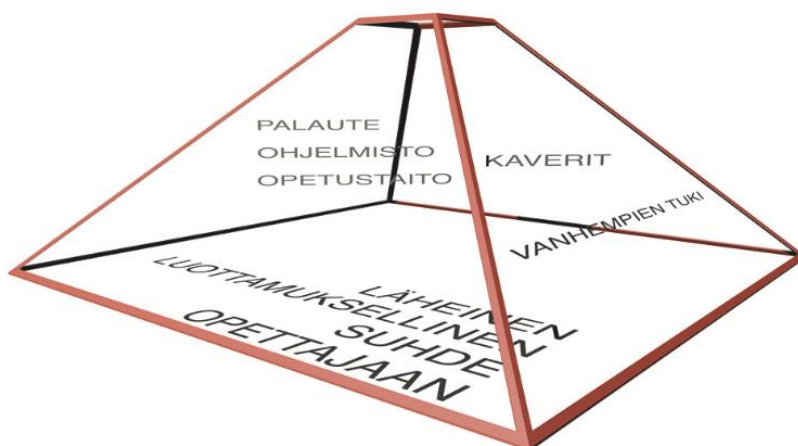
Soitonopiskelijoilla musiikki on keskeinen osa elämää muutenkin kuin oman soittimen soittamisena. Musiikki liittyy monella tavalla nuoren soittajan elämään ja todennäköisesti myös tulevaan musiikkialan ammattiin. Nuori voi olla suuntautunut selkeästi joko klassiseen musiikkiin tai populaarimusiikkiin. Soitonopiskelijan vanhemmat saattavat olla aktiivisia musiikin harrastajia tai musiikin ammattilaisia. Edellytyksenä musiikinopiskelulle voidaan pitää perheen kannustusta. Suhde musiikkiin on aktiivinen ja määrätietoinen. Musiikilla on suuri merkitys nuoren koko elämässä: hän elää musiikissa – ei vain musiikista. (Kosonen 2010, 306.)

Tikka (2017) on tutkinut soitonopettajan roolia oppimismotivaation vahvistajana taiteen perusopetuksessa. Tutkimuksen mukaan oppilaat ovat tyytyväisiä opettajan antamiin

soittoläksyihin sekä määrältään, laadultaan että vaikeustasoltaan. Oppilaat eivät kuitenkaan mielellään soita etydejä tai asteikkoja. Oppilaat saavat yllättävän vähän vaikuttaa soitettavaan ohjelmistoon, vaikka opetussuunnitelma kannustaa tähän. Soitettavalla ohjelmistolla on suuri vaikutus harjoittelumäärään, mieluisuuteen ja soittoharrastuksen merkityksellisyyteen. Tutkimuksen tuloksissa heijastuu musiikkiopistojen vahva suuntaus klassista musiikkia kohtaan. Tutkimuksen kyselyyn vastanneet eivät kuitenkaan välttämättä ole osanneet tunnistaa eri musiikin lajeja, joten esimerkiksi lastenlauluja ja orkesterimusiikkia on voitu automaattisesti luulla klassiseksi musiikiksi. (Tikka 2017, 121, 133.)

Tikan tutkimuksen mukaan on tärkeää, että soittaja tuntee kuuluvansa johonkin soittajien yhteisöön. Säännöllinen esiintyminen lisää harjoittelumotivaatiota, tukee oppilaan muusikkoidentiteetin kehittymistä ja sosiaalista hänet soittajien ryhmään kuuluvaksi. Yhteissoittotilanteissa oppilaat kokevat sosiaalista vuorovaikutusta ja saavat sosiaalista tukea harrastukselleen ja soittajaidentiteetilleen. Keinoja, joilla soitonopettaja pystyy motivoimaan oppilasta ovat oppilaalle mieluinen ohjelmisto, yhteisöllisyyden korostaminen, selkeä opetustapa sekä kannustava palaute. Motivaation kannalta tulee välttää tilanteita, joissa oppilaiden keskinäisiä soittotaitoja pystytään vertailemaan. (Tikka 2017, 133, 196, 199.)

Opettajan opetustaidolla on epäsuora vaikutus opiskelumotivaatioon: opettajan osatessa opettaa, oppilas ymmärtää opetusta, oppii ja edistyy ja saa näin onnistumisen ja hallinnan kokemuksia. Mikäli suhde soitonopettajaan ei ole hyvä, voi soittoharrastusta edistää vanhempien ja ystäväpiirin yhteisöllinen tuki. (Tikka 2017, 199, 200.)

Kuva 4. Toimivan soitonopetuksen malli (Tikka 2017, 204).

Tikka (2017) kuvaa toimivaa soitonopetuksen mallia porrasympyrämallina (Kuva 4). Pohjan muodostaa läheinen ja luottamuksellinen suhde opettajaan. Seinät ovat oppilaan vanhemmilta saatu tuki, joka vähitellen vähenee oppilaan kasvaessa ja edistyessä. Pyramidin sisuksen muodostavat soitonopiskelun motivaatiota tukevat tekijät, joihin opettaja pystyy vaikuttamaan. Näitä tekijöitä ovat opettajan opetustaito, oppilaalle mieluinen ohjelmisto, palautteen saaminen ja vertaisryhmältä saatu tuki. Mallin tarkoituksena on, että kun pyramidin sisällä olevat asiat toimivat, oppilas voi oppimismotivaation vahvistumisen lisäksi löytää aidon soittamisen ilon. Kun oppimismotivaatio kehittyy ulkoisesta sisäiseksi, sosiaalisen tuen ja opettajan toiminnan merkitys motivaatioon vähenee. Se ei kuitenkaan koskaan menetä täysin merkitystään. Tämän vuoksi soitonopetuksen mallin pyramidin huippu ei ole terävä, vaan tasainen. (Tikka 2017, 204.)

Motivoituneet musiikinopiskelijat ovat Anttilan (2006) mukaan aktiivisesti sitoutuneita opiskeluunsa ja oppimiseen. He ovat innostuneita, nauttivat opiskelusta ja ovat onnellisia saavutuksistaan. He myös pyrkivät aidosti ymmärtämään ja hallitsemaan opiskeltavan asian sekä kehittymään musiikillisissa tiedoissaan ja taidoissaan. Ilman mielekästä opiskelumotivaatiota ei ole tavoitteellista opiskelua. (Anttila 2006, 37.)

4.2 Nuoren identiteetti

Kuten jo Nuoren muuttuva maailma -luvussa kerroin, ihmisen identiteetti kehittyy nuoruudessa, joten haluan syventyä aiheeseen vielä tarkemmin. Jokaisella tutkimukseeni osallistuvalla nuorella on musiikillinen identiteetti. Käsittelen tässä luvussa myös, mitä musiikillinen identiteetti pitää sisällään.

Nuoruudessa yksilön identiteetti rakentuu, eli nuorelle muodostuu selkeä, yksilöllinen ja pysyvä käsitys itsestään. Identiteetti rakentuu nuoruudessa vähitellen, kuitenkin voimakkaimmin nuoruuden keskivaiheissa eli 15–18-vuotiaana. Fyysiset ominaisuudet, ystävät, vanhemmat, intiimit suhteet, koulu, työura ja maailmankatsomus vaikuttavat nuoren identiteetin muodostumiseen. Nämä identiteetin sisältöalueet ovat merkittäviä nuoruuden eri vaiheissa. (Nurmiranta ym. 2009, 78.) Myös elokuvat, rockmusiikki, kirjallisuus, nuorisomuoti ja muut vastaavat kulttuurit vaikuttavat merkittävästi nuoren identiteetin muotoutumiseen. (Jokinen 1996, 44).

Nuoren musiikillinen identiteetti johtuu osittain nuoren pyrkimyksestä selvittää, kuka hän on ja hänen paikastaan maailmassa aktiivisena tekijänä suhteessa itseen ja muihin. Musiikillinen identiteetti rakentuu, kun nuoret muusikot pohtivat kriittisesti arvojaan ja pyrkivät tietoisesti toimiin, jotka tuovat uusia tapoja tarkastella itseään, toisiaan ja maailmaa musiikkitoiminnan nähdessä. Nuoren musiikillinen identiteetti voidaan myös nähdä polkuina hänen musiikkielämänsä kautta. Se kohdennetaan hänen kokemuksellisiin maailmoihinsa ja hänen henkilökohtaisiin pyrkimyksiinsä. (O'Neill 2017, 85.) Saarikallion (2007, 21–22) tutkimuksen mukaan musiikki edisti itsetutkiskelua ja itsetuntemusta sekä vahvisti nuorten käsitystä itsestä. Nuoren musiikillinen identiteetti rakentuu jokaisella koulun musiikintunnilla kokemuksista, joita hän saa musiikista ja musisoimisesta sekä vuorovaikutuksesta oppilastovereiden ja opettajan kanssa (Anttila 2006, 26).

Lahikainen (2013) korostaa perhettä tärkeänä yksilöllistä identiteettiä ylläpitävänä instituutiona. Identiteettiä pidetään yllä vuorovaikutuksessa toisten itselle merkitsevien ihmisten kanssa. Yksilön minäkokemuksen jatkuvuuden kannalta sosiaaliset verkostot ovat tärkeässä asemassa. Perhe on keskeinen instituutio, jossa ihmisen on mahdollista saada jatkuvaa ja monipuolista itseä koskevaa palautetta. Perheen sisällä ei ole suoriutumista vaatimuksia samoin kuin opiskelussa ja työelämässä. (Lahikainen 2013, 130–131.) Ihminen peilaa itseään muihin ihmisiin eli hahmottaa itseään muiden kautta. Tämän lisäksi ihanneminä vaikuttaa identiteetin muotoutumiseen. (Lonka 2015, 93.)

Yksilön kysymykset siitä, kuka hän on ja mihin hän kuuluu, voivat aktivoitua uudelleen läpi elämän. Yksilö voi vaihtaa kohteita, joihin hän vertaa itseään. Tällöin hän näkee itsensä uudesta näkökulmasta. Minäkäsitys voi muuttua ja persoonallinen identiteetti kehittyä esimerkiksi toiseen maahan tai kulttuuriin muuttaessa. Yhteiskunnan muuttuessa yksilön on haastavaa käsitellä ulkoisten tapahtumien merkitystä itselle ja läheisille. Ulkoapäin tulevat muutokset voivat ajankohtaistaa identiteettiä koskevat kysymykset, ja identiteetti voi jopa kriisiytyä. Tällöin ajatukset itsestä, omasta asemasta ja tulevaisuudesta alkavat mietittyä. Mitä läheisemmin muutokset koskevat ihmisen jokapäiväistä arkea, sitä todennäköisemmin niillä on vaikutusta myös identiteettiin. (Lahikainen 2013, 132.)

Suurpää (1996) käsittelee tekstissään nuoren yhteiskunnallista identiteettiä, joka ei ole yhtenäinen, eheä tai pysyvä kokonaisuus. Yhteiskunnallisella identiteetillä viitataan nuorten yhteiskunnalliseen itsemäärittelyyn, johon kuuluu nuoren omaa yhteiskunnallista asemaa ja roolia sekä sosiaalista todellisuutta koskevia käsityksiä ja hahmotelmia. Identiteetin eri puolet

ja ulottuvuudet kehittyvät ja muuntuvat jatkuvasti. Nuoret tasapainoilevat erilaisten arvostuksien välillä ja pyrkivät yhdistämään niitä joustavasti. (Suurpää 1996, 51–52.) Identiteetin muuttuminen ja hajautuminen moniksi keskenään ristiriitaisiksi identiteeteiksi auttaa nuorta vastaamaan erilaisten roolien ja tilanteiden asettamiin haasteisiin. Hän pystyy liikkumaan yhdestä roolista, asiayhteydestä tai yhteisöstä toiseen. On kuitenkin tärkeää, että yksilö kokee itsensä eheäksi, samaksi persoonaksi, vaikka identiteetti onkin moninainen. (Lonka 2015, 93.)

4.3 Tunteiden säätely musiikin avulla

Nuoret käyttävät musiikkia apuna tunteiden säätelyssä. Tämän tutkimuksen kannalta oleellimmat tunteet ovat ilo ja jännitys. Avaan aluksi kuitenkin tunteen käsitettä, ja käsittelen musiikin avulla tapahtuvaa tunteiden säätelyä yleisesti. Kerron luvun 4.3. lopussa esiintymisjännityksestä, joka nousi esiin aineistossa.

Tunne eli emotio ilmenee usealla eri tavalla:

1. Tunteeseen liittyy subjektiivinen *tunnetila* eli affekti. Ihminen voi tuntea itsensä esimerkiksi ärtyneeksi, innostuneeksi tai hermostuneeksi.
2. *Tunteita ilmaistaan* kielellisesti esimerkiksi ylistyksinä tai herjaamisena tai eikielellisesti esimerkiksi kasvojen ilmeinä, ilosta hyppimisenä ja itkemisenä.
3. Tunteet ilmenevät *fysiologisina reaktioina*, kuten sydämen tihentyneinä lyönteinä, hikoilemisena tai ihon punoittamisena. Fysiologisia reaktioita on hankalampi hallita kuin tunteiden ilmaisua.
4. Tunteen *älyllinen tulkinta* antaa tunteelle sen merkityksen ja sisällön. Tunnetilan kokeminen, tunteen ilmaisu ja siihen liittyvä fysiologinen reaktio tarvitsevat yleensä jonkin selityksen.

(Lonka 2015, 133.)

Sinkkonen (2018) kertoo musiikin aktivoivan neuroverkkoja, jotka ovat tekemisissä emotioiden eli tunteiden kanssa. Musiikki herättää tunteita sellaisenaan, kyse ei siis ole oikein tunteiden muistoista tai niiden kopioista. Niihin yhdistyy autonomisen hermoston ja endokriinisen systeemin reaktioita, emotioiden motorisia ilmentymiä, kuten halua liikehtiä musiikin tahdissa ja subjektiivisia miellelyhtymiä sekä muistikuvia. Eräitä keskeisiä aivorakenteita, jotka reagoivat musiikkiin ovat manteliumakkeen kuorikerros, nucleus

accumbens ja hippokampus. Manteliumake on tärkeä toiminnoissa, jotka säätelevät emootioiden alkua, ylläpitoa ja loppumista. Se on herkkä sosio-affektiivisille signaaleille, jonka vuoksi se reagoi voimakkaammin iloiseen kuin surulliseen musiikkiin. Manteliumakkeen tehtävänä on myös yhdistää kiintymyssuhteen peruselementtejä eli kognitiivista ja emotionaalista tietoa. (Sinkkonen 2018, 168–169.)

Nucleus accumbens liittyy väristyksiä aiheuttavaan musiikkiin. Heti, kun kuulija kokee musiikin miellyttävänä, se aktivoituu. Kaikki musiikin herättämään mielihyvään liittyvät aivorakenteet ovat samoja kuin fylogeneettisesti varhaiseen palkkiojärjestelmään kuuluvat alueet, joiden toiminnan tavoitteena on varmistaa yksilön henkiinjääminen. Hippokampus säätelee erityisesti episodista muistia ja oppimista osallistuen myös HPA-akselin eli hypothalamus-aivolisäke-lisämunuaiskuoren välittämän stressivasteen säätelyyn. Surumielinen ja lempeä musiikki saa hippokampuksen aktivoitumaan. Kiintymyssuhteiden muodostaminen ja ylläpitäminen kuuluvat myös hippokampukseen tehtäviin. Siellä voidaan ajatella olevan musiikin ja läheisyyden kohtaamispaikka. Hippokampuksen toiminnalla voidaan selittää musiikin voimaa ja mahdollisuutta lohduttaa ihmisiä ja luoda yhteyksiä ihmisten välille. (Sinkkonen 2018, 168–169.)

Tunnetilat voidaan jaotella positiivisiin ja negatiivisiin. Positiivisia tunnetiloja ovat muun muassa innostunut, kiinnostunut, päättäväinen, energinen, vahva ja ylpeä. Negatiivisiin tunnetiloihin sisältyvät muun muassa vihamielinen, ärsyyntynyt, syyllinen, jännittynyt, pelokas ja huolestunut. Kaikki nämä ovat aktiivisia tunteita eli ihmisen hermostoa kiihdyttäviä. Tunteita voidaan jakaa myös ulottuvuuden perusteella (aktiivinen – passiivinen). Ihmisen on mahdollista tuntea aktiivisia tunnetiloja – joko negatiivisia, kuten viha tai positiivisia, kuten innostuneisuus. Masentuneisuus on esimerkki passiivisesta negatiivisesta tunteesta ja rauhallinen hyvän olon tunne passiivisesta positiivisesta tunteesta. Aktiiviset positiiviset tunteet, kuten kiinnostus ovat usein oppimisen kannalta hyödyllisiä. (Lonka 2015, 137–138.)

Perusopetuksen opetussuunnitelman (2014) mukaan yläkoulun musiikinopetus ohjaa oppilaita jäsentämään musiikkiin liittyviä tunteita ja kokemuksia (POPS 2014, s. 422). Saarikallio (2007, 2011) on tutkinut nuorten musiikin avulla tapahtuvaa tunteiden säätelyä monissa eri tutkimuksissa. Saarikallion (2011) tutkimuksesta ilmeni, että nuoret kokevat musiikin merkityksellisenä erilaisten tunteiden kokemisessa ja ilmaisemisessa. Yläkouluikäisten nuorten vastauksista kävi ilmi, että musiikki auttaa surua, ahdistusta ja paha oloa

käsitellessä. Joissakin tilanteissa musiikki herkistää nuoria ja pistää heidät ajattelemaan. Nuoret ilmaisevat tunteitaan musiikin kautta niin soittaen, laulaen ja musiikkia kuunnellen kuin sanoittaen ja säveltäenkin. Musiikki toimii nuorilla apuvälineenä omien tunteiden kertomisessa ja itsensä ilmaisussa. (Saarikallio 2011, s. 55.)

Saarikallion (2007) tekemästä tutkimuksesta kävi ilmi, että musiikki pystyy herättämään emotionaalisia kokemuksia. Se auttaa nuoria selviytymään negatiivisista tunteista ja vaikeista ajatuksista. Musiikkia käytetään irtautumaan nykyisestä tilanteesta, huolista, koulutehtävistä ja päivittäisistä rutiineista. Nuoret osallistuvat kuitenkin usein musiikilliseen toimintaan ilon, nautinnon ja uusien kokemusten vuoksi. Saarikallio (2007) on myös todennut tutkimuksensa mukaan, että tytöt säätelevät tunteitaan musiikin kautta poikia enemmän. Mielialan paraneminen ja mielialan hallinta ovat tunteiden säätelyn päämääriä, joita edistetään seitsemällä eri tunteiden säätelyn strategialla: viihdykkeellä, elpymisellä, elämyksillä, irtautumisella, purkautumisella, mielikuvatyöskentelyllä ja lohdulla. Tutkimuksen mukaan tunteiden säätely on yhteydessä musiikilliseen taustaan, musiikkimakuun, harrastuneisuuteen ja nuorten yleisiin tunteidensäätelytaitoihin. (Saarikallio 2007, 21–22, 37–38.)

Kuten aiemmin jo nuoruuden muuttuva maailma -luvussa kerroin, nuoren ihmisen kehossa ja mielessä tapahtuu voimakkaita muutoksia. Ruumiillisen kehityksen myötä nuorella on mahdollisuuksia purkaa väkivaltaisia pyrkimyksiä, aggressiivisuutta ja muita impulsseja uudella tavalla. Nuori tarvitsee eri tapoja tuntemustensa kohtaamiseen ja käsittelyyn. Voi olla liian vaikeaa ja pelottavaa kokea näitä tuntemuksia välittömästi omassa itsessä, jonka vuoksi ne on usein helpompaa sijoittaa turvallisesti itsen ulkopuolelle. Hyvänä esimerkkinä tässä toimii tuntemuksien sijoittaminen musiikkiin, jossa niitä voi käsitellä symbolisesti siedettävään, tuttuun ja kestettävissä olevaan muotoon. Musiikin avulla nuori voi luoda kokonaiskuvaa itsestään sekä tutustua pimeisiin puoliinsa ja itseensä. (Kurkela 1996, 342–343.)

Wellsin ja Hakasen (1991) mukaan nuoret käsittelevät muun muassa jännityksen, ilon ja rakkauden tunteitaan musiikin avulla. He puoltavat Saarikallion (2007) tutkimuksen tuloksia, joissa ilmeni naispuolisten ihmisten säätelevän tunteitaan musiikin avulla miehiä enemmän. Nuoret käyttävät musiikkia apuna myös mielialan hallinnassa. (Wells & Hakanen 1991, s. 445.)

Pääkkösen (2013) tekemän tutkimuksen mukaan esiintymistilanteeseen liittyy jännittämistä, eikä esitys suju aina suunnitelmien mukaan. Tutkimus osoittaa esiintymisen olevan joillekin nuorille hyvin positiivinen kokemus, jolla voi olla merkitystä myös nuorten musiikilliselle identiteetille. Tutkimuksen aineiston mukaan esiintyminen on useimmille nuorille voittopuolisesti myönteistä. (Pääkkönen 2013, 101, 114.) Myös Arjas (2010, 311) toteaa, että toiselle jännitys on positiivinen, suoritusta parantava voimavara, ja toisille negatiivinen, tuhoava tunne.

Kurkela (1993) huomauttaa, että melkein kaikki jännittävät jonkin verran esiintymistä. Esiintyjä itse ei välttämättä huomaa sitä, mutta se on kuitenkin havaittavissa fysiologisina muutoksina. Jännittäminen voi ilmetä esimerkiksi sydämen tykytyksinä, käsien tärisemisenä, vatsakipuina, paleltamisena, kuumuutena tai jatkuvana vessahätänä. Julkinen esiintymistilanne voi olla kriittinen hetki niin musiikin harrastajille kuin ammattilaisille. Jännittäminen on kuitenkin osoitus siitä, että esiintyjä arvostaa esiintymistilannetta ja on psykofyysisesti terve. (Furman 2002, 67; Kurkela 1993, 172, 173.) Myös Furmanin (2002, 69) mukaan esiintymisjännityksestä voi olla hyötyä, sillä se auttaa esiintyjää keskittymään esitykseen ja antamaan kaikkensa.

Immosen (2007) mukaan esiintymistilanteet vaativat muusikolta paljon sekä fyysisesti että psyykkisesti. Niissä mitataan harjoittelutuntien tuloksia ja koetellaan psyyken ääri rajoja. Se, miten muusikko kokee esiintymisen, riippuu myös muusikon omasta asennoitumisesta. Muusikon suhdetta esiintymiseen voitaisiin kuvailla pelon ja onnen yhdistelmänä – esiintymiset pelottavat ja jännittävät, mutta toisaalta niistä myös tykätään. Aina esiintyminen ei ole pelon ja onnen kamppailua, vaan se vaihtelee: välillä esiintyminen on antoisaa ja joskus taas vähemmän antoisaa. (Immonen 2007, 127.)

Ihmiset, joilla on jännitysoireita, sietävät usein oireitaan hyvin. He tietävät kokemuksesta, että jännitys helpottaa heti, kun esiintyminen alkaa. Joillakin jännitysoireet kuitenkin jatkuvat esityksen aikana ja häiritsevät suoritusta. Tällöin ihminen pyrkii yleensä välttämään tilanteita, joissa joutuisi esiintymään julkisesti tai hoitaa jännitysoireita lääkkeillä. (Furman 2002, 67.)

4.4 Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyys on tärkeä käsite musiikkileiritutkimuksessani. Omien kokemuksieni pohjalta Nilsin musiikki- ja tanssileirin toiminta on erittäin yhteisöllistä, ja myös haastattelemani

nuoret nostavat sen esille. Näin ollen määrittelen tässä kappaleessa yhteisöllisyyden käsitettä, ja kerron, miten yhteisöllisyys näkyy musiikissa.

Lehtosen (1990) mukaan yhteisö-käsitettä käytetään yleisesti ja epätarkasti ryhmämuodostelmien yleisnimityksenä. Yhteisökäsitteen ala voi vaihdella ihmiskunnasta pariin, kolmeen ihmiseen ja sen alueellinen laajuus maapallosta ruokakuntaan. Yhteisyys voi perustua sukulaisuuteen, intresseihin, uskomuksiin, yhteisiin toimiin, vuorovaikutukseen, seurusteluun, harrastuksiin, maailmankatsomuksiin, mieltymyksiin ja tunteisiin. (Lehtonen 1990, 15.)

Saastamoinen (2009) luettelee yhteisö-käsitteen määrittelyyn liittyviä ulottuvuuksia. Käsitettä miettiessä kysymys on siitä, kokevatko ihmiset yhteenkuuluvuuden tunnetta vai eivät ja mikä on keskeinen ihmisiä yhdistävä tekijä. Tietylle maantieteelliselle alueelle sijoittuvat ihmiset muodostavat ulkoapäin tarkasteltavan yhteisön. Tällöin yhteisö on alueellinen. He eivät kuitenkaan välttämättä itse koe yhteyttä samalla alueella asuviin ihmisiin. Yhteisöt voivat olla muodollisia, jolloin ne ovat ulkoapäin määritelty yhteisöksi ilman, että jäsenet tuntevat yhteenkuuluvuutta. Instituutioita ja organisaatiota voidaan muodollisesti nimittää yhteisöiksi. Yhteenkuuluvuuden tunteen keskeisiä tekijöitä ovat vuorovaikutus, yhteinen jaettu kulttuuriperintö ja jaettu ideologia – eli yhteiset arvot ja ihanteet. Yhteenkuuluvuuden tunne liittyy yhteiseen toimintaan ja yhteisiin symbolisiin merkityksiin. (Saastamoinen 2009, 41.)

Kulttuuriin ja taiteeseen liittyy sosiaalinen olemus. Kuorot, orkesterit, bändit ja yhtyeet ovat hyviä esimerkkejä musiikin harrastamisen sosiaalisuudesta. Musiikki vahvistaa yhteenkuuluvuudentunnetta ja sen sosiaalistava vaikutus on todettu myös aivotutkimuksien perusteella. (Hyypä 2013, 99, 103.) Musiikin sosiaaliset toiminnot ovat lukuisia ja erittäin tärkeitä yhteiskunnalle, sillä ne yhdistävät ihmisiä (MacDonald ym. 2012, 5).

Saarikallion (2009) mukaan nuori voi käyttää musiikkia apuna niin läheisyyden kuin yksityisyyden tarpeitaan tukiessaan. Musiikki soveltuu monenlaisiin tilanteisiin, kuten rentouttavaksi taustamusiikiksi ja romantiikan luojaksi seurustelutilanteisiin. Yhteinen musiikkiharrastus ja konserttikäynti taas luovat yhteisiä kokemuksia ihmisten välille. Musiikin avulla yhteenkuuluvuuden tunne vahvistuu toisten ihmisten seurassa, mutta se voi myös antaa nuorelle läheisyydentunteen nuoren ollessa yksin, jolloin musiikki herättää muistoja läheisten ihmisten kanssa elettyistä hetkistä. (Saarikallio 2009, 225–226.)

Saarikallio (2011) on todennut tutkimuksensa pohjalta, että musiikki vaikuttaa merkittävästi

nuorten sosiaaliseen kehitykseen. Musiikki yhdistää ihmisiä: nuorten mukaan musiikin avulla voi tutustua uusiin ihmisiin ja saada ystäviä. Tutkimuksen kyselyn tuloksissa ilmeni, että sama musiikkimaku tuo nuoria yhteen ja musiikki toimii hyvänä keskustelunaiheena. Musiikki on nuorille yhdessä tekemistä ja kokemista esimerkiksi bändissä soittaen, keikalla käyden ja yhdessä tanssien. (Saarikallio 2011, 56.) Myös Roe (1989, 212) nostaa esille musiikin merkityksen nuoren elämässä.

Musiikin opiskelussa kehitetään ihmissuhteita etenkin kerran viikossa tapahtuvilla yksilöllisillä soittotunneilla. Viikoittain toistuva soittotunti saman opettajan kanssa on samankaltainen rakenteeltaan tukea antavan eli supportiivisen psykoterapian kanssa. Oppilas ja opettaja tapaavat viikoittain samassa paikassa jakaen voimakkaita tunteita herättäviä elämyksiä musiikin parissa. Opettaja on tunnilla oppilasta varten ja kuuntelee, mitä oppilaalla on esitettävänä. Uusimman aivotutkimuksen mukaan musiikki ja kiintymyssuhteeseen liittyvät affektit aktivoivat samoja aivoalueita. Nuoret soittajat kertoivat tutkimuksessa kokemuksia opettajistaan, ja kertomuksissa tuli esille nuorten kiintymyssuhde opettajiin. Eräs nuori kokee opettajan kuin äitinä, toinen taas lempeän isoäitinsä kaltaisena. Nuori muistaa tärkeän ja läheisen opettajan kannustavan olemuksen loppuelämänsä. (Sinkkonen 2009, 294 & 2018, 164.)

Lukion musiikintuntien ryhmätyöskentely esimerkiksi yhdessä musisoiden vahvistaa nuorten sosiaalisia- ja kommunikaatiotaitoja. Musiikilla taideaineena on tärkeä osa koulun kulttuuritoiminnassa, sillä se vahvistaa yhteisöllisyyttä ja on merkittävä osa lukion juhlia sekä muita tapahtumia. (LOPS 2015, 211.)

Kokko (2012) käy tutkimuksessaan läpi kuoroharrastuksen ja hyvinvoinnin välistä suhdetta nuoruusiällä. Hänen tutkimuksensa mukaan kuorolaulu on suosittu musiikkiharrastus, jossa sekä lauletaan että kasvetaan yhdessä. Nuorten kuoroharrastajien mielestä kuorossa laulaminen tukee heidän hyvinvointiaan. Nuori oppii kuorossa ottamaan vastuuta ja sitoutumaan yhteiseen toimintaan. Kokko toteaa kuitenkin, että hänen tutkimuksensa tulokset ovat suuntaa antavia, eikä niitä voida yleistää aineiston niukkuuden takia. (Kokko 2012, 1–2, 86, 89–90.) Louhivuoren (2004) mukaan ihmiset tulevat kuoroon oppimisen lisäksi tapaamaan ystäviä ja vaihtamaan kuulumisia (Louhivuori 2004, 49). Myös Numminen, Erkkilä, Huotilainen ja Lonka (2009) painottavat kuorolaulun tärkeyttä. Kuorossa laulaminen vaikuttaa positiivisesti ihmisen psyykkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin sekä edistää myönteistä vuorovaikutusta. Tutkimuksien mukaan säännöllinen kuoroharrastus helpottaa

vaikeissa elämäntilanteissa. (Numminen ym. 2009, 11–12.)

Saarikallio (2007) on tutkinut musiikin psykologisia merkityksiä nuorten psykososiaalisen kehityksen ja tunteiden säätelyn näkökulmasta. Tutkimus oli meta-analyttinen katsaus aikaisempaan tutkimuskirjallisuuteen, missä ihmissuhteet nousivat esille. Ihmisten välisten suhteiden luokkaan kuului kaksi vastakkaista tarvetta: tarve kuulua johonkin ja riippumattomuuden ja yksityisyyden tarve. Nuorten sosiaalisen ympäristön laajentuessa kohti uusia sosiaalisia kontakteja heidän on erottava vanhemmistaan. Musiikki pystyi symboloimaan sekä ihmisten välisiä yhteyksiä, että rajoja. Musiikki tarjosi yhteisiä emotionaalisia kokemuksia ja paransi sosiaalista viestintää. Toisaalta henkilökohtaiset musiikilliset mieltymykset ja aktiviteetit auttoivat luomaan uuden suhteen vanhempiin ja itsenäistymään. (Saarikallio 2007, 21–22, 37.)

5 Tutkimuksen metodologia ja toteutus

Tutkimukseni nuorten motivaatiosta musiikkileirillä käymistä kohtaan on laadullinen tapaustutkimus. Lichtmanin (2013, 35) laadullisen tutkijan piirteet sopivat minuun: olen kiinnostunut ihmisistä ja empatiasta heitä kohtaan, heidän tilanteistaan ja heidän ympärillään olevasta ympäristöstä. Tutkimuksen tapauksena toimii Nilsin musiikki- ja tanssileiri. Tutkimukseni tavoitteena on selvittää nuorten kokemuksia ja motiiveja musiikkileirillä opiskelusta, joita luulen saavani selville heidän kertomien kokemusten avulla. Aineistonkeruuna käytin teemahaastattelua, koska haastattelu eteni ennalta määrättyjen teemojen mukaan. Aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä, josta kerron tarkemmin tässä luvussa.

Laadullista tutkimusta voidaan kutsua prosessiksi. Aineistoon liittyvät näkökulmat ja tulkinnat voivat kehittyä tutkijan tietoisuudessa vähitellen tutkimusprosessin edetessä. Tutkimustehtävää ja aineistonkeruuta koskevat vaiheet muotoutuvat vähitellen tutkimuksen edetessä. Myös tutkimusmenetelmälliset ratkaisut täsmentyvät. Laadulliselle tutkimukselle on ominaista, että tutkimustehtävä, teorianmuodostus, aineistonkeruu ja aineiston analyysi kehittyvät joustavasti tutkimuksen edetessä. (Kiviniemi 2015, 74.)

5.1 Tapaustutkimus

Tapaustutkimuksessa tutkittavaa ilmiötä kuvataan perusteellisesti ja tarkkapiirteisesti. Tutkittava kohde voi olla yksilö, yhteisö, organisaatio, kaupunki, valtio, sivilisaatio tai tapahtumakulku. Tarkoituksena on kerätä mahdollisimman monipuolinen aineisto. Tapaustutkimuksessa pyritään selvittämään jotakin, mikä ei ole entuudestaan tiedossa. Tapaustutkimuksen tekijää ajaa usein eteenpäin tunne siitä, että tapaus on jollain lailla tärkeä. (Laine, Bamberg & Jokinen 2007, 9–10.)

Syrjälän ja Nummisen (1988) mukaan tapaus erottuu yleensä muista myönteisesti tai kielteisesti, mutta se voi myös olla aivan tavallinen. Tapaustutkimuksen tulee kohdistua nykyisyyteen ja tapahtua todellisessa tilanteessa, jota tutkija ei voi keinotekoisesti järjestää. Lähtökohtana on yksilöiden kyky tulkita inhimillisen elämän tapahtumia ja muodostaa merkityksiä maailmasta, jossa hän toimii. Tapaustutkimuksessa käytetään strukturoimattomia tutkimusmenetelmiä, koska tutkijaa kiinnostaa se, miten tutkittavat itse jäsentävät omaa maailmaansa ja kokemuksiaan siitä. Olennainen tekijä tutkimusaineistoa koottaessa on

tutkijan ja tutkittajan välinen vuorovaikutus. Tutkittavat ovat tuntevia, toimivia ja osallistuvia subjekteja. Tutkija osallistuu myös hankkeeseen omine subjektiivisine kokemuksineen. (Syrjälä & Numminen 1988, 5, 7–9).

Tapaustutkimus on Erikssonin ja Koistisen (2005) mukaan enemmänkin lähestymistapa kuin aineiston keruu- tai analyysimenetelmä. Tapaustutkimusta käytetään tutkimuksen tekoon useilla tieteenaloilla, monenlaisista lähtökohdista ja erilaisin tavoittein. Tämän takia tapaustutkimukselle on hankala antaa yhtä kattavaa tai yleispätevää määritelmää. Kaikkia tapaustutkimuksia yhdistää kuitenkin se, että tapaustutkimuksessa tarkastellaan yhtä tai useampaa tapausta. Tapausten määrittely, analysointi ja ratkaisu ovat tapaustutkimuksen keskeisimpiä tavoitteita. Monien menetelmäoppaiden mukaan tapaustutkimus on oikea lähestymistapa tutkimukselle, jos aiheesta on tehty vain vähän empiiristä tutkimusta ja tutkimuskohteena on jokin tämän ajan elävässä elämässä oleva ilmiö. (Eriksson & Koistinen 2005, 4–5.)

Molemmat edellä mainitut ehdot täyttyvät tutkimuksessani, sillä musiikkileirejä on tutkittu vähän. Musiikkileiritoiminta on kuitenkin vilkasta Suomen alueella – leirejä järjestetään joka kesä monella paikkakunnalla. Tapauksena tässä tutkimuksessa toimii Nilsin musiikki- ja tanssileiri sekä sille osallistuvat nuoret. Valitsin tapaukseksi Nilsin, koska se on vakiintunut leiri, johon nuoret palaavat vuosittain. Tulevaisuudessa eri musiikkileirejä voidaan verrata tämän tutkimuksen tuloksia hyödyntäen.

Eriksson ja Koistinen (2005) huomauttavat, että tapaustutkimus on usein monimuotoinen prosessi, joka ei etene aina aivan suoraviivaisesti. Tutkimusta tehdessä tutkija käy läpi useita vaiheita, palaa välillä takaisin ja tarkentaa, keskusteluttaa aineistoja keskenään ja kehittää vuoropuhelua teorian ja empirian välillä. (Eriksson & Koistinen 2005, 19.)

5.2 Teemahaastattelu

Käytin tutkimuksen aineistonkeruumenetelmänä teemahaastattelua. Se on keskustelu, jonka avulla tutkija pyrkii selvittämään haastateltavilta tutkimuksen aihepiiriin kuuluvat asiat. Haastateltavan aktiivinen rooli on suositeltavaa. Haastattelijan on hyvä reagoida haastateltavan puheeseen esimerkiksi nyökkäilemällä ja osoittaa kuuntelevansa, jolloin tilanne on luontevampi ja miellyttävämpi. Haastattelijan eläytyminen kannustaa haastateltavaa vapaammin kertomaan omista kokemuksistaan. Teemahaastattelu voidaan sijoittaa täysin

strukturoidun ja strukturoimattoman haastattelun väliin. Teemahaastattelussa haastattelun teema-alueet eli aihepiirit määrätään ennalta. Haastattelussa ei kuitenkaan muotoilla kysymyksiä tarkasti tai aseteta niitä järjestykseen. Kaikki teema-alueet käydään haastateltavan kanssa läpi, mutta näiden järjestys ja laajuus voivat vaihdella eri haastatteluissa. (Eskola, Lätti & Vastamäki 2018, 28–30.) Haastattelun teema-alueet tulee Hirsjärven ja Hurmeen (2000, 103) mukaan suunnitella niin pitkälle, että turvataan tarvittavan tiedon saanti. Teema-alueiden avulla on varmistettava, että haastattelu kohdistuu oikeisiin ja tutkimuskysymyksien kannalta olennaisiin asioihin.

Laadullinen tutkimus ei tähtää tilastollisiin yleistyksiin, vaan siinä pyritään kuvaamaan tiettyä ilmiötä tai tapahtumaa tai ymmärtämään tiettyä toimintaa. Näin ollen on tärkeää, että haastateltavat henkilöt tietävät tutkittavasta aiheesta mahdollisimman paljon, ja heillä on omaa kokemusta asiasta. Haastattelun aihe, kysymykset ja teemat tulisi antaa haastateltaville etukäteen. Tällöin saadaan mahdollisimman paljon tietoa halutusta aiheesta ja haastattelulla on parempi mahdollisuus onnistua. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 85–86, 98.) Eskolan ym. (2018, 41) mukaan kaikki teemat eivät aina kosketa kaikkia haastateltavia, joten haastattelijalla tulee olla tilannetajua ja kykyä reagoida haastateltavan puheeseen.

Eskolan ym. (2018, 46) mukaan monella on hankaluuksia sopia haastatteluja, koska ihmisten lähestyminen on joskus vaikeaa ja heillä on pelko torjutuksi tulemisesta. Hirsjärvi ja Hurme (2000) nostavat esiin nuorten haastattelemisen. Nuoret eivät välttämättä halua, että heidän asioitaan udellaan. Nuoret tulisikin saada motivoituneiksi vastaamaan haastattelukysymyksiin. Nuoria haastatellessa haastattelijan on tärkeää välittää tunne siitä, että haastateltavan nuoren mielipiteet ovat tärkeitä ja arvokkaita. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 132.) Kaikki haastatteluun kysymäni viisi nuorta suostuivat heti ja olivat innostuneita kertomaan heille tärkeästä asiasta eli Nilsin musiikki- ja tanssileiristä. Valitsin haastateltavat siten, että kaikki olivat viime kesän nuoria musiikkileiriläisiä. Haastateltavien ikä vaikutti myös valintaan, sillä halusin tutkimukseen mukaan nuoria jokaisesta nuoruusluokasta (varhais-, keski- ja myöhäisnuoruudesta). Oli tärkeää haastatella eri-ikäisiä nuoria, jotta sain monipuolisesti nuorten näkemyksiä tutkittavasta aiheesta. Jokaisella nuorella tuli myös olla useamman vuoden kokemus Nilsin musiikki- ja tanssileirillä olosta. Etsiessäni haastateltavia tutkimukseeni, kerroin heille etukäteen, mitä haastattelu koskee. Haastattelupäivää sopiessa pyysin haastateltavia palauttamaan mieleen etenkin viime kesän musiikkileirin.

Josselsonin (2013) mukaan hyvässä haastattelussa on paljon haastateltavan kerrontaa, jonka haastattelijan vähäiset reagoinnit keskeyttävät. Huono haastattelu sisältää paljon vuoronvaihtoja, kysymyksiä ja vastauksia. (Josselson 2013, 121.) Eettinen tutkimus on tehty vastuullisesti ja perustellusti. Tutkimuksen eettisyyteen kuuluu, että haastatteluun osallistujat tietävät, mistä siinä on kysymys sekä miten haastattelun tietoja käytetään. (Hyvärinen 2017, 32.) Haastattelujen alussa kävin nuorten kanssa läpi yleisiä tutkimukseen liittyviä asioita, kuten mitä varten heitä haastattelen, ja miten käytän haastatteluissa syntynyttä aineistoa. Kerroin myös nuorille, että he voivat keskeyttää osallistumisensa haastatteluun, jos siltä tuntuu. Haastattelusta kieltäytyminen ja sen keskeyttäminen kuuluvat tutkimukseen osallistujien eettisiin oikeuksiin (Hyvärinen 2017, 32). Kerroin ennen haastattelun aloittamista, että nuorten nimet tullaan anonymisoimaan eli haastateltavaa koskeva tunnistetieto muutetaan toiseksi (Ranta & Kuula-Luumi 2017, 419). Haastattelijalla ei saa johdatella haastateltavaa haluamallaan tavalla: hän ei voi johdatella sanoin tai elein haastattelijaa vastaamaan tietyllä tavalla. Eskola ym. (2017) ehdottavatkin, että johdattelun välttämiseksi haastateltavien on hyvä antaa puhua mahdollisimman vapaasti tema-alueista ja antaa heidän ensin nostaa asioita esiin. Tämän jälkeen haastattelijalla voi tarkentaa kysymyksillä käsiteltyä asiaa. (Eskola ym. 2017, 45.)

Ennen varsinaista teemahaastattelua tein pilottihaastattelun kahdelle nuorelle. Esitin heille noin kymmenen kysymystä musiikkileiriin liittyen. Pilottihaastattelun kysymykset ovat nähtävissä pro gradu -tutkielmani lopusta (Liite 2). Esitin nuorille liian yksityiskohtaisia kysymyksiä, jonka seurauksena vastaukset olivat lyhyitä. Pilottihaastattelujen jälkeen muokkasinkin teemahaastattelun runkoa tulevia haastatteluja varten siten, että saisin nuorilta mahdollisimman kattavasti ja monipuolisesti tietoa.

Teemoja voidaan muodostaa intuition perusteella eli miettiä, mitä olisi hyvä kysyä. Toinen tapa teemojen tekemiseen on johtaa teemat teoriasta. Tässä tapauksessa teoreettinen käsite muutetaan mitattavaan muotoon eli haastatteluteemoiksi. (Eskola ym. 2018, 41.) Käytin teemojen muodostamisessa molempia tapoja. Laadin haastatteluteemat ja -kysymykset niin, että ne pohjautuvat teoreettiseen viitekehukseeni ja tutkimuskysymyksiini. Lisäksi mietin musiikkileiriä itsessään ja mitä siitä olisi hyvä kysyä. Teemoiksi valikoituivat seuraavat:

1. Perustiedot
2. Leirin puitteet ja ympäristö
3. Sosiaaliset suhteet

4. Vapaa-aika
5. Soolotunnit
6. Yhteismusisointi
7. Konsertit
8. Musiikki ylipäättään
9. Muuta

Tarkemmat haastattelukysymykset ovat nähtävissä työn lopusta löytyvistä liitteistä (Liite 3).

Haastattelin kolmea nuorta siitä, kuinka musiikki näkyy heidän elämässään ja millaisia kokemuksia heillä on Nilsin musiikki- ja tanssileiristä. Apuna minulla oli teemoja, jotka toimivat haastattelun apuna kysymyksien esittämisessä. Etukäteen tehty hyvä haastattelurunko lisäsi tutkimuksen luotettavuutta (Hirsjärvi & Hurme 2000, 184). Pyrin ensiksi kysymään kysymyksen, joka antaa mahdollisuuden kertoa asioista pidemminkin, kuten ”Miten musiikki näkyy arjessasi” tai ”Kuvaile musiikkileirin yhteismusisointitunteja”. Välillä nuoret olivat yllättävänkin pitkään äänessä ja tuottivat pidempiä kertomuksia. Välillä jouduin esittämään tarkentavia kysymyksiä. Haastattelun teemat eivät edenneet listaamassani järjestyksessä, vaan esitin seuraavat kysymykset nuorten kertomien aihealueiden perusteella.

Kaksi haastatteluista toteutettiin Nilsin yläkoululla ja lukiossa, samoissa tiloissa, joissa musiikkileiri järjestetään kesäisin. Äänitin haastattelut puhelimen ääninauhurilla. Haastattelujen aikana luotettavuutta lisäsi oikeanlainen tekninen välineistö, kuten nauhuri ja latausvälineet. Oli hyvä tarkastaa vielä haastattelun aikana, että tallennus toimii. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 184.) En tehnyt haastattelujen aikana muistiinpanoja, jotta pystyin keskittymään täysillä haastatteluun ja olemaan läsnä haastattelutilanteessa. Tuttu ympäristö vaikutti haastatteluun positiivisesti, koska haastateltavien kokemukset palautuivat hyvin mieleen. Toinen haastateltava oli majoittunut leirillä samassa kerroksessa, missä haastattelu tehtiin. Näin ollen hän pystyi palaamaan majoitusta koskeviin leirikokemuksiin paremmin. Eskola ym. (2018, 34) toteavatkin, että haastattelulla on hyvä mahdollisuus onnistua, jos tila on haastateltavalle tuttu. Myös näyttämäni kuvat Nilsin musiikki- ja tanssileiriltä auttoivat asioiden palautumista mieleen. Kolmas haastattelu tehtiin Helsingissä Keskustakirjasto Oodissa. Täysin hiljaista tilaa oli vaikea löytää täynnä olevasta kirjastosta, mutta löysimme kuitenkin rauhallisen tilan, jossa haastattelu pystyttiin toteuttamaan. Kolmas haastattelu eteni kahden edellisen tapaan, ja sain hyvää aineistoa tutkimustani varten. Kaikki kolme haastattelua kestivät jokainen noin 20–30 minuuttia.

Haastattelin Nilsin musiikkileirin entistä johtajaa Martti Hautsaloa ja nykyistä johtajaa Hanna Hautsaloa saadakseni tietoa leirin historiasta. Martti Hautsalo on nähnyt leirin toiminnan alusta asti. Hautsalo kertoi leirin ensimmäisistä vuosista: mistä kaikki sai alkunsa ja mitä muutoksia vuosien kuluessa on tapahtunut. Mielenkiintoisten kertomuksien lisäksi sain nähdä kuvamateriaalia ensimmäisten leirien tunnelmista. Musiikki- ja tanssileirin nykyinen johtaja, Hanna Hautsalo, kertoi puolestaan 2000-luvun leireistä ja uudistuksista. Hautsalojen haastattelut tehtiin heidän kotonaan ja ne kestivät yhteensä noin kolme tuntia. Olen käyttänyt heidän haastatteluitaan tutkimuksen teoriaosassa.

Seuraavaksi kerron lyhyesti haastatteluun osallistuneista nuorista. Näin ollen lukijalle muodostuu käsitys nuorista, ja tutkimuksen tuloksien ymmärtäminen on helpompaa.

5.3 Haastateltavien kuvaus

Janne (14 vuotta) opiskelee yläkoulussa 9. luokalla. Hän on osallistunut Nilsin musiikki- ja tanssileirille neljä tai viisi kertaa. Hän päätti osallistua leirille samassa yhtyeessä olleen kaverin suosituksesta. 14-vuotias nuori soittaa alttoviulua ja sen opiskelua hän on jatkanut myös kesäisin musiikkileirillä. Lisäksi hän on osallistunut leirin yhtyeisiin, viihdeorkesteriin sekä musiikin perusteiden opiskeluun.

Elisalla (14 vuotta) on lyhyempi leirihistoria, sillä hän osallistunut leirille kaksi kertaa. Hän käy myös yläkoulun 9. luokkaa. Ensimmäisenä vuotena hän aloitti leirillä pianon ja rumpujen soiton, ja viime kesän leirillä hän keskittyi musiikin perusteisiin ja oli mukana bändissä. Lisäksi hän on opiskellut siellä musiikin perusteita. Jannen tapaan hänkin sai kaveriltaan idean osallistua musiikkileirille. Nuori oli aiemmin soittanut itsenäisesti kotona ja ensimmäiset piano- ja rumputunnit hän kävi leirillä. Pääinstrumenttikseen Elisa mainitsee rummut, joita hän aikoo soittaa myös haastattelupäivän jälkeisenä päivänä koulun juhlissa.

Liisa (15 vuotta) käy yläkoulua. Hänen ensimmäiset kokemuksensa musiikkiin olivat 2 tai 3-vuotiaana kesämökillä, jossa hän otti kävyn maasta ja alkoi laulamaan siihen. Liisan musiikkiura alkoi musiikkileikkikoulusta, jonka jälkeen hän hakeutui soittotunneille. Ensimmäinen soitin oli kantele, jonka jälkeen hän alkoi opiskella harmonikan soittoa konservatoriossa. Edelleen pääsoitin on harmonikka, josta hän on suorittanut kakkostason tutkinnon. Liisa tykkää tehdä omia kappaleita ja säveltää sekä laulaa. Koulussa hän osallistuu valinnaisen musiikin tunneille. Liisa on ainut perheessään, joka musisoi. Kavereista

puolestaan moni soittaa myös konservatoriolla. Liisa osallistui ensimmäisen kerran musiikkileirille 4. luokalla eli 10-vuotiaana. Hän kuuli musiikkileiristä kaveriltaan ja päätti itsekkin osallistua. Ensimmäisestä leirivuodesta lähtien Liisa on osallistunut joka vuosi leirille ja opiskellut siellä harmonikan soittoa ja laulua sekä osallistunut viihdeorkesteriin sekä bändiin.

”Ja sit se mun ensimmäinen kerta, kun mä olin siellä, sit mä tunsin, että tää on se mun leiri, mistä mä tykkään, missä mä tykkään olla.” (Liisa)

Anni (18 vuotta) viimeistelee lukio-opintojaan. Hänen musiikkihistoriansa on alkanut pienenä musiikkileikkikoulusta, josta hän muistaa esiintymisen, jossa esitettiin keijuja. 5-vuotiaana Anni aloitti Kansalaisopiston pianotunnit, jonka jälkeen hän jatkoi piano-opintojaan Konservatoriossa. Lapsena hän lauloi myös seurakunnan lapsikuorossa. Anni soitti pianoa 9 vuotta suorittaen kaikki tutkinnot ja välillä hän soitti myös viulua. Tutkintojen suorittamisen jälkeen hän alkoi opiskella Konservatoriolla pop-jazz-laulua. Tunneilla lauletaan kappaleita, joita Anni tykkää kuunnella ja laulaa, mutta myös vanhempaa materiaalia ja musikaalikappaleita kuuluu ohjelmistoon.

Anni laulaa ja säestää itse itseään pianolla sekä kuuntelee musiikkia päivittäin. Musikaalit ovat lähellä nuoren sydäntä – hän tykkää kovasti käydä katsomassa niitä. Pop-musiikki on 18-vuotiaalle Annille eniten mieleen, mutta hän kuuntelee myös laajasti muutakin musiikkia. Alkuvuonna Anni suoritti lukion musiikkiopintoihin liittyvän musiikkidiplomin. Hän järjesti konsertin, jossa lauloi valitsemiaan kappaleita ja säesti itseään. Anni järjesti konsertin, koska hän tykkää esiintyä, etenkin laulamalla. Konserttia varten hän harjoitteli ahkerasti. Koko Annin perhe on musikaalinen: perheessä harrastetaan, opetetaan ja opiskellaan musiikkia. Musiikkileirille hän osallistui ensimmäisen kerran pienenä, jolloin hän oli mukana musiikkileikkikoulussa. Anni on ollut leirillä monena vuotena opiskellen pianoa ja viulua. Hän on osallistunut myös viihdeorkesteriin, bändiin ja kuoroon.

”Mulla tulee aina yleensä musaleirin jälkeen sellanen innostus musiikkiin, et se niin kun kasvaa siellä ja sit aina kesällä tulee treenattua tosi paljon.” (Anni)

Kristan (23 vuotta) musiikillinen ura alkoi 2–3-vuotiaana musiikkileikkikoulusta. 4–5-vuotiaana hän puolestaan aloitti klassisen huilun soittamisen musiikkiopistossa. Soitinkiertue, jossa esiteltiin eri soittimia, innosti valitsemaan huilun. Hän on käynyt musiikkipainotteisen alakoulun, yläkoulun sekä lukion. Tällä hetkellä hän viimeistelee Konservatorion ammatillisen koulutuksen pop-jazz-laulun opintojaan, ja huilun kanssa yhteistä taivalta on

takana jo 16 vuotta. Musiikki näkyy Kristan arjessa erilaisina musiikillisina projekteina ja bänditreeneinä. Kristan perhe on myös musikaalinen ja suurin osa hänen kavereistaan on muusikkoja tai jollain tapaa musikaalisia. Kotipaikkakuntansa musiikkiopiston ansiosta Krista päätti osallistua 12-vuotiaana ensimmäisen kerran Nilsin musiikki- ja tanssileirille. Hän on opiskellut siellä huilua ja laulua sekä ollut mukana bändeissä. Krista on ollut leirillä viime vuosina työssäoppijana. Hän pyrkii osallistumaan musiikkileirille aina kun se on mahdollista hänen muiden menojen osalta.

”Siellä oli niin kivaa, niin jäin sinne. Sit niin kun vuosi toisen perään.” (Krista)

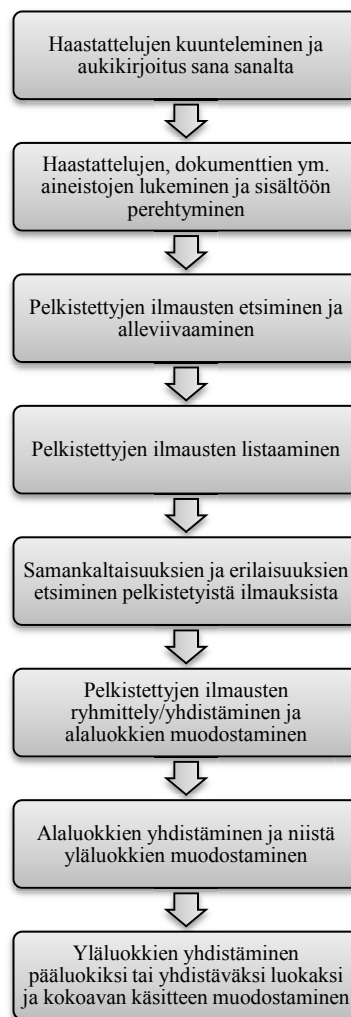
5.4 Analyysimenetelmät

Tuomen ja Sarajärven (2018) mukaan sisällönanalyysi on perusanalyysimenetelmä, jota voidaan käyttää kaikissa laadullisissa tutkimuksissa. Laadullisen tutkimuksen analyysi on mahdollista jakaa kahteen ryhmään. Toisessa ryhmässä analyysia ohjaa tietty teoreettinen tai epistemologinen asemointi, kuten fenomenologinen tai fenomenologis-hermeneuttinen analyysi. Toisen ryhmän muodostavat ne analyysimuodot, joita ei ohjaa jokin teoria tai epistemologia, mutta niihin voidaan kuitenkin soveltaa suhteellisen vapaasti monenlaisia teoreettisia ja epistemologisia lähtökohtia. Sisällönanalyysi sijoittuu jälkimmäiseen ryhmään, samoin kuten temaattinen analyysi. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 103.)

Sisällönanalyysin avulla voidaan analysoida dokumentteja systemaattisesti ja objektiivisesti. Dokumentti voi olla mikä tahansa kirjalliseen muotoon saatettu materiaali, kuten kirjat, artikkelit, kirjeet, päiväkirjat, haastattelu, puhe, keskustelu, dialogi ja raportit. Tällä analyysimenetelmällä on tarkoitus saada tiivis ja yleinen kuvaus tutkittavasta ilmiöstä. Sisällönanalyysillä dokumentteja pyritään kuvaamaan tiiviisti, sanallisesti ja selkeästi. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 117, 119, 122.)

Aloitin analysoinnin sisällönanalyysin keinoin litteroimalla. Litteroin haastattelut eli kirjoitin ne sanasta sanaan ylös pian haastattelujen jälkeen. Hirsjärvi ja Hurme (2000, 185) kannustavat tutkijaa litteroimaan haastatteluaineiston heti kuin mahdollista, sillä se lisää haastattelun luotettavuutta. Litteroitua aineistoa tuli yhteensä 36 sivua (Times New Roman, fonttikoko 12, riviväli 1,5). Tuomi ja Sarajärvi (2018) huomauttavat, että laadullisen tutkimuksen aineisosta nousee esille useita kiinnostavia asioita, joita kaikkia ei kuitenkaan voi tutkia yhdessä tutkimuksessa. Tutkimuskysymysten tulee olla linjassa raportoidun aineiston kanssa. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 104–105.) Litteroinnin aikana aineisto anonymisoidaan.

Käytännössä tämä tarkoittaa kaikkien tietojen muuttamista, joiden perusteella haastateltavat voidaan tunnistaa. Muun muassa ihmisten nimet, työpaikat, paikkakunnat ja kadunnimet tulisi vaihtaa. (Ruusuvuori & Nikander 2017, 438.) Keksini tutkimukseen osallistuneille nuorille uudet nimet, enkä kertonut tarkkaa paikkakuntaa, jossa he asuvat. Pysin kertomaan nuorista tutkimuksen kannalta oleelliset tiedot. Musiikkileirin historiaa tutkiessa toin ilmi leirin entiset ja nykyiset johtajat heidän omilla nimillään. Teoriaosassa käytettyjä haastatteluita ei ole tässä aineistonanalysoinnissa otettu huomioon.

Kuva 5. Aineistolähtöisen sisällönanalyysin eteneminen (Tuomi & Sarajärvi 2018, 123).

Etenin analysoinnissa aineistolähtöisen sisällönanalyysin mukaan (Kuva 5). Valitsin aineistolähtöisen sisällönanalyysitavan, koska se sopi tutkimukseni tutkimuskysymyksiin ja

tutkimusasetelmaan parhaiten. Litteroinnin jälkeen luin aineiston huolellisesti moneen kertaan, ja perehdyin sisältöön. Etsin aineistosta alkuperäisilmauksia, jotka kuvaavat tutkimuskysymyksiäni. Alleviivasin samaa asiaa kuvaavia ilmaisuja samanvärisillä kynillä, ja erottelin erilaisia ilmiöitä alleviivaamalla niitä erivärisillä kynillä. Tämän jälkeen listasin allekkain alkuperäiset ilmaukset, joista muodostin pelkistettyjä ilmauksia. Taulukossa 1 havainnollistan aineiston redusointia eli pelkistämistä, jossa alkuperäisilmauksista on muodostettu pelkistettyjä ilmauksia.

Taulukko 1. Esimerkki aineiston redusoinnista eli pelkistämisestä.

Alkuperäisilmaukset	Pelkistetyt ilmaukset
"No, ne tunnit on, ne oli tosi kivoja. Musta tuntuu aina, että niissä jotenkin tavallaan, kun ei oo, tai kun on vaan se leiri, niin sit ei oo muuta tavallaan siinä ympärillä, niin on jotenkin tosi kehittävää olla siellä. Ja tykkään siis tosi paljon, oon tykänny olla niillä ja sit me laulettiin no just jotain pop-biisejä muistaakseni."	Tunnit oli tosi kivoja Kehittävää olla leirillä Tykkään tosi paljon olla niillä Laulettiin pop-biisejä
"No, mä tykkäsin olla leirin aikana tuolla, itse asiassa en mä tiä, kun musta täällä on kaikkialla niin kun mukavaa, kun on kivoja mukavia ihmisiä ympärillä."	Musta täällä on kaikkialla mukavaa Kivoja mukavia ihmisiä ympärillä
"Leirillä on aina bändit ja siellä on myös bigbändi jajaja. Bändeissä mä oon ollu silleen aina siellä. Et nyt mä olin ekaa kertaa siellä rummuissa, joka oli tosi kivaa. Silleen ottaa joku uus tommonen haastava soitin ja vielä suoraan bändiin, niin se oli tosi kivaa kyllä oppia uutta. Joo, kyl ne bändit on aina ollu ihan super jees. Niin kun aina siellä leirillä."	Leirillä on aina bändit Bändeissä oon ollu aina siellä Olin ekaa kertaa rummuissa Tosi kivaa oppia uutta Bändit on aina ollu ihan super jees

Aineiston redusoinnin eli pelkistämisen jälkeen vuorossa oli aineiston klusterointi eli ryhmittely. Kävin aineistosta löydetyt alkuperäisilmaukset tarkasti läpi, ja etsin aineistosta samankaltaisuuksia kuvaavia käsitteitä. Ryhmittelin ja yhdistin samaa ilmiötä kuvaavat käsitteet eri luokiksi, joista muodostin alaluokkia. Alaluokat nimesin käsitteellä, joka kuvaa luokan sisältöä. Taulukossa 2 kuvaan aineiston klusterointia eli ryhmittelyä.

Taulukko 2. Esimerkki aineiston klusteroinnista eli ryhmittelystä.

Pelkistetyt ilmaukset	Alaluokat
Tunnit oli tosi kivoja Tykkään tosi paljon	Mielekkyys Tunnit
Leirillä on aina bändit Bändeissä oon ollu aina siellä Bändit on aina ollu ihan super jees	Yhteismusisointi (bändi)
Tosi kivaa oppia uutta	Uuden oppiminen
Kivoja mukavia ihmisiä ympärillä	Ihmiset
Laulettiin pop-biisejä	Ohjelmisto
Musta täällä on kaikkialla mukavaa	Ympäristö

Klusteroinnin jälkeen abstrahoin eli käsitteellistin aineistoa. Abstrahoinnissa erotetaan tutkimuksen kannalta oleellinen tieto ja valikoidun tiedon perusteella muodostetaan teoreettisia käsitteitä. Siinä edetään alkuperäisdatan käyttämistä kielellisistä ilmauksista teoreettisiin käsitteisiin ja lopulta johtopäätöksiin. Abstrahointia jatketaan yhdistelemällä luokituksia niin kauan, kuin se aineiston sisällön näkökulmasta on mahdollista. Lopulta luokittelusta syntyy yhdistävä luokka. Kuvaan abstrahointia eli käsitteellistämistä taulukossa 3.

Taulukko 3. Aineiston abstrahoinnissa muodostettu yhdistävä luokka (Nuoria musiikinopiskelijoita motivoivia asioita Nilsiänsä musiikki- ja tanssileirillä).

Alaluokat	Yhdistävä luokka
Mielekkyys Tunnit Yhteismusisointi Uuden oppiminen Ihmiset Ohjelmisto Ympäristö	Nuoria musiikinopiskelijoita motivoivia asioita Nilsiänsä musiikki- ja tanssileirillä

Tuomi ja Sarajärvi (2018) huomauttavat, että aineistolähtöisyydestä johtuen ei voida määrittää etukäteen, mitä ja minkä taseisia luokkia aineistosta voidaan muodostaa. Alaluokat ja yhdistävä luokka löytyvät analyyseista, mutta muodostuuko niiden väliin väliluokka, yläluokka tai muitakin lisäluokkia, tai ehkä ei ole tarvetta muille luokille, selviää vasta analyysin edetessä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 127.) Tässä tutkimuksessa alaluokista muodostettiin suoraan yhdistävä luokka. En siis luokitellut ilmauksia ylä- tai pääluokkiin. En kokenut sitä tarpeelliseksi, sillä ryhmitellessäni pelkistetyt ilmaukset alaluokiksi huomasin, että alaluokat vastaavat jo tutkimuskysymyksiini eli siihen, mikä motivoi nuoria musiikinopiskelijoita käymään Nilsiän musiikki- ja tanssileirillä ja mikä merkitys leirillä on nuorille.

Merkitsin tutkimuksen tuloksiin ylös haastateltavien kertomia tekstikatkelmia eli sitaatteja, joiden avulla perustelin aineiston tulkintaa ja annoin esimerkkejä aineistosta. Kytin aineistosta nousseita asioita kirjoittamaani teoriaan pro gradu -tutkielmani pohdinnassa. Tutkimuksen teoriaosaa piti muokata ja täydentää analyysiprosessin edetessä, koska haastatteluissa ilmeni sellaisia asioita, joita en ollut vielä käsitellyt.

6 Tutkimuksen tulokset ja yhteenveto

Esitän tässä luvussa tutkimukseni tuloksia eli asioita, joita sain selville tutkimusta tehdessäni. Kerron sekä lyhyen pilottitutkimuksen että varsinaisen päätutkimuksen tuloksista, joihin osallistui yhteensä viisi nuorta musiikin harrastajaa ja -opiskelijaa. Keksinkin haastateltaville uudet nimet, jotta heidän henkilöllisyytensä ei tulisi ilmi. Pilottitutkimuksessa haastattelin 14-vuotiaita Jannea ja Elisaa ja varsinaisessa tutkimuksessa 15-vuotiasta Liisaa, 18-vuotiasta Annia ja 23-vuotiasta Kristaa.

6.1 Oppiminen ja opetus

6.1.1 Innostavat opettajat

Opettajien rooli nousee esille nuorten leirikokemuksissa. Opettajia kuvaillaan iloisiksi ja rennoiksi. Heitä on helppo lähestyä, ja tunneilla viihdytään. Opettajien kanssa ollaan tekemisissä myös leirin vapaa-ajalla. Osa Nilsiän musiikki- ja tanssileirin opettajista on paikallisia ja osa tulee jopa pääkaupunkiseudulta asti. Opettajat ovat eri-ikäisiä ja toisilla on pitkä historia leirin opettajina, kun taas toiset ovat olleet mukana vasta vähän aikaa.

”No mulla on ollut sellasia tosi iloisia opettajia ja rentoja opettajia. Ja niille on tosi kiva aina mennä kertomaan esim. jotain, jos jotain ideoita vaikka johonkin biisiin tai näin. Niin sit ne ottaa tosi hyvin niin kun ne ajatukset vastaan ja on semmosia rentoja.” (Liisa)

”Ja siellä on just, esim se mun lauluope, on ollut jotenkin tosi niin kun, mä oon niin kun innostunut laulusta oikeestaan just hänen ansiostaan.” (Anni)

”Siellä on tosi eri-ikäisiä opettajia ja eri niin kun paikkakunnilta. Et jotkut on paikallisia, jotkut on muualta. Ja tota sit, siellä on vuosien mittaan tutustunut niihinkin, niihin opettajiin, jotka siellä on yleensä niin kun aina. Sit on välillä uusia opettajia, jotka käy kerran ja jotain workshop-opettajia ja sit just niin kun konservatorion oma opettaja on ollut siellä myös opettamassa. Sekin on hauska, et siellä on tuttuja naamoja. Ja sitten jotkut niin kun kaveritkin alkanut opettaa. Ja tota, joo, kyllä niihin tutustuu sitte aika nopeesti ja se on niin kun helppoa tutustumista.” (Krista)

Nuoret pitävät tärkeänä myös muiden kuin oman opettajan roolia leirillä. Laulun ryhmätunneilla useiden opettajien ansiosta nuoret saavat monipuolista opetusta monista eri näkökulmista.

”No osittain oli tuttuja ja sit tuli myös uusia opettajia siellä ja se oli tavallaan kans kiva, kun sitten sai aina vähän semmosta eri näkökulmaa siihen. – – mut sit, kun jos oli niitä ryhmälaulutunteja, niin sitten siinä niin kun näki just muita ja sitten, kun siinä ryhmätunneilla oli niitä niin kun muitakin opettajia, niin sitten tavallaan sai erilaisia niin kun vaikutteita.”
(Anni)

”– – ja kiva, että laulussa on ollut myös muita opettajii, niin sit pääsee vähän eri näkökulmista tarkastelee niin kun asioita.” (Krista)

Ennen musiikkileiriä Elisa on soittanut pianoa kotona itse opiskellen. Hän halusi osallistua Nilsin musiikki- ja tanssileirille, jotta hän saisi opetusta pianonsoitossa.

”Mä oon aikasemmin kotona aina yrittänyt pianolla soittaa. Niin mä tykkäsin siitä, mä halusin kokeilla niinkun oikeesti soittaa. Et joku opettais mua.” (Elisa)

6.1.2 Uuden oppiminen

Yksi syy, jonka vuoksi nuoret osallistuvat musiikkileirille, on uusien asioiden oppiminen. Leiri on intensiivinen – opetusta saa useana päivänä peräkkäin. Nuoret ovat oppineet uutta muun muassa pianon- ja viulunsoitossa sekä laulamissa. Myös uusia soittimia on uskallettu kokeilla leirillä. Leirillä jokainen soittaja huomioidaan, ja yhteismusisointitunneilla apua sekä neuvoja saa heti.

”No, ainakin, no se oli tavallaan, musta oli tosi kiva aina olla silloin pienenä musaleirillä, kun tavallaan siinä tuli niin paljon sitä opetusta, että sit ehti niin kun oppia. Ja varsinkin, mä tykkäsin silloin aina soittaa, kun mä en niin paljon soittanut viulua muuten, niin sit mä tykkäsin siellä musaleirillä siitä erityisesti. – – Ja, sieltä on jäänyt tosi hyviä muistoja, just oppinut varsinkin just laulamissa ja nuorempana sit myös niistä pianonsoitosta ja viulunsoitosta paljon.” (Anni)

”No ainakin mun lauluopelta oon silleen, ettei käsi väsy samalla, kun soittaa. Ja niin kun, kun mä soitin jossain vaiheessa pianoa, niin opin vähän sitä et miten kädet ei oo niin jäykät, kun soittaa sitä.” (Liisa)

”Bändeissä mä oon ollu silleen aina siellä. Et nyt mä olin ekaa kertaa siellä rummuissa, joka oli tosi kivaa. Silleen ottaa joku uus tommonen haastava soitin, ja vielä suoraan bändiin, niin se oli tosi kivaa kyllä oppia uutta. Joo, kyl ne bändit on aina ollu ihan super jees. Niin kun aina siellä leirillä. – – ja sit siellä on aina semmonen deadline, vähän niin kun, että treenataan sitä keikkaa varten, joka on sen leirin aikana. Niin se on tosi kiva, että tulee semmonen intensiivinen leiri. – – Että verrattuna vaikka konsaan, niin oletetaan, että kaikki osaa heti niin kun soittaa

kaiken tyylillä. Niin sitten, kyllä mä uskon, että leirilläkin osaa kaikki soittaa just hyvin, mutta sit jos siellä ei osaiskaan, niin sitten siihen saadaan heti apua, eikä jätetä sitä siihen roikkumaan, että joku ei händlää heti jotain, niin siinä niin kun kaikki pääsee oppii samassa, niin se on kiva. – – Ja tota opetus, siellä oppii aina uutta. Niin totta kai sinne haluaa mennä sit oppimaan.” (Krista)

Leirillä kehittyä, koska viikon aikana saa keskittyä pelkästään musiikin opiskeluun. Nuoret huomaavat oman kehittymisensä, ja musiikkileirillä opitut asiat ovat kantaneet pitkälle.

”Ne (laulutunnit) oli tosi kivoja, kun toissa vuonna kävin jo laulutunneilla ja sitten, kun siellä opin laulamaan niin kun voimakkaammin ja nyt sit se on kantanut niin kun viime vuoteenkin asti. Sitten mä pystyin näyttämään, et miten paljon mä oon esim. talven aikana kehittynyt ja sitten siellä loppukonsertissa sitten pystyin niin kun kunnolla oikeesti näyttää, et miten mä oon niin kun kehittynyt ja miten onnistun. – – Ja sitte mä tykkään siitä, kun musta tuntuu et mä opin silleen siellä, niin kun kehityn silleen viikossa aika paljon niin kun lyhyessä ajassa.” (Liisa)

”No, ne tunnit on, ne oli tosi kivoja. Musta tuntuu aina, että niissä jotenkin tavallaan, kun ei oo, tai kun on vaan se leiri, niin sit kun ei oo muuta tavallaan siinä ympärillä, niin on jotenkin tosi kehittävää olla siellä. Ja tykkään siis tosi paljon, oon tykännyt olla niillä, ja sit me laulettiin no just jotain pop-biisejä muistaakseni.” (Anni)

6.1.3 Harjoittelemine

Nuoret mainitsevat myös harjoittelun musiikkileiriä muistellessaan. Leirillä musiikkia opiskellaan niin sanotusti tosissaan ja tavoitteellisesti. Leirin aikana on konsertteja ja esiintymisiä, joita varten viikon aikana harjoitellaan kovasti. Esiintymiset motivoivat nuoria harjoittelemaan myös leirin vapaa-ajalla. Kristan mielestä olisi turhauttavaa, ellei esiintymisiä olisi. Liisa puolestaan toteaa, että osa kappaleista on haastavia, joten harjoittelua tarvitaan.

”Hyviä ja huomaa, että ne leiriläiset myös tykkää siitä, et on joku semmonen oikeesti määränpää tai semmonen, mitä varten niin kun treenataan, et ei treenata ihan vaan silleen huvin vuoksi vaan, että on kaikilla semmonen tietty määränpää, että esiinnyttäin sitten tuolloin, niin sit sitä varten treenataan. Niin siinä tulee semmonen adrenaliini myös niille leiriläisille oppia ja halu kehittyä sitä varten. – – Aina se on mun mielestä paljon kivempi, että on esiintyminen, kun että ei olis. Että se tuntuis vähän ehkä jopa turhauttavalta, jos ei olis mitään esiintymistä, vaikka nyt niin kun normiarjessa ei aina oookkaan mitään esiintymisiä, mitä varten treenata, mut kun mennään leirille, niin tuntuu että se on myös spesiaalimpi tilaisuus oppia kaikkea ja treenata ahkerammin ehkä jopa.” (Krista)

”– – mut ehkä siinä Rihannan kappaleessa oli ehkä vähän haasteita, mut kuitenkin olin sen silleen hyvin harjoitellut, että pystyin laulamaan sit siellä loppu, tai no siellä missä satamassa aina lauletaan.” (Liisa)

6.1.4 Ohjelmisto

Nuoret ovat saaneet itse valita musiikkileirillä opiskeltavia kappaleita. Myös opettaja on ehdottanut kappaleita, jotka voisivat sopia nuorille. Kristalla on takana pitkä historia saman huiluopettajan kanssa, joten hän luottaa opettajansa kappalevalintoihin.

”Joo kyllä sain ihan ite valita kappaleet.” (Anni)

”Sain päättää ite biisit, mutta no opettajakin ehotti, että mitä pystyis, vois laulaa ja ois tälleen kiva.” (Liisa)

”No mulla on ollut niin pitkään se mun huiluopettaja, että mä luotan siihen. Se antaa mulle aina suoraa, mitä mä soitan yleensä ja ne on yleensä semmosia, mistä mä tykkäänkin. Että se tietää mistä mä tykkään. Laulussa sitten mä oon enemmän ite valinnu ne kappaleet. Silleen menee se.” (Krista)

Nuoret ovat opiskelleet musiikkileirillä muutamaa kappaletta, joihin on keskitytty kunnolla. Kappaleissa on ollut myös haastetta ja niiden harjoittelua on jatkettu leirin jälkeenkin. Kaikki kolme nuorta ovat opiskelleet leirillä pop-jazz-laulua, joten ohjelmistoon on kuulunut pop-jazz-kappaleita. Tunneilla on opiskeltu myös laulutekniikkaan liittyviä asioita. Liisa kertoo pitävänsä englanninkielisistä, rauhallisista ja räppikohdan sisältävistä kappaleista.

”Öö oli niitä ehkä useampiakin, mut yhteen sit keskityttiin enemmän. – – No, me treenattiin silloin sellasta mulle aika vaikeeta biisiä, se oli aika vaikeeta, ja sitten no silloin en ehkä vielä ehtinyt kunnolla oppia sitä. Tavallaan jatkoin sitä sitten musaleirin jälkeen, sen biisin treenaamista vielä.” (Anni)

”No, oli ne aika helppoja, mut ehkä siinä Rihannan biisissä oli ehkä vähän haasteita, mut kuiteskin olin sen silleen hyvin harjoitellut, että pystyin laulamaan sit siellä loppu, tai no siellä missä satamassa aina lauletaan. – – No ainakin sellasia kappaleita, jotka on englannin kielellä. Ja silleen, no semmosia rauhallisia ja joskus myös sellasia kappaleita, missä on joku räppikohta. Mun mielestä se (englannin kieli) laulaessa niin kun se sointuu vähän niin kun silleen kauniimmin, kun suomen kieli. Tai tuntuu et suomen kieli on vähän tönkkö.” (Liisa)

”Öö, joo, yleensä yks tai kaks biisiä per leiri. Sit niihin keskitytään. Tai sit laulussa voi olla vaikk joku tekniikkajuttu, mitä katotaan.” (Krista)

6.2 Sosiaalisuus

6.2.1 Samanhenkiset ihmiset

Leirin sosiaalinen puoli nousee esille vahvasti nuorten kertomuksissa. Musiikin harrastaminen on melko yksinäistä soittotunneilla, koska siellä ei ole yleensä muita nuoren ja opettajan lisäksi. Leirillä ympärillä on paljon samanhenkisiä ihmisiä ja heitä näkee niin soittotunneilla kuin vapaa-ajalla. Bändiin on helpompi osallistua yhdessä kaverin kanssa.

”Ja sit kun on muita semmosia vähän niin kun samanhenkisiä ihmisiä siinä ympärillä ja näkee myös vähän niin kun muita. Et esim. just, öö, en mä nää ketään muita laulajia juurikaan siellä laulutunnilla, mut sit kun jos oli niitä ryhmälaulutunteja, niin sitten siinä näki just muita.”
(Anni)

”– Mut sit viime vuonna yhen mun hyvän kaverin kanssa sitten päätettiin mennä bändiin. – kun on kivoja mukavia ihmisiä ympärillä.” (Liisa)

Nuoret viettävät leirillä aikaa omissa porukoissaan, joihin kuuluu sekä tyttöjä että poikia. Leirillä tutustuu myös uusiin ihmisiin ja saa kavereita. Leirillä yöpyessä ystävyysty huonekavereiden kanssa ja näin ollen tulee heidän kanssaan hyvin toimeen. Ihmisiä tulee leirille ympäri Suomen, joten leiriläiset voivat olla kotoisin eri paikkakunnilta. Tämän vuoksi ihmisistä, joihin leirillä tutustuu, tulee leirikavereita, joita tapaa usein vain kerran vuodessa leirillä. Leirillä voi solmia myös syvempiä ystävyysuhteita, jolloin heihin pitää yhteyttä leirin ulkopuolellakin. Janne kertoi tunteneensa ainoastaan yhden leiriläisen ennestään, mutta tutustui leirillä uusiin kavereihin. Myös Elisa sai leiriltä paljon kavereita, joiden kanssa hän on pitänyt yhteyttä leirin jälkeenkkin. Krista muisteli aikojaan leiriläisenä, jolloin hänestä oli mielekästä majoittua luokkahuoneissa yhdessä muiden kanssa.

”No meitä oli sekasin, mut enimmäkseen, no itse asiassa me mentiin aika lailla silleen, tietenkin oli ne omat porukat, mutta sitten kuitenkin aina sekottu ne porukat ja mentiin aina yhdessä jonnekin. – Oli siellä tosi paljon tuttuja. Kaikki melkeinpä oli ihan tuttuja ja uusiakin naamoja, jotka oli, niin ne tais olla ihan paikallisia, ketä mä tunsin sitten. – Tutustuin. Ja musta se on aina niin hyvä fiilis, kun tulee esim. yöpymään tänne, niin sit sä tutustut paremmin näihin niin kun leirin ihmisiin ja sit tuut toimeen paremmin. – Ja ne ihmisetkin, niin kun siitä asti kun mä kävin sen ekan kerran, niin on sitten ollu siellä melkeinpä joka vuosi, niin sit on ollu helppo myös olla, tutustua uusiinkin.” (Liisa)

”Ja sillon, kun oli leiriläinen, niin oli ihan parasta majoittua luokkahuoneissa kaikkien muiden leiriläisten kanssa, koska ei tarvinnut olla yksin ja se oli kunnon semmonen siskonpeti - meininki, niin sit se on tosi hauska aina majoittuu muiden kanssa.” (Krista)

Leirillä niin leiriläiset, opettajat, työssäoppijat kuin muu henkilökunta ovat tiiviisti tekemisissä toistensa kanssa. Leirin muita ihmisiä näkee ruokailuissa, soittotunneilla, vapaa-ajalla ja konserteissa. Yhdeksi leirin parhaista asioista mainitaan kaikki ihmiset, joiden kanssa on mukavaa viettää aikaa.

”No kaikki nää leiriohjaajat ja noi työssäoppijat ja leiriläiset ja henkilökunta. Oikeastaan niin kun kaikki. Kaikki tyypit siellä on. – – niin sit voi vaan hengata mukavasti niiden muiden tyyppien kanssa. – – No ne tyypit tietenkin. Kaikki ihmiset siellä. – – Sit kun siinä on myös kaikki opettajat messissä ja kaikki työssäoppijat, niin se on tosi ihanaa olla kaikkien kanssa siellä.” (Krista)

6.2.2 Yhteishenki ja ilmapiiri

Nuoret kuvailevat musiikkileirin ilmapiiriä mukavaksi ja yhteisölliseksi. Bänditunneilla tunnelma on yhtenäinen, yhteisöllinen ja luonnollinen. Liisa mainitsi hyvän yhteishengen, jonka ansiosta ketään ei arvostella tai kiusata. Musiikkileirille mahtuu monenlaisia ja erikäisiä ihmisiä, jotka kaikki ovat sovussa keskenään. Myös Janne nosti esille leirin hyvän yhteishengen: *”yhessä tehään kaikkee”*. Kysyessäni, mikä on parasta musiikkileirissä, Janne antoi seuraavan vastauksen: *”No, varmaan just se yhteishenki, että kaikki tulee toimeen siellä”*.

”– – ainakin tää ilmapiiri täällä oli tosi mukava ja kaikki, musiikkia kuulu joka puolelta ja kaikilla oli hyvä meininki. – – ja se, että siellä on niin hyvä yhteishenki ja kukaan ei arvostelee toisia, niin kun minkälaisia ne on. Siellä on niin monenlaisia ihmisiä, mitä vaan niin kun pystyy olemaan.” (Liisa)

”Tosi semmonen yhtenäinen ja yhteisöllinen ja tota, semmonen tosi luonnollinen mun mielestä. – – Vaan se yhteisöllisyys varmaan vetää eniten puoleen.” (Krista)

6.3 Ympäristö

Musiikkileiri järjestetään Nilsiään alakoulun, yläkoulun ja lukion tiloissa. Osa opetuksesta tapahtuu Virastotalolla, Mantulla ja Tahkolla. Konsertteja järjestetään pääosin Nilsiään satamassa, liikuntatalolla ja kirkossa. Nuoret kertovat leirin ympäristön innostavan musiikin

opiskeluun. Vapaa-ajanhuone tarjoaa monenlaista tekemistä vapaa-ajalle ja se koetaan mukavana paikkana.

”– – siellä musaleirillä se, no tavallaan se ympäristökin on sellanen, jotenkin tosi innostava, että ehkä se vähän niin kun myös innostaa siihen (musiikin opiskeluun).” (Anni)

”No me asuttiin täällä lukion puolella just tässä kerroksessa, täällä. Ja meidän huone oli tosi täyteen tupattu, vähän ihmisiä. Et se meidän huone ei ainakaan ihan hirveen siisti kyllä ollu sitten, mutta ainakin tää ilmapiiri täällä oli tosi mukava ja kaikki, musiikkia kuulu joka puolelta ja kaikilla oli hyvä meininki. – – No, mä tykkäsin olla leirin aikana ehkä tuolla, itse asiassa mä en tiä, kun musta täällä on kaikkialla niin kun mukavaa, kun on kivoja mukavia ihmisiä ympärillä. – – Satama on musta tosi kiva. Semmonen niin kun just siinä veden äärellä ja loppien laulua. Semmonen oikeen mukava paikka.” (Liisa)

”Siis huilussa on ollut aina tosi kiva, kun siellä on se kirkko. Niin sit pääsee esiintymään siellä kirkossa – –. Eikun se Louhosareena. Siellä ollaan oltu kattoo ja esiintyy. Sitten siellä satamassa on ollu aina näitä bändi- ja laulukonsertteja. Sitten liikuntasalissa on ollut päätöskonsertit sun muut. Sitten siellä kirkolla on ollut esityksiä ja Mantulla. – – Ja sitten vapaa-ajanhuone on kiva paikka, ja tota yleisesti ne kaikki tilat ja luokat, mä tykkään ihan yleisesti vaan niistä, niin kun olla niissä. Ja tota, en mä oikeestaan nyt keksi paikkaa, mistä mä en siellä tykkäis.” (Krista)

Soitto- ja laulutuntien luokat soveltuvat musiikin opiskeluun. Leirin paikat sijoittuvat lähelle toisiaan, jolloin kaikkialle pääsee liikkumaan kävellen. Nuorten mielestä leirin paikat ovat kivoja. Opetus- ja konserttitilat on järjestetty hyvin, ja opetusajan ulkopuolella luokissa on mahdollista harjoitella itsenäisesti.

”No se oli semmonen, no vähän pieni tila, mutta kuitenkin silleen hyvä tila niin kun laulutunnin pitoon. Ja musta se oli tosi hyvässä paikassa ja sen pysty löytämään helposti.” (Liisa)

”Se on siis ala- ja yläkoulussa, sijoittuu se leiri ja siellä on muitakin rakennuksia, jotka on siellä aika lähistöllä kuitenkin, et pystyy kävelemään suurimpaan osiin paikoista. Ja tota, siinä on hyvin kauppa lähellä, jos tarvii hakee jotain evästä. Ne on tosi kivoja ne paikat.” (Krista)

Työssäoppijat, opettajat ja leirin täysi-ikäiset leiriläiset viettävät iltaisin aikaa Bar Kaiussa, jossa järjestetään leirin aikaan jamit joka ilta. Kaiusta on muodostunut tärkeä paikka etenkin leirin henkilökunnalle, jonne pääsee illaksi rentoutumaan ja viettämään aikaa. Leirin puolivälissä järjestetään jazz-jamit, jolloin illan aloittaa yleensä jokin vieraileva yhtye.

”Tota mä en tiedä saaks tätä sanoo, mutta siis se, öö, se baari, missä on jameja aina. Siellä tykkään olla, koska jamit on niin rennot ja sit siellä on kaikki työssäoppijat ja opettajat ihan chillisti, niin ei tarvi tehdä sillon mitään töitä, niin sit voi vaan hengata mukavasti niiden muiden tyyppien kanssa.” (Krista)

6.4 Konsertit

Musiikkileirin aikana järjestetään paljon konsertteja, joita leiriläiset voivat mennä katsomaan. Joissakin konserteissa on leirin ulkopuolinen esiintyjä, ja joissakin esiintyvät opettajat sekä työssäoppijat. Myös leiriläiset pääsevät esiintymään muun muassa päätöskonserteissa ja satamassa järjestettävässä laulajien konsertissa. Konserteista oppii paljon, kun näkee ammattilaisten esiintyvän. Pällimmäisenä Jannelle on jäänyt mieleen leirin päätöskonsertti, joka on ollut hänen mielestään aina ”hieno”. Myös Elisan mielestä parasta musiikkileirissä on konsertit, ”koska ne oli tosi hauskoja, eikä ees jännittänyt niin paljoa, kun oli niin hauskaa”.

”No kyllähän me sitten osallistuttiin niihin (konsertteihin), kun oli kiva sitten kattoo, et minkälaisia niin kun muitten esitykset oli ja sitte pysty vähä niin kun ottaa mallia, et miten. Ihmiset näytti niin rennoille ja niin kun näytti et ne nauttii siitä, kun ne soittaa. – Ihmiset niin kun, ihmisillä, joillain oli ruokaa siellä (sataman yhteislaulu-tapahtumassa), ne kuunteli samaan aikaan sitä ja niin kun välillä jutusteli, ehkä omia biisejä, lauloi mukana siellä. Silleen tosi hyvä meininki, et ihmiset on tulleet kuuntelee sitä musiikkia sinne ja nauttimaan.” (Liisa)

”Niin siellä niin kun kaikki meiningit on jäänyt mieleen, kaikki jamit ja keikat. Mariana Zwarg oli siellä bändeineen esiintymässä, niin se jäi kyllä tosi kovasti mieleen.” (Krista)

6.4.1 Esiintymiset ja esiintymiskokemus

Leiri on oiva paikka saada esiintymiskokemusta ja päästä esiintymään. Leirin aikana harjoitellaan ahkerasti soittoa ja laulua, jota päästään esittämään muille leirin aikana ja viimeisinä päivinä järjestettävissä päätöskonserteissa. Päätöskonsertissa nuoret uskaltavat heittäytyä ja astua mukavuusalueen ulkopuolelle.

”Hyviä ja huomaa, että ne leiriläiset myös tykkää siitä, et on joku semmonen oikeesti määränpää tai semmonen, mitä varten niin kun treenataan, et ei treenata ihan vaan silleen huvin vuoksi vaan, että kaikilla on semmonen tietty määränpää, että esiinnyttään sitten tuolloin, niin sit sitä varten treenataan. Niin siinä tulee semmonen adrenaliini myös niille leiriläisille oppia ja halu kehittyä sitä varten. – Kivoina. Aina se on mun mielestä kivempi, et on esiintyminen, kun että ei olis. Että se tuntuis vähän ehkä jopa turhauttavalta, jos ei olis mitään

esiintymistä, vaikka nyt niin kun normiarjessa ei aina oookkaan mitään esiintymistä, mitä varten treenata, mut kun mennään leirille, niin tuntuu että se on myös spesiaalimpi tilaisuus oppia kaikkea ja treenata ahkerammin ehkä jopa.” (Krista)

”Ne (päätoskonsertit) on niin kun huippuhetkiä yleensä. Että niin kun siellä just, koska ne on päätösjuhlat, niin sit jos esitetään jotain, niin sit se esitetään täysillä. Ja vähän överiks vielä, joka on ihan parasta. Yleensä kaikki esitykset, mitä ite oon siellä vetäny, on ollu ite silleen mukavuusalueen ulkopuolella. Mut se on vaan hyvä juttu, että vetää silleen överiks just sen vikan shown. Se on ollut tosi opettavaista. Silleen vaan tehny jotain mitä ei ehkä aatellut edellisenä päivänä, että tehään vielä. Sitte vaan päätetään yhdessä, että tehään näin. Se on ollut aina hyvä päätös.” (Krista)

”Esiinnyin jossain ehkä päätöskonsertissa sen kuoron kanssa. Se oli ihan mukava tilanne. Tai, niin, no, se, kun se oli niin kun, mä olin siinä kuorossa, niin se ei niinkun ollut mulle itelle kovin jännittävä, eikä muuten. Mut ne on ihan kivoja aina ne konsertit kyllä siellä.” (Anni)

6.4.2 Jännittäminen

Nuoret kokevat jännitystä leirin aikana, etenkin esiintymisissä. Aina kaikki ei ole mennyt putkeen, mutta kaikesta on kuitenkin selvitty. Epäonnistumiset kuuluvat elämään ja musiikkikaan ei voi aina olla täydellistä ja virheetöntä. Nuoret ovat saaneet esiintymisistä itseluottamusta, varmuutta pärjätä jatkossakin. Musiikkileiri on hyvä paikka kokeilla ja myös epäonnistua, koska siellä kukaan ei naura tai pilkkaa.

”Se (bänditunnit) oli aika jännittävää, koska mä en ollut ikinä ollu silleen muuten kun koulun bändissä. Ja sit siellä oli, se oli jännää, kun siellä oli, kun tavallaan kaikki oli tosi hyviä soittajia. Mä olin silloin vielä aika epävarma laulaja.” (Anni)

”Joo, tyylin aina. Kyllä se on aina jännittänyt.” (Krista)

”Joo, tää (mieleenpainuva muisto) ehkä liittyy siihen, kun mä olin silloin siinä bändissä. Sit meillä oli se Adelen biisi, ja sit mua jännitti se ihan kamalasti se esiintyminen. Ja sitten mä olin silleen, et mä en halua mennä esittämään sitä, mua ei ollu varmaan ikinä jännittänyt mikään esiintyminen niin paljon. Sit se oli musta ihan kamalaa. Mut kuitenkin menin sinne ja sit mä muistan, että mä vähän epäonnistuin siinä, koska siinä oli joku välisoitto ja sit mä en sen jälkeen niin kun, musta oli aina tosi vaikeeta lähteä takas laulamaan sen jälkeen, ja sit mä vähän epäonnistuin siinä. Mut sit mä kuitenkin selvisin siitä. Siitä ehkä tuli vaan sellanen tavallaan, että vaikka nyt joskus epäonnistuu, tai joskus jännitti tosi paljon, niin sit mä kuitenkin selvisin siitä, niin voin jatkossakin pärjätä.” (Anni)

”Ja sitten tuntu niin jännälle olla tuolla harmonikalla, niin sit mä jätin välistä sinä vuonna.”

(Liisa)

Aina esiintymiset eivät kuitenkaan jännitä, koska musiikkileirin yhteishenki on niin hyvä. Välillä esiintyminen tuntuu rennolta ja mukavalta. Musiikkileirin yleisölle on luontevaa esiintyä, koska katsojina on paljon leiriläisiä, leirin henkilökuntaa, leiriläisten vanhempia ja muita tuttuja.

”No itse asiassa se (esiintyminen) ei jännittänyt sinällään, kun sitten, kun kuitenkin tietää, että kaikki siellä on mukana yhdessä, niin ei se yhtään sen pelottavammalta tuntunut. – – Kaikilla oli niin kun, enemmänkin tuntu silleen että mä olin ainut jota jännitti niin paljon ja oli vähän silleen, mut sit kaikki muut oli tosi rentoja siellä ja anto vaan mennä. – – Se (bändiesiintyminen) oli kyllä aika rentoo meininkiä. Vähän jännitti, mutta yritti liikkua siellä lavalla, ettei näytä ihan että ois niin jännitys. – – Vähän jännitti, mut sit kuitenkin sitä kokemusta kerty, niin ei sit enää niin paljon jännitä, mut ehkä sit esitysten jälkeen tulee semmonen pieni jännitys sitte.” (Liisa)

”No ehkä vähän rennompi fiilis esiintyy siellä leirillä, koska tietää että kaikki, jotka siellä on yleensä kattomassa, on joko leiriläisten vanhempia tai leiriläisiä tai jotain muita tuttuja, niin tulee semmonen lämpimämpi fiilis ehkä esiintyä siellä. Vaikka sekin kyllä jännittää kovasti.” (Krista)

6.5 Vapaa-aika

Leirillä asutaan koko leirin ajan, joten soittotuntien jälkeen on aikaa vapaa-ajan toiminnalle. Vapaa-ajanhuone sijaitsee Nilsin nuorisotiloissa, joissa pystyy pelailemaan, soittamaan, katsomaan leffoja ja tekemään paljon muuta mukavaa. Vapaa-ajanohjaajat, talkoolaiset ja työssäoppijat pitävät leiriläisille seuraa vapaa-ajanhuoneessa. Etenkin Janne kertoi viihtyneensä vapaa-ajanhuoneessa, ja tykkäävän vapaa-ajan toiminnasta. Janne opiskelee leirillä vain yhtä instrumenttia, jonka vuoksi hänelle jää aikaa myös osallistua vapaa-ajan toimintaan. Elisa ei osallistunut leirillä järjestettyyn vapaa-ajan toimintaan, vaan vietti vapaa-ajan kavereidensa kanssa jutellen ja ulkona oleskellen.

”No kyllähän me aina siellä, tuolla nuokulla aina vietin niitten (huonekavereiden) kaa, kun aina satuin olemaan siellä. – – No siellä pysty niin kun soittamaan, oli siellä pianokin. Öö, sit siellä pysty, öö, pelaamaan biljardia, pingistä ja kattomaan telkkaria ja pelaa näitä tietokone eiku näitä play station -pelejä. Ja siellä pystyi piirtämään, öö neulomaan, vaikka mitä teh itse asiassa. – – No en ihan aina yksin, mutta mun kavereitten kanssa ja sitten kuuntelin, kun muut soitti siellä.” (Liisa)

”Siellä (leirillä) ne vapaa-ajanohjaajat aina järjestää sitä toimintaa. Se on mukavaa.” (Janne)

Työssäoppijoiden vapaa-aika on melko samanlaista kuin leiriläistenkin. Työssäoppijat ovat kuitenkin vuorotellen aamu-, päivä-, ilta- ja yövuoroissa sekä hoitavat vapaa-ajalla muita työtehtäviin kuuluvia tehtäviä, kuten konserttiohjelmien tekoa ja tavaroiden kuljettamista paikasta toiseen.

”Leiriläisenä varmaan käytiin uimassa, mentiin vapaa-ajanhuoneeseen pelaa ja kattoo leffoja ja treenattiin. Sitte käytiin kaupassa ja keskustassa ja kaikkee tommosta. Ja sitten työssäoppijana varmaan aika lailla samanlaista meininkiä. Että ehkä enemmän sitä treenaamista sitten vielä lisäksi nytten ja muiden asioiden hoitamista, valokuvien siirtoa ja muokkausta ja tämmöstä, niihin työtehtäviin kuuluvia asioita. Niitä sitten hoideltiin vapaa-ajalla.” (Krista)

6.6 Uudet kokemukset ja innostus

Leirillä uskalletaan kokeilla uusia juttuja, joita ei ole ennen tullut tehtyä. Uusien kokemusten saaminen on nuorista mukavaa. Musiikkileiri innostaa nuoria entistä enemmän musiikin pariin ja harjoittelemaan kovasti.

”– Ja varsinkin sit tykkäsin siitä orkesterista, kun se ei ollu niin tuttua, niin sit se oli tavallaan niin kun uutta. – Mulla tulee aina yleensä musaleirin jälkeen sellanen innostus musiikkiin, et se niin kun kasvaa siellä ja sit aina kesällä tulee treenattua tosi paljon.” (Anni)

”No se oli aika mukava kokemus silleen, kun se oli mun ensimmäinen kerta, kun mä niin kun olin sellasessa orkesterissa. Ja sitte kun ne kaikki erilaiset soittimet tulee yhteen, niin sit se vaan niin kun uskomattoman, niin kun semmonen, emmä tiää, en mä osaa sanoo. – No se oli aika mukava kokemus silleen, kun se oli mun ensimmäinen kerta, kun mä olin sellasessa orkesterissa.” (Liisa)

”No siellä on ainakin tullut silleen tota tehtyä kaikenlaista, mitä täällä vielä en oo tehnyt, niin kun vaikka, aika jännä että niin pitkään ollut musan parissa, mut sitten ei oo tehnyt jotain asioita, niin sit ne on välillä tullut tehtyä siellä Nilsiässä. Niin se on tosi kivaa. Niin kun vaikka nytten puhuttiin ensi vuodeksi, että mä menisin solistiksi bigbändiin. – Niin sit se oli niin kun tosi siistiä, että semmosta en oo vielä tehnyt. Ja niin, kaikenlaisia erilaisia, just soittanu ekaa kertaa rumpuja jossain bändissä ja soittanut bassoa ekaa kertaa ja kaikkia tommosia ekaa kertaa juttuja musan parissa on tullut tehtyä varmaan Nilsiässä silleen eniten.” (Krista)

Aina uudet kokemukset eivät kuitenkaan ole niitä kaikkein parhaimpia. Välillä musiikin opiskelu on haastavaa ja etenkin leirillä kappaleita joudutaan opettelemaan lyhyessä ajassa.

”Se oli mun ensimmäinen kerta, tai mun ensimmäinen kerta, kun mä olin bändissä harmonikan kanssa, mut en mä jotenkin, tuntu vaan silleen, et mä en oikeen ihan kuulunut sinne joukkoon, kun kaikilla muilla oli kaikkia muita tällasia basso ja nää, mitä yleensäkin on. Ja sitten tuntu niin jännälle olla tuolla harmonikalla, niin sit mä jätin välistä sinä vuonna. Mut sit viime vuonna yhen mun hyvän kaverin kanssa sitten päätettiin mennä bändiin. Ja se oli, aina niissä, kun uutta kappaletta opeteltiin, niin se oli niin jännä, kun kaverit tietenkkin osas ne kappaleet ja kun minä en hirveesti ihan tätä, ihan nykypoppia ihan kuuntele, sit oli vähän silleen. – – No se oli ensimmäistä kertaa sellasta kappaletta niin kun tosi lyhyessä ajassa, niin kun piti opetella. Jota mä en oo tavallaan niin kun ikinä laulanut, niin se oli vähän haastavaa, mut sitten kuitenkin meni se hyvin sit siellä konsertissa.” (Liisa)

Kaikki nuoret eivät halua kokeilla uusia soittimia leirillä, vaan aikovat jatkaa musiikinopiskelua omilla pääinstrumenteissaan.

”En mä varmaan uutta haluis kokeilla. Tai en tiä. Kun mä tykkään just bändistä, ja mä tykkään erillisistä soittotunneista.” (Elisa)

6.7 Erot muuhun musiikin opiskeluun

Nuorten mielestä musiikkileirillä opiskelu eroaa muusta musiikin harrastamisesta rennossa tunnelmassa ja vapaudessa. Nuoret saavat itse vaikuttaa leirillä opiskeltavaan ohjelmistoon. Leiri eroaa kevään ja syksyn aikaisista musiikkiopinnoista myös sen yhteisöllisyyden ja ryhmätuntien osalta. Leirillä laulajat pääsevät laulamaan muiden laulajien kanssa ja he voivat osallistua yhtyeisiin ja bändeihin.

”No musta se on silleen niin kun, kun käyt normaalisti tunnilla, se tuntuu et se on niin kun perus oppitunti. Mut sit siellä kun ollaan, niin emmä tiä. Kaikki on niin rentoja ja kaikki menee sinne sun tänne nuotit kädessä ja musta se on semmonen erilainen tilanne, kun mitä yleensä on.” (Liisa)

”No leirillä on silleen, kyl siel on vapaammat kädet. Mut ei silleen liian vapaat kädet, et ei enää tiedetä mitä tehään. – – Niin, mutta saa kuitenkin vaikuttaa siihen niin paljon ite. Niin se on tosi kivaa. Ja sieltä saa niin kun kunnan opetusta myös siihen mitä niin kun mitä niin kun tarvitseekin. Jos vaikka ei ihan osaa soittaa vielä rumpuja kunnolla, niin sit siihen saa niin kun vinkkejä ja neuvoa miten sitä vois soittaa.” (Krista)

”Öö, no periaatteessa se on aika samanlaista, toki ehkä se, en tiä siellä musaleirillä se, no tavallaan se ympäristökin on sellanen, jotenkin tosi innostava, että ehkä se vähän niinkun myös innostaa siihen. Ja sit kun on muita semmosia vähän niinkun samanhenkisiä ihmisiä siinä ympärillä ja näkee myös vähän niinkun muita. Et esim just, öö, en mä nää ketään muita laulajia

juurikaan siellä laulutunnilla, mut sit kun jos oli niitä ryhmälaulutunteja, niin sitten siinä niin kun näki just muita ja sitten kun siinä ryhmätunneilla oli niitä niin kun muitakin opettajia, niin sitten tavallaan sai erilaisia niin kun vaikutteita.” (Anni)

Liisa kertoo valinnaismusiikin erosta musiikkileirillä opiskeluun. Yläkoulun musiikintunneilla kaikki eivät opiskele tai harrasta musiikkia koulun ulkopuolella. Näin ollen musiikintunneilla oppilaat voivat olla kovin eritasoisia, josta musiikkia pitkään opiskelleet tai harrastaneet saattavat kärsiä. Kuten Liisakin toteaa, aika menee vähemmän osaavien opettamiseen.

”No se (valinnaismusiikki yläkoulussa) on aika niin kun, se on vähän erilaisempaa, kun musiikkileireillä tai musiikkitunnilla, koska siellä on myös sellasia ihmisiä, jotka ei oo vähän niin kun ikinä koskaan soittanut mitään soitinta ja se aika menee ehkä enemmänkin siihen, että ne uudet ihmiset opettelee vähän niin kun niitä nuotteja ja sellasia. Et se ei oo ehkä niin sellasta, öö mitenkä nyt sanos, silleen niin kun menevää se tunti.” (Liisa)

6.8 Tulosten yhteenveto

Tutkimukseni tutkimuskysymykset ovat 1. Mitä musiikkileiri merkitsee nuorille musiikin harrastajille? ja 2. Mikä motivoi nuoria osallistumaan leirille vuodesta toiseen?

Musiikkileirillä on monia merkityksiä nuorten elämässä. Vahvimpana esille nousee leirin sosiaalinen puoli. Leirille tullaan tapaamaan vanhoja tuttuja, joita näkee yleensä vain kerran vuodessa leirillä. Nuoret myös tutustuvat leirillä uusiin leiriläisiin, opettajiin ja muuhun henkilökuntaan. Tutustuminen on helppoa, koska musiikkileirillä tunnelma on yhteisöllinen ja kaikki saavat olla juuri sitä mitä ovat.

Etenkin leirin vapaa-ajalla kavereiden merkitys on suuri. Silloin on mukavaa musisoida yhdessä, käydä uimassa ja oleskella vapaa-ajanhuoneessa pelaillen sekä leffoja katsoen. Majoittuminen yhdessä muiden samanikäisten kavereiden kanssa yhteisessä luokahuoneessa on nuorten mieleen. Yleinen ilmapiiri leirillä on mukava ja kaikilla on hauskaa.

Toinen nuorille musiikin harrastajille ja -opiskelijoille merkittävä asia musiikkileirillä on opetus ja oppiminen. Leirille tullaan oppimaan uutta ja uskalletaan myös kokeilla vieraitakin soittimia. Ammattitaitoisten opettajien ansiosta nuoret saavat laadukasta opetusta ja opettajien innostava ote opettamiseen saa nuoret tulemaan heidän tunneilleen leirin ulkopuolellakin. Nuoret kehittyvät leiriviikon aikana paljon, joka on intensiivisen leirin ansiota.

Leirin aikana järjestetyt konsertit ovat nuorten mieleen, ja he pitävät esiintymisestä, vaikka ennen esitystä aina jännittääkin. Nuoret myöntävät kuitenkin selvinneensä aina esiintymistilanteista ja ovat kartuttaneet esiintymiskokemustaan. Leirin päätöskonsertit ovat parhaita hetkiä, jolloin kaikki leirin ihmiset ovat mukana ja tunnelma on erityinen.

Kaikki kolme nuorta kertoivat kokeneensa jännityksen tunteita musiikkileirin aikana ennen esiintymistä ja sen aikana. Nuoret kertoivat jännittäneensä leirin konserteissa esiintymistä, ja välillä esiintymistilanteessa kaikki ei mennyt suunnitelmien mukaan. Nuoret mainitsevat esiintymiset ja konsertit kuitenkin yhtenä leirin parhaista puolista, joten esiintymisen voidaan katsoa olevan myönteistä tutkimuksen nuorille. Yksi nuorista kertoi heittäytyneensä konserttitilanteessa ja tehneen asioita, joita ei välttämättä ollut etukäteen suunnitellut. Se osoittautui hänen mielestään hyväksi vaihtoehdoksi. Musiikkileiriympäristö on suotuista uusille kokeiluille myös esiintymisissä, sillä yleisö on tuttu ja turvallinen.

Ympäristöllä on myös merkitystä nuorten leirikokemuksissa. Nilsiän kesäinen luonto tarjoaa monia vapaa-ajanviettomahdollisuuksia, ja nuorten mielestä leirin tilat ovat sopivia sekä viihtyisiä. Etenkin konserttipaikat, kuten satama ja kirkko, tekevät konserteista ja esiintymisistä merkityksellisiä. Leirillä panostetaan konserttien järjestämiseen, joka näkyy lavasteissa ja hyvissä puitteissa esiintyä.

Uudet kokemukset nousevat esille nuorten muistelmissa. Leirillä uskaltaa kokeilla täysin uusia soittimia ja soittaa niitä jopa bändissä. Leirin aikana saadut uudet kokemukset muistuvat ensimmäisenä mieleen kaikilla nuorilla vielä vuosien jälkeenkin.

Minua kiinnosti myös selvittää, miten musiikkileirillä opiskelu eroaa muusta musiikinopiskelusta. Sain selville, että nuorten mielestä musiikkileirillä opiskelu on rennompaa ja vapaampaa, mutta ei kuitenkaan liian vapaata. Opiskelu on tavoitteellista, mutta leiriläinen saa itse vaikuttaa enemmän muun muassa soitto- ja laulutuntien ohjelmistoon. Musiikkileirin aikana on valittavissa paljon erilaisia musiikillisia opintoja ja kursseja, joihin kaikkiin ei muulloin tulisi välttämättä osallistuttua. Tästä esimerkkinä Sävellys- ja sanoitus -työpaja, kuoro, bändit ja viihdeorkesteri. Selvä ero muuhun musiikin opiskeluun on sosiaalisuus ja yhteisöllisyys. Leirin aikana nuoret saavat olla lähes koko ajan yhdessä muiden kanssa, kun taas muulloin musiikinopiskelu tapahtuu pääasiassa yksin.

Yhdelle nuorista musiikkileiri on antanut myös työkokemusta työssäoppimisen muodossa. Nuori on saanut kokemusta leiriläisten kanssa työskentelystä, josta on saanut hyötyä hänen

hakiessa opiskelemaan musiikkikasvatusta. Nämä luetteleman nuorille musiikin harrastajille ja -opiskelijoille merkitykselliset asiat (sosiaalisuus, opetus ja oppiminen, esiintymiset ja esiintymiskokemus, ympäristö sekä uudet kokemukset) motivoivat myös nuoria tulemaan leirille vuodesta toiseen. Leirin merkitykselliset asiat ovat siis samalla motivoivia. Näin ollen kahteen tutkimuskysymykseeni voi vastata samoilla merkityksellisillä ja motivoivilla asioilla. Leirin motivaatiota pohtiessa, ei siihen kuitenkaan kuulu jännittäminen, joka taas kuuluu konsertteihin. Ne puolestaan ovat nuorille merkityksellisiä ja hienoja kokemuksia. Esiintymisjännitys kuitenkin on tavallinen ja tärkeä nuorten itsetuntoa sekä esiintymisvalmiuksia lisäävä ominaisuus, joten sen voidaan katsoa olevan nuorille myös merkityksellinen.

7 Pohdinta

Omat ennakko-oletukseni tutkimuskysymyksiin perustuivat omiin kokemuksiini Nilsin musiikki- ja tanssileirillä opiskelusta. Leiri merkitsee itselleni yhteisöllisyyttä – vanhojen ja uusien tuttujen tapaamista kesäisessä Nilsissä. Myös opettajat ovat houkuttelleet minut Nilsiin, sillä olen halunnut osallistua saman opettajan tunneille useana vuotena. Parina edellisenä vuotena olen saanut kerryttää leirillä työkokemusta työssäoppijan roolissa sekä kokeilla siipiäni opettajana. Aiemmissa tutkimuksissa (Lehtomäki 2014; Korhonen 1983) ilmenneet musiikkileirin motiivit: yhteisöllisyys, intensiivisyys, musiikillinen kehittyminen, esiintymiskokemus ja innostava oppimisympäristö pätevät myös tässä tutkimuksessa. Oppimisen, vapaa-ajan ja esiintymisjännityksen merkitys nuorille nousivat esiin uusina havaintoina tutkimuksessani.

Kaikkein mielekkäimmäksi nuoret kokivat leirin yhteisöllisyyden: hyvän yhteishengen, yhdessä tekemisen ja samanhenkiset kaverit. Kirveslahti ym. (2014, 198) nostavat esille yhteisöön kuulumisen tärkeyden nuoruudessa, sillä se vaikuttaa muun muassa identiteetin kehitykseen. Heidän mukaansa nuoruudessa ystävät ovat samanhenkisempiä kuin aiemmin, ja kiinnostuksen kohteet sekä arvot kohtaavat ystävien kanssa. Nilsin musiikki- ja tanssileiri on eräänlainen yhteisö, johon kuuluu paljon musiikista kiinnostuneita ihmisiä. Leirillä on nähtävissä vahva yhteisöllisyys – etenkin lapset ja nuoret viettävät paljon aikaa keskenään. Heidän liikkuaan yhdessä jopa isoina ryhminäkin, ei voi olla huomaamatta samanhenkisten leirikavereiden tärkeyttä. Myös opettajat ja työssäoppijat ovat paljon toistensa seurassa koko leiriviikon ajan.

Oppiminen, etenkin uusien asioiden kokeileminen ja oivaltaminen, voidaan aineistoni perusteella todeta merkitykselliseksi asiaksi nuorille. Leirille ei tulla pelkästään näkemään kavereita ja viettämään aikaa, vaan siellä halutaan kehittyä ja oppia uutta. Leiriympäristö tarjoaa myös mahdollisuuden kokeilla itselle täysin vieraita soittimia. Longan (2015, 106) mukaan oppimisympäristön tulee tukea oppimista ja opetuksellista vuorovaikutusta. Opetuksen, yksilön oppimisen ja oppimisympäristön tulee olla läheisessä vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Tämä toteutuu Nilsin musiikki- ja tanssileirillä, jossa ympäristö tarjoaa hyvät puitteet musiikin harrastamiselle ja opiskelulle yhdessä muiden kanssa. Leiriläiset ovat musiikin kanssa tekemisissä omilla soitto- ja laulutunneillaan, jonka lisäksi leirin

kurssivalikoimasta löytyy paljon yhteismusisointimahdollisuuksia, kuten viihdeorkesteri, kuoro ja bändit.

Manninen ym. (2007, 54) esittävät, että oppimista tukeva ympäristö tukee sosiaalista vuorovaikutusta ja huomioi oppilaan senhetkisen kehitystason. Aineistoni tukee tätä väitettä, sillä leiri on hyvin sosiaalinen oppimisympäristö. Nuoret kertoivat saavansa apua esimerkiksi bänditunneilla, jossa leiriläisten taidot otetaan hyvin huomioon. Nuoren soittajan kehitystaso huomioidaan myös orkesteritunneilla, jossa jokaiselle leiriläiselle tehdään taitoja vastaava sovitukset. Tutkimukseni tulokset puoltavat Wilsonin (1996, 3–5) väitettä oppimisympäristöstä paikkana, jossa oppijat voivat työskennellä yhdessä toisiaan tukien. Nilsin musiikki- ja tanssileirillä saa tukea ja kannustusta leirikavereilta, opettajilta sekä leirin muulta henkilökunnalta.

Tikan (2017) tutkimuksessa ilmeni, että oppilaat saavat yllättävän vähän vaikuttaa soitettavaan ohjelmistoon. Tämän pro gradu -tutkielman tulokset olivat erisuuntaisia Tikan kanssa, sillä nuoret kertoivat saavansa vaikuttaa musiikkileirillä soitettaviin ja laulettaviin kappaleisiin. Tikka korosti soittajan kuulumista soittajien yhteisöön, sillä yhteissoittotilanteissa oppilaat kokevat sosiaalista vuorovaikutusta ja saavat sosiaalista tukea harrastukselleen ja soittajaidentiteetilleen. Näiden Tikan tutkimustulosten kanssa tutkimukseni on puolestaan linjassa, sillä nuoret mainitsivat yhteismusisointitilanteet, kuten laulajien ryhmätunnit ja bänditunnit mielekkäinä, yhteisöllisinä ja merkityksellisinä asioina. Tikan muodostama toimivan soitonopetuksen malli (Kuva 4, s. 38) toteutuu tutkimukseni nuorilla musiikin harrastajilla ja -opiskelijoilla. Läheinen ja luottamuksellinen suhde opettajaan, vanhemmilta ja vertaisryhmältä saatu tuki, opettajan opetustaito, oppilaille mieluinen ohjelmisto ja palautteen saaminen tulevat sekä Tikan että tämän tutkimuksen tuloksissa esille. (Tikka 2017, 121, 133, 199, 204.)

Aineistosta nousi esiin leirin opettajat, jotka innostavat ja kannustavat nuoria musiikin harrastajia ja -opiskelijoita tarjoten myös sopivasti haastetta opetuksessaan. Nuoret saavat laadukasta opetusta ja huomaavat oman kehityksensä leirillä. Kurkelakin (1993, 185) toteaa, että kun musiikintekijä voi olla ylpeä osaamisestaan ja riemuita kehittymisestään, syntyy mahdollisuus toteuttaa itseään vapaasti musiikin parissa. Myös Ryanin ja Decin (2017) oppimisen motivaatiota koskeva itsemääräämisteoria on linjassa tutkimustulosteni kanssa. Itsemääräämisteorian mukaan oppilasta motivoi se, että hän voi itse vaikuttaa ja päättää tekemisistään. Nuoret mainitsevatkin leirillä vallitsevan vapauden – leirillä on vapaus päättää

instrumentit, joissa haluaa saada opetusta. Myös leirillä soitettavaan ja laulettavaan ohjelmistoon saa itse vaikuttaa yhdessä opettajan antamien ehdotuksien kanssa. Nuoret kertoivat leirillä opiskelun olevan kiinnostavaa ja riittävän haasteellista. Vaikka osa kappaleista oli haastavia, he selvisivät kuitenkin niistä. Näin ollen Salmela-Aron (2018, 29–30) esittämä optimaalisen oppimiskokonaisuuden malli toteutuu tutkimukseeni osallistuneilla nuorilla musiikin harrastajilla ja -opiskelijoilla.

Tutkimukseen osallistuneet nuoret kertoivat jännittäneensä esiintymisiä leirin aikana. Mieleenpainuvimmat muistot liittyivät konserttitilanteisiin, joissa jännitys oli myös mukana. Kuten aiemmin mainitsin Kurkelan (1993, 172) mukaan, jokainen esiintyjä jännittää ja se on aivan tavallista. Tutkimukseni tulokset tukevat aiempien tutkimusten (Furman 2002; Immonen 2007; Kurkela 1993; Pääkkönen 2013) väitteitä siitä, että esiintymiset ovat nuorille jännittäviä hetkiä, mutta pääosin positiivisessa mielessä. Nilsin musiikki- ja tanssileirin nuoret toteavat musiikkileirin esiintymisten kasvattaneen heitä ja tuoneen lisää itsevarmuutta. Tikan (2017, 196) väite musiikin harjoittelumotivaation lisääntymisestä säännöllisillä esiintymisillä tulee esiin myös tässä tutkimuksessa. Musiikkileiriin kuuluvat säännölliset esiintymiset leiriviikon aikana, mitkä motivoivat nuoria harjoittelemaan ahkerasti.

Anttilan (2006, 37) motivoituneiden musiikinopiskelijoiden kuvaus sopii kaikkiin haastattamiini nuoriin. Jokaisesta huokui innostus musiikkia ja Nilsin musiikkileiriä kohtaan. Tutkimukseni tulokset tukevat Anttilan (2006) väitettä siitä, että yksilön ulkoinen ympäristö (tehtävät ja opiskelujärjestelyt) ja sosiaalinen maailma (opettaja ja opiskelutoverit) vaikuttavat opiskelumotivaatioon. Nilsin musiikki- ja tanssileirin opiskelujärjestelyt on rakennettu niin, että ne tukevat musiikinopiskelua. Tutkimukseni aineisto puoltaa Salmela-Aron (2018, 15–16) väitettä siitä, että jokainen sosiaalinen konteksti, kuten kaverit, vanhemmat ja opettajat, vaikuttavat opiskelijan motivaatioon, oppimiseen ja hyvinvointiin. Etenkin leirikaverit ja opettajat motivoivat nuoria osallistumaan leirille. He ovat myös saaneet tukea musiikinopiskeluun vanhemmiltaan. Kososen (2010, 297) kertomat soittamisen motiivit: ilo ja elämykset, toimivat myös tämän tutkimuksen nuorten motiiveina. Nuoria motivoivat myös Kososen (2010) esille nostamat yhteismusisointiin liittyvät kontaktimotiivit sekä opettajan tuki ja kannustus.

Nilsin musiikki- ja tanssileirillä Ketolan (2002, 105–106 & 1979, 13) luettelemat leirin perustoiminnot toimivat hyvin, joten leiriläisetkin viihtyivät. Viittä nuorta haastatellessani kaikki olivat tulleet leirille omasta mielenkiinnostaan musiikkia kohtaan, eikä pakottamisesta

ollut tietoakaan. Myös leirin paikka vesistön lähellä, ja konsertit satamassa vaikuttavat leirillä viihtymiseen.

Kuten aiemmat musiikkileiritoiminnasta tehdyt tutkimuksetkin ovat osoittaneet (Lehtomäki 2014, Korhonen 1983; Partanen 2009 & Pesonen 2002), myös Nilsin musiikki- ja tanssileiri tarjoaa nuorille intensiivistä musiikinopiskelua kesällä, jolloin nuoret pääsevät kehittymään musiikillisesti. Tutkimuksesta kävi ilmi, että musiikkileiri innostaa nuoria musiikin pariin ja harjoittelemaan ahkerasti myös syksyllä ja keväällä. Musiikkileirillä opiskelu eroaa koulussa ja musiikkiopistossa opiskelusta vapauden ja yhteisöllisyyden vuoksi. Toki musiikkileiri ympäristönä on erilainen kuin musiikinopiskelun ympäristö yleensä.

Tässä tutkimuksessa ei varsinaisesti ilmennyt Saarikallion (2009 & 2007) tunteiden säätelyä käsittelevien tutkimusten suuntaisia havaintoja. Musiikin avulla tapahtuva tunteiden säätely on kuitenkin yleistä nuorilla, jonka vuoksi käsittelin sitä tutkimuksen teoriaosassa. Saarikallion (2007, 22) tutkimustulokset, kuten negatiivisista tunteista ja vaikeista ajatuksista selviytyminen musiikin avulla, ei tullut tämän tutkimuksen nuorten kohdalla esiin, koska musiikkileirit ovat olleet heille positiivisia kokemuksia. Hänen väite siitä, että nuoret osallistuvat musiikilliseen toimintaan ilon, nautinnon ja uusien kokemusten vuoksi puolestaan koski myös tämän tutkimuksen nuoria.

Pohtiessa musiikkileirin merkitystä nuorille, esiin nousee leirin tärkeys nuoren kokonaisvaltaiselle kehitykselle ja elämälle. Nuoruus on muutosten aikaa – niin psyykkisesti, fyysisesti kuin sosiaalisesti. Tutkimusten mukaan musiikki auttaa näissä muutoksissa ja on vahvasti läsnä nuorten elämässä (Bennett 2000, 34; Lull 1989, 152). Musiikkiharrastukset ovat tärkeitä nuoren kehityksessä, sillä ne kasvattavat ja kohottavat nuoren itsetuntoa (Turunen 2005, 148; Paananen ym. 2012, 50). Tämän pro gradu -tutkielman tulosten mukaan musiikkileiri kasvattaa nuorta psyykkisesti ja sosiaalisesti. Uusien ihmissuhteiden ansiosta nuoren sosiaaliset taidot kehittyvät. Myös nuoren identiteetti muotoutuu uusien musiikillisten kokemusten kautta, ja musiikki toimii apuna tunteiden säätelyssä. Musiikkileiri ei siis vain kehitä nuoren musiikillisiä valmiuksia, vaan antaa nuorelle myös elämässä tarvittavia taitoja.

Nuorten ikä ja nuoruusvaihe vaikuttavat heidän musiikkileirikokemuksiinsa ja siihen, mitä musiikkileiri heille merkitsee. 15-vuotias Liisa on hyvin innokas leiriläinen ja huomaa, että musiikkileiri on hänelle erittäin tärkeä. Haastattelussa tuli ilmi, että Liisa vertaa välillä itseään muihin, joka on tavallista nuoruudessa. Kirveslahti ym. (2014, 196) toteavatkin, että varhaisnuoruudessa nuori peilaa itseään kavereihinsa.

”Kaikilla oli niin kun, enemmänkin tuntu silleen, että mä olin ainut jota jännitti niin paljon ja oli vähän silleen, mut sit kaikki muut oli tosi rentoja siellä ja anto vaan mennä. -- Ja se oli, aina niissä, kun uutta kappaletta opeteltiin, niin se oli niin jännä, kun kaverit tietenkin osas ne kappaleet ja kun minä en hirveesti ihan tätä, ihan nykypoppia ihan kuuntele, sit oli vähän silleen.” (Liisa)

Kuten Turunen (2005, 114–115) toteaa, varhaisnuoren elämässä kaverit ja muut ihmissuhteet tulevat tärkeiksi, eikä koti ole enää koko maailma. Liisa elää tyypillistä varhaisnuoren elämää, jolle ystävät ja kaverit ovat tärkeitä. Hän viettää leirillä paljon aikaa muiden saman henkisten kavereiden kanssa. Varhaisnuoruudessa nuori viettää aikaa isommissa ryhmissä ja jengeissä, joiden arvot ja hyväksyntä tulevat tärkeiksi. (Nurmiranta ym. 2009, 87). Liisan kertomat porukat leirillä ovat eräänlaisia ryhmiä ja jengejä, joihin kuuluminen on tavallista varhaisnuoruudessa.

”No meitä oli sekasin, mut enimmäkseen, no itse asiassa me menttiin aika lailla silleen, tietenkin oli ne omat porukat, mutta sitten kuitenkin aina sekottu ne porukat ja menttiin aina yhdessä jonnekin.” (Liisa)

Liisa mainitsi kuitenkin soittaneensa välillä leiriltä vanhemmilleen ja vaihtaneensa kuulumisia heidän kanssaan, joten myös vanhemmat ovat hänelle tärkeitä. Eräs nuoruuteen kuuluva piirre tuli esille Liisan puhuessa laulamistaan kappaleista. Hän kertoi laulavansa mieluummin englanninkielisiä kappaleita, koska suomen kieli kuulostaa hänen mielestään tönköltä. Nuorten keskuudessa on tavallista, että sanoja lainataan englannin kielestä ja käytetään niitä suomen kielen seassa. Nuoret voivat kokea englanninkieliset sanat hienomman kuuloisina.

”Mun mielestä se (englannin kieli) laulaessa niin kun se sointuu vähän niin kun silleen kauniimmin, kun suomen kieli. Tai tuntuu et suomen kieli on vähän tönkkö.” (Liisa)

18-vuotiaan Annin elämässä musiikkileiri ei ole aivan kaikki kaikessa. Hän aikoo osallistua ensi kesänä leirille, jos kiireiltään ehtii. Juuri täysi-ikäiseksi tulleen nuoren elämässä jatko-opinnot ovat suuressa roolissa – niin myös Annilla. Nurmirannan ym. (2009, 78) ja Vuorisen (1998, 218) mukaan keskinuoruuden aikana nuori alkaa suunnitella tulevaisuuttaan ja nuoren elämä koostuu muun muassa harrastuksista ja opiskelusta. Anni aikoo lukea ylioppilaskirjoitusten jälkeen jatko-opintojen pääsykokeisiin. Musiikkialalle hän ei aio suunnata. Musiikki on kuitenkin rakas harrastus hänelle. Musiikki ja laulutunneilla käyminen tuovat mukavaa vastapainoa opiskelulle.

”Laulutunnit on kuitenkin tässä vielä toukokuuhun asti ja varmasti kuitenkin ihan hyvä että on jotakin muutakin siinä, kun sitä koulua.” (Anni)

Krista puolestaan on elänyt koko elämänsä musiikin parissa ja viimeistelee tällä hetkellä ammattimuusikon tutkintoaan. Opiskelu ja jatko-opinnot ovat iso osa hänenkin elämäänsä. Musiikin jatko-opinnot ovat yksi vaihtoehto tulevaksi opiskelupaikaksi. Työssäoppiminen on ollut luonteva valinta 23-vuotiaalle Kristalle. Myöhäisnuorten elämään kuuluva asia on työnteko, joka liittyy myös Kristan elämään. Kososen (2010) tutkimus soitonopiskelijoista vastaa hyvin Kristan tilannetta. Musiikki liittyy monella tavalla nuoren soittajan elämään ja myös tulevaan musiikkialan ammattiin. Näin myös Kristalla, sillä musiikinopiskelun lisäksi hänen vapaa-aikansa kuluu erilaisissa musiikillisissa projekteissa ja bändiharjoituksissa. Soitonopiskelijan vanhemmat saattavat olla aktiivisia musiikin harrastajia tai musiikin ammattilaisia. Kristan vanhemmat opettavat musiikkia ja veli harrastaa musiikkia, joten kannustusta musiikin pariin on tullut perheeltä. Kristan suhde musiikkiin on aktiivinen ja määrätietoinen, sillä musiikki on ollut hänen elämässään aina ja hän saa siitä myös ammatin. Musiikilla on suuri merkitys koko Kristan elämäntilanteessa: hän elää musiikissa – ei vain musiikista. (Kosonen 2010, 306.)

Jannen mielestä leiri oli aiemmin parempi, kun se kesti pidemmän aikaa. Leiri on nyt kuitenkin hänestä *”ihan sopivan mittainen”*. Janne aikoo osallistua leirille ensi kesänä ja opiskella viulunsoittoa. 15-vuotta täyttävän nuoren elämässä on ajankohtaista kesätyöt, jonka vuoksi hän aikookin hakea leirille talkoolaiseksi. Janne on osallistunut leirille jo useana peräkkäisenä vuotena, josta voidaan päätellä, että hän viihtyy leirillä.

Elisa on selvästi saanut leiriltä innostuksen etenkin rumpujen soittoon, koska hän on jatkanut sitä leirin ulkopuolella. Hän viihtyi leirillä paljon uusien kavereiden kanssa, joten musiikkileiritoiminnalla voidaan sanoa olevan vahva sosiaalinen puoli. Nuori tykkäsi viettää aikaa samanhenkisten ihmisten kanssa niin leirin bänditunneilla kuin vapaa-ajalla. Nuorten elämässä kavereilla on iso merkitys, joka tulee ilmi myös haastattelussa. Elisa viihtyi paremmin omalla kaveriporukalla, kuin järjestetyssä vapaa-ajan toiminnassa. Tämä kertoi siitä, että kaveriporukka on tosiaan viihtynyt yhdessä, ja he ovat keksineet mieluummin omaa tekemistä. Hyvä yhteishenki, tunnelma ja hauskuus veivät jännityksen esiintymistilanteista konsertissa. Musiikkileirin voidaan katsoa olevan tärkeä asia Elisalle, sillä hän aikoo osallistua ensi vuonna uudelleen ja jatkaa samojen instrumenttien opiskelua. Elisa on selvästi viihtynyt leirillä, ja hänen mielestään leiri voisi olla pidempikin.

Myös koko yhteiskunnan ja musiikkikasvatuksen kentän osalta Nilsiänsä musiikki- ja tanssileiri on tärkeä musiikinopetusta järjestävä taho. Musiikinopiskelijat ja -harrastajat saavat kesän aikana laadukasta opetusta ja pääsevät kehittämään musiikillisia taitojaan. Musiikkileirejä tulisi mielestäni järjestää enemmän myös Lapissa. Kuten Leiritoiminta-luvussa havainnollistin karttakuvan avulla (Kuva 1), siellä toimi vain yksi musiikkileiri kesällä 2018. Musiikki kuuluu kaikille, ja varmasti Suomen pohjoisosissa olisi myös innokkaita musiikkileiriläisiä. Leirin järjestäminen vaatii kuitenkin resursseja ja mahdollisuudet leirin toteutukseen, jotka eivät kaikkialla aina onnistu. On myös muistettava, ettei kaikilla nuorilla ole mahdollisuutta osallistua musiikkileirille korkeiden kustannusten vuoksi.

Koulujen musiikinopetus näyttää olevan osissa Suomen kouluissa vaakalaudalla. Lapsia ja nuoria tulisi innostaa musiikin pariin, ja yksi paikka, jossa se onnistuu, on musiikkileiri. Koulujen musiikintunneille pitäisi saada edes osittain musiikkileirin tunnelmaa. Musiikintunteja voisi esimerkiksi viedä koulun ulkopuolelle, ja järjestää esiintymisiä muualla, kuin pelkästään koulun juhlissa. Musiikkileirin kaltaisen toiminnan tuominen musiikin tunneille on kuitenkin haastavaa, sillä kaikki opiskelijat eivät välttämättä harrasta tai opiskele musiikkia tai ole siitä erityisemmin kiinnostuneita.

Tutkimuksen tekeminen oli erittäin antoisaa ja mielenkiintoista. Musiikkileiriaihe kiinnosti minua kovasti ja etenkin tutkimuksen tekeminen Nilsiänsä musiikki- ja tanssileiristä oli merkityksellistä. Tulevana luokan- ja musiikinopettajana oli hyödyllistä tutustua nuoruuteen ihmisen elämänvaiheena. Opettajan työssä on hyvä tietää, mitä nuoret missäkin ikävaiheessa käyvät läpi, ja millaista nuorten elämä on. Näin ollen on helpompaa ymmärtää heidän toimintaansa ja työskennellä heidän kanssaan.

On mahtavaa, että musiikkileirejä järjestetään, koska se on sekä nuorten musiikin opiskelua tukeva, että nuorten koko elämän kannalta tärkeä tapahtuma. Viikon aikana nuoret oppivat paljon musiikista ja saavat myös arvokasta esiintymiskokemusta. Musisoiminen on parasta yhdessä muiden kanssa, jota musiikkileirillä pääsee kokemaan paljon. Toivottavasti Suomen musiikkileiritoiminnan tulevaisuus näyttää valoisalta, ja leirejä järjestetään yhtä paljon kuin tähänkin asti. Tämän pro gradu -tutkielman tulosten mukaan Nilsiänsä musiikki- ja tanssileirillä on iso merkitys etenkin nuorten musiikin harrastajien ja -opiskelijoiden elämässä, ja toivottavasti näin on jatkossakin.

7.1 Eettisyys

Jo tutkimuksen alussa tulee pohtia tutkimukseen liittyviä eettisiä näkökohtia, julkaisurajoitteita ja tietosuojaa. Etiikka koskee ihmisen käyttäytymisen moraalialia. Sosiaalisen tutkimuksen osalta se viittaa tutkijan moraaliseen harkintaan, valintoihin ja vastuullisuuteen koko tutkimusprosessin ajan. (Edwards & Mauthnier 2002, 14.) On selvítettävä, saako tapauksesta kertoa sen omalla nimellä ja saako haastateltavat mainita omalla nimellä tutkimuksessa, vai haluavatko he esiintyä anonymisti. Tulee myös pohtia etukäteen, haluaako tutkimukseen osallistuvilla antaa mahdollisuuden lukea ja kommentoida tekstiä ennen sen julkaisemista. (Eriksson ja Koistinen 2005, 39.) Kerroin haastateltaville nuorille ennen haastattelua, ettei heidän nimensä tule näkymään tutkimuksessa. Sen vuoksi keksinkin jokaiselle nuorelle uuden nimen, josta häntä ei voida tunnistaa. Pyysin luvan kirjoittaa leirin henkilökunnasta – nykyisistä ja entisistä johtajista – heidän omilla nimillään.

En kokenut aiheelliseksi luetuttaa tutkimuksen tuloksia osallistujilla ennen pro gradu - tutkielmani julkaisua. Se olisi vienyt aikaa, emmekä sopineet niin haastatteluun osallistuneiden kanssa. Mikäli haastatteluissa ilmeni asioita, joita en täysin ymmärtänyt, tarkensin ja varmistin ne haastateltavilta haastattelun aikana. Näin ollen tutkimuksessa ei ole väärinymmärryksiä tai asioita, joita haastateltavat eivät ole oikeasti sanoneet. Hyvärinenkin (2017) toteaa, ettei osallistujien tarvitse myöhemmin vahvistaa litteroitua haastatteluaineistoa eikä tutkijan tekemiä tulkintoja. Tutkijan tulkinnat eivät voi perustua vain siihen, mitä haastateltavat hyväksyvät. (Hyvärinen 2017, 32.)

Laadullisen tutkimuksen etiikkaa pohtiessa tulisi miettiä, millaista on hyvä tutkimus. Tuomen ja Sarajärven (2002, 148–149) mukaan yksi hyvän tutkimuksen kriteereistä on tutkimuksen sisäinen johdonmukaisuus. Tämä näkyy esimerkiksi siinä, millaisia lähteitä kirjoittaja käyttää. Lähdekirjallisuuden tulee viitata selkeästi, ja kirjoittajan omalla nimellä. Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK 2012, 6) korostaa muiden tutkijoiden työn ja saavutusten huomioimista asianmukaisella tavalla niin, että heidän työtään kunnioitetaan ja heidän saavutuksilleen annetaan niille kuuluva arvo ja merkitys omassa tutkimuksessa ja sen tuloksia julkaistaessa. Olen käyttänyt mahdollisimman tuoreita lähteitä, jotta tutkimukseni tuottaa mahdollisimman uutta tietoa. Olen myös opetellut oikeanlaisen viittaustavan, ja pyrkinyt välttämään toisen käden lähteitä.

TENK:in (2012) mukaan tutkimuseetiikalla tarkoitetaan eettisesti vastuullisten ja oikeiden toimintatapojen noudattamista ja edistämistä tutkimustoiminnassa sekä tieteeseen

kohdistuvien loukkausten ja epärehellisyys tunteiden tunnistamista ja torjumista. Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu muun muassa, että tutkijat noudattavat tiedeyhteisön tunnustamia toimintatapoja eli rehellisyyttä, yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä sekä tutkimuksen arvioinnissa. Tutkimuksen suunnittelu, toteutus ja raportointi tulee tehdä yksityiskohtaisesti ja tieteelliselle tiedolle asetettujen vaatimusten edellyttämällä tavalla. (TENK 2012, 4–6.) Olen pyrkinyt huolellisuuteen ja tarkkuuteen koko tutkimusprosessin ajan – niin haastattellessa, tulosten raportoinnissa ja esittämisessä sekä tutkimuksen arvioinnissa. Tutkimus on suunniteltu ja toteutettu mahdollisimman tarkasti.

7.2 Luotettavuus

Tieteellisen tutkimuksen yleiset luotettavuusmittarit ovat Kanasen (2017) mukaan reliabiliteetti ja validiteetti. Reliabiliteetilla tarkoitetaan tulosten pysyvyyttä, eli jos tutkimus tehdään uudestaan, saadaan samat tutkimustulokset. Tutkimuksen validiteetti puolestaan tarkoittaa sitä, että tutkitaan oikeita asioita. Validiteetti liittyy tutkimuksen suunnitteluun eli tutkimusasetelmaan ja aineiston oikeanlaiseen analysointiin. Reliabiliteetti taas on yhteydessä tutkimuksen toteutukseen. (Kananen 2017, 175–176.)

Arvioin tutkimuksen luotettavuutta pohtien validiteettia ja reliabiliteettia sekä Tuomen ja Sarajärven (2018) esittämän listan mukaan. Siihen kuuluvat tutkimuksen kohde ja tarkoitus, omat sitoumukset tutkijana tässä tutkimuksessa, aineiston keruu, tutkimuksen tiedonantajat, tutkija-tiedonantaja-suhde, tutkimuksen kesto, aineiston analyysi, tutkimuksen luotettavuus ja tutkimuksen raportointi. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 163–164.)

Tutkin aihetta omasta mielenkiinnostani ja omakohtaisen musiikkileirikokemuksen vuoksi. Hammersleyn ja Atkinsonin (1983, 32) mukaan tutkijan henkilökohtainen kokemus voi motivoida ja mahdollistaa tutkimuksen teon. Halusin myös tuoda esille musiikkileirien tärkeyden nuorille, ja tuottaa uutta tietoa musiikkikasvatukseen kentälle. Aihe on tärkeä nuorten hyvinvointia ja musiikin opiskelua tarkastellessa. Musiikkileiritoiminta antaa nuorille paljon ja se myös innostaa tuleviin musiikkiopintoihin.

Aineistonkeruu tapahtui joulukuussa 2018 sekä tammi- ja helmikuussa 2019. Oli hyvä, että haastattelut toteutettiin tiiviisti lähekkäin, jolloin tutkimus eteni hyvin ja pääsin kirjoittamaan gradu -tutkielmaani säännöllisesti. Tutkimusta olisi voinut tehdä musiikkileirin aikana tai heti

sen jälkeen, jolloin nuorten vastaukset olisivat voineet olla luotettavampia. Osiin haastattelukysymyksistä sain vastaukseksi: ”*en muista tarkalleen*”. Sain kuitenkin tarpeeksi tietoa tutkimuksen tekemistä varten, ja musiikkileirikokemukset palautuivat pääosin hyvin nuorten mieleen. Aineistonkeruu onnistui moitteettomasti, sillä kännykän ääninauhurilla nauhoitus sujui ongelmitta, ja litterointi oli helppoa hyvän äänenlaadun vuoksi. Kolmas haastattelu toteutettiin kirjastossa, joka ei ollut täysin hiljainen. Se ei kuitenkaan haitannut, sillä pieni taustahäly teki haastattelusta rennomman.

Lisäsin aineiston luotettavuutta valitsemalla haastateltavaksi vain sellaisia henkilöitä, jotka ovat olleet musiikkileirillä. Tutkimuksen haastateltavat olivat kaikki olleet useampana vuonna Nilsiänsä musiikki- ja tanssileirillä. Myös heidän ikänsä ratkaisi, sillä halusin haastateltavan jokaisesta nuoruusluokasta. Oli luontevaa haastatella Nilsiänsä musiikki- ja tanssileirin historiasta leirin nykyistä ja entistä johtajaa, joilta sai hyvää ja luotettavaa tietoa. Toteutin kaikki haastattelut yksilöhaastatteluina, koska arvelin näin saavani jokaisen omakohtaisen kokemuksen asiasta. Tunsin haastateltavat henkilöt entuudestaan, mutta tämä ei vaikuttanut tutkimuksen luotettavuuteen, koska he eivät tieneet haastattelun kysymyksiä ennestään.

Tutkimuksen suunnittelu lähti käyntiin syksyllä 2017, jonka jälkeen se tarkentui vähitellen nykyiseen muotoonsa. Aineisto kerättiin joulukuussa 2018 sekä tammi- ja helmikuussa 2019. Analysoin aineistoa aineistolähtöisen sisällönanalyysin keinoin, sillä se analyysitapa oli kaikkein luontevin tähän tutkimukseen. Haastatteluja litteroidessa sain paljon vastauksia tutkimuskysymyksiini. Osan vastauksista osasin olettaa etukäteen, mutta haastatteluissa ilmeni myös yllättäviä merkityksiä. Litteroidusta aineistosta löytyi selkeästi erilaisia teemoja, joiden mukaan ryhmittelin tulokset. Litteroin haastattelut sanasta sanaan, ja tutkimuksessa nähtävät sitaatit ovat suoraan nuorten kerrontaa. Nuorten käyttämä kieli saa näkyä tutkimuksen tuloksissa sellaisenaan, eikä sitä ole ollut tarvetta muuttaa. Olen kuitenkin lisännyt sitaatteihin sanoja hakasulkuihin, jotka tarkentavat keskustelua ja lisäävät näin ymmärrettävyyttä. Olen pyrkinyt kuvaamaan tutkimuksen tekemistä, analysointia ja tutkimustuloksia yksityiskohtaisesti, selkeästi ja ymmärrettävästi.

Tutkimukseen on haastateltu vain pientä ihmisjoukkoa, jonka vuoksi tuloksia ei voida yleistää. Eriksson ja Koistinen (2005, 34) kuitenkin toteavat, ettei tapaustutkimuksen tarkoitus olekaan tehdä tilastollisia yleistyksiä. Myös Kanasen (2017, 32) mukaan laadullinen tutkimus ei pyri yleistämään. Mikäli haastateltavia olisi ollut enemmän, olisi luotettavuus kasvanut. Tutkimukseen osallistui yksi miespuolinen ja neljä naispuolista nuorta. Miespuolisten nuorten

kokemukset jäivät siis vähemmälle tällä kertaa. En ole varma, olisivatko useamman miespuolisen nuoren leirikokemukset eronneet kovin naispuolisten nuorten kokemuksista. Tässä tutkimuksessa miespuolisen ja naispuolisten nuorten kokemukset Nilsiänsä musiikki- ja tanssileiristä eivät eronneet juurikaan toisistaan, joten sukupuolella ei tässä tapauksessa ollut suurta väliä.

7.3 Jatkotutkimusaiheita

Musiikkileirejä on tutkittu Suomessa varsin vähän, jonka vuoksi jatkotutkimukset olisivat paikallaan. Musiikkileirit merkitsevät paljon etenkin nuorille ja muissakin ikäluokissa on varmasti ihmisiä, joille leiri on tärkeä osa elämää. Jatkotutkimusta voisi tehdä eri-ikäisistä ihmisistä, kuten lapsista tai vanhuksista, ja selvittää, mikä merkitys musiikkileirillä on heidän elämässään. Musiikkileirin merkityksiä voitaisiin myös vertailla eri-ikäisten ihmisten välillä. Etenkin Nilsiänsä musiikki- ja tanssileirillä ikähaarukka on vauvoista vanhempiin ihmisiin, joten siellä tutkimuksen tekeminen olisi mahdollista.

Jatkotutkimusta tehdessä olisi hyvä mennä kentälle tutkimaan ja haastattelemaan, jolloin leiriläisiä pystyisi havainnoimaan leiriolosuhteissa ja saamaan näin mahdollisimman luotettavaa tietoa. Etnografinen tutkimusote voisi sopia tällaisen musiikkileiritoiminnan tutkimiseen. Jatkossa voisi ehdottomasti tutkia myös poikien leirikokemuksia, jotta nähtäisiin, eroavatko poikien kokemukset tyttöjen kokemuksista. Eri puolella Suomea järjestettäviä musiikkileirejä voitaisiin vertailla ja selvittää, onko maantieteellisellä sijainnilla vaikutusta ja miten musiikkileirit eroavat toisistaan.

Lähteet

- Anttila, M. (2006). Musiikin opiskelumotivaatio yläkoulussa ja lukiossa. Teoksessa Anttila, M. & Juvonen, A., *Kohti kolmannen vuosituhatvuotisen musiikkikasvatusta: Osa 3, Musiikki koulussa ja nuorten elämässä* (s. 15–163). Joensuu: Joensuu University Press.
- Arjas, P. (2010). Esiintymisjännitys. Teoksessa Louhivuori, J. & Saarikallio S. (toim.), *Musiikkipsykologia* (s. 311–325). Jyväskylä: Atena.
- Bennett, A. (2000). *Popular music and youth culture: music, identity and place*. Basingstoke: Macmillan Press.
- Dunderfelt, T. (2011). *Elämäntutkimus: lapsen kasvusta yksilön henkiseen kehitykseen*. Helsinki: WSOYpro.
- Edwards, R. & Mauthner, M. (2002). Ethics and Feminist Research: Theory and Practice. Teoksessa Mauthner, M., *Ethics in qualitative research* (s. 14–31). London: SAGE.
- Elmore, R. F. (2009). *Schooling Adolescents*. Teoksessa Lerner, R. M. & Steinberg, L., *Handbook of adolescent psychology: Vol. 2, Contextual influences on adolescent development* (193–227). Hoboken (N.J.): John Wiley & Sons, Inc cop.
- Eriksson, P. & Koistinen, K. (2005). *Monenlainen tapaustutkimus*. Helsinki: Kuluttajatutkimuskeskus.
- Eskola, J., Lähti, J. & Vastamäki, J. (2018). Teemahaastattelu: lyhyt selviytymisopas. Teoksessa Valli, R. & Aarnos, E., *Ikkunoita tutkimusmetodeihin: 1, Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle* (s. 27–51). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Furman, B. (2002). *Perhosiä vatsassa: apua pelkoihin, paniikkiin ja ahdistukseen*. Helsinki: Tammi.
- Hallam, S. (2009). Motivation to learn. Teoksessa Hallam, S., Cross, I. & Thaut, M., *The Oxford handbook of music psychology* (s. 285–294). Oxford: Oxford University Press.
- Hammersley, M. & Atkinson, P. (1983). *Ethnography: principles in practice*. London: Tavistock.
- Hautsalo, H. (2018a). Haastattelu 25.10.2018.
- Hautsalo, M. (2018b). Haastattelu 25.10.2018.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. (2000). *Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hyvärinen, M. (2017). Haastattelun maailma. Teoksessa Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvaara, J. (toim.), *Tutkimushaastattelun käsikirja* (s. 11–45). Tampere: Vastapaino.

- Hyypä, M. T. (2013). *Kulttuuri pidentää ikää*. Helsinki: Duodecim.
- Immonen, O. (2007). *Muusikon mentaaliharjoittelu: haastattelututkimus konsertoivan ja opettavan pianistin mentaaliharjoittelusta*. Helsinki: Helsingin yliopisto. Väitöskirja.
- Janhunen, K-M. (2013). *Kouluhyvinvointi nuorten tulkitsemana*. Kuopio: Itä-Suomen yliopisto. Väitöskirja.
- Jokinen, K. (1996). Kasvaminen ja oppiminen traditioiden jälkeen. Teoksessa Suurpää, L. & Aaltojärvi, P., *Näin nuoret: näkökulmia nuoruuden kulttuureihin* (s. 23–50). Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Josselson, Ruthellen. (2013). *Interviewing for qualitative inquiry*. New York: The Guilford Press.
- Juutilainen, E-M. (2009). Musiikinopetus yläasteella. Teoksessa Kotilainen, T. (toim.); Koulujen musiikinopettajat., *Musiikki kuuluu kaikille* (s. 65–69). Koulujen Musiikinopettajat ry. 100 vuotta. Jyväskylä: Kopijyvä oy.
- Juvonen, A. (2006). Musiikillinen orientaatio ja sen muodostuminen. Teoksessa Anttila, M. & Juvonen, A., *Kohti kolmannen vuosituhannen musiikkikasvatusta: Osa 3, Musiikki koulussa ja nuorten elämässä* (s. 165–338). Joensuu: Joensuu University Press.
- Järvenoja, H., Kurki, K. & Järvelä, S. (2018). Motivoidutaan yhdessä. Teoksessa Salmela-Aro, K. & Aunola, K., *Motivaatio ja oppiminen* (s. 141–159). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Kananen, J. (2017). *Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä*. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kansalaisopistojen liitto. (2019). Lainattu 26.3.2019, saatavilla: <https://kansalaisopistot.fi/kansalaisopistot-pahkinankuoressa/>
- Ketola, T. (1979). *Leiripolku: Käsikirja leirien johtajille ja ohjaajille*. Helsinki: Poikien keskus.
- Ketola, T. (2002). *Leirituuli: Käsikirja leiritoiminnan järjestäjille ja ohjaajille*. Helsinki: Lasten keskus.
- Kirveslahti, K., Sivén, T., Vahala, M, & Vihunen, R. (2014). *Kasvun aika*. Helsinki: Sanoma Pro.
- Kiviniemi, K. (2015). Laadullinen tutkimus prosessina. Teoksessa Valli, R. & Aaltola, J., *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2: Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin* (s. 74–88). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Kokko, M. (2012). Kuoroharrastuksen merkitys nuoren hyvinvoinnin tukena: eksistentiaalis-fenomenologinen haastattelututkimus kuoroharrastuksen ja hyvinvoinnin välisestä suhteesta nuoruusiällä. Oulun yliopisto. Pro gradu.

- Kosonen, E. (2009). Musiikkia koulussa ja koulun jälkeen. Teoksessa Louhivuori, J., Paananen, P. & Väkevä, L. (toim.), *Musiikkikasvatus – Näkökulmia kasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen* (s. 157–170). Jyväskylä: Suomen musiikkitieteellinen seura.
- Kosonen, E. (2010). Musiikkiharrastusten motivaatio. Teoksessa Louhivuori, J. & Saarikallio S. (toim.), *Musiikkipsykologia* (s. 295–309). Jyväskylä: Atena.
- Kukkula, T. (2009). Musiikinopetusta tavallisessa lukiossa. Teoksessa Kotilainen, T. (toim.); Koulujen musiikinopettajat., *Musiikki kuuluu kaikille* (s. 70–71). Koulujen Musiikinopettajat ry. 100 vuotta. Jyväskylä: Kopijyvä oy.
- Kuopion kaupunki. (2019). Internet-sivut. Nilsian musiikki- ja tanssileiri. Lainattu 10.1.2019, saatavilla: <https://www.kuopio.fi/nilsian-musiikki-ja-tanssileiri>
- Kurkela, K. (1993). *Mielen maisemat ja musiikki: musiikin esittämisen ja luovan asenteen psykodynamiikkaa*. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Kurkela, K. (1996). Nuoren aggressiivisuus ja musiikki. Teoksessa Suurpää, L. & Aaltojärvi, P., *Näin nuoret: näkökulmia nuoruuden kulttuureihin* (s. 328–357). Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Lahikainen, A. R. (2013). Minuuden sosiaalinen rakentuminen. Teoksessa Suoninen, E. Pirttilä-Backman, A-M., Lahikainen, A. R. & Ahokas, M., *Arjen sosiaalipsykologia* (s. 89–140). Helsinki: Sanoma Pro.
- Laine, M., Bamberg, J. & Jokinen, P. (2007). Tapaustutkimuksen käytäntö ja teoria. Teoksessa Laine, M., Bamber, J. & Jokinen, P., *Tapaustutkimuksen taito* (9–38). Helsinki: Gaudeamus.
- Lampila, R. (2009). Työväenopiston musiikinopetuksen vaiheita. Idealistis-intomielisestä laulunopetuksesta monipuoliseen musiikillisten taitojen kehittämiseen ja yhdessä tekemiseen. Teoksessa Kotilainen, T. (toim.); Koulujen musiikinopettajat., *Musiikki kuuluu kaikille* (s. 92–95). Koulujen musiikinopettajat ry. 100 vuotta. Jyväskylä: Kopijyvä oy.
- Laursen, B. & Collins, W. A. (2009). Parent-Child Relationships During Adolescence. Teoksessa Lerner, R. M. & Steinberg, L., *Handbook of adolescent psychology: Vol. 2, Contextual influences on adolescent development* (s. 3–42). Hoboken (N.J.): John Wiley & Sons, Inc cop.
- Lehtomäki, T. (2014). Keuruun musiikkileiri: oppia, iloa ja motivaatiota musiikin harrastamiseen. Jyväskylän yliopisto. Musiikin laitos. Pro gradu.
- Lehtonen, H. (1990). *Yhteisö*. Tampere: Vastapaino.

- Lehtovirta, M., Kuokkanen, M., Peltola & Tuohimaa-Kirveskari, K. (1999). *Kasvurenkaita: psykologia ja kehityspsykologia*. Helsinki; Porvoo: WSOY.
- Leirikalenteri. (2018). Rondo Classic. Saatavilla: <https://rondolehti.fi/wp-content/uploads/2018/03/Leirikalenteri-2018.pdf>. Luettu 11.9.2018.
- Lichtman, M. (2013). *Qualitative research in education: a user's guide*. (3rd ed.). Thousand Oaks: SAGE Publications.
- Lonka, K. (2015). *Oivaltava oppiminen*. Helsinki: Otava.
- Louhivuori, S. (2004). ”Yhdessä soitetaan ja parannetaan maalimaa siinä samalla!”. Musiikkiharrastus kansalaisopisto-opiskelijan elämässä. Teoksessa Niemelä, S. & Luutonen, M., *Taitava ihminen – toimiva kansalainen: aikuisopiskelun motiiveja ja merkityksiä*. Helsinki: Kansanvalistusseura.
- Lukion opetussuunnitelman perusteet*. (2015). Helsinki: Opetushallitus. Lainattu 11.1.2019, saatavilla: https://www.oph.fi/download/172124_lukion_opetussuunnitelman_perusteet_2015.pdf
- Lull, J. (1989). Listener's communicative uses of popular music. Teoksessa J. Lull (Ed.), *Popular music and communication* (s. 140–174). Newbury Park, California: Sage Publications.
- MacDonald, R., Kreutz, G. & Mitchell, L. (2012). What is Music, Health, and Wellbeing and Why is it Important? Teoksessa MacDonald, R. Kreutz, G. & Mitchell, L., *Music, health, and wellbeing* (s. 3–11). Oxford: Oxford University Press.
- Manninen, J., Burman, A., Koivunen, A., Kuittinen, E., Luukannel, S., Passi, S. & Särkkä, H. (2007). *Oppimista tukevat ympäristöt: johdatus oppimisympäristöajatteluun*. Helsinki: Opetushallitus.
- Nilsian musiikki- ja tanssileiri. (2018). Kuopion internet-sivut. Lainattu 10.1.2019, saatavilla: <https://www.kuopio.fi/nilsian-musiikki-ja-tanssileiri>
- Numminen, A., Erkkilä, J., Huotilainen, M. & Lonka, K. (2009). *Musiikki hyvinvoinnin evoluutiossa: Aivot, mieli ja yhteisö*. Tieteessä tapahtuu, 6/2009. Lainattu 12.1.2019, saatavilla: <https://journal.fi/tt/article/view/2420>
- Nurmi, J-E. (1995). Nuoruusiän kehitys: etsintää, valintoja ja noidankehiä. Teoksessa Lyytinen, P., Korkiakangas, M. & Lyytinen, H., *Näkökulmia kehityspsykologiaan: kehitys kontekstissaan* (s. 256–274). Porvoo: Werner Söderström Osakeyhtiö. WSOY.
- Nurmi, J-E., Ahonen, T., Lyytinen, H., Lyytinen, P., Pulkkinen, P. & Ruoppila, I. (2014). *Ihmisen psykologinen kehitys*. Jyväskylä: PS-kustannus.

- Nurmiranta, H., Leppämäki, P. & Horppu, S. (2009). *Kehityopsykologiaa lapsuudesta vanhuuteen*. Helsinki: Kirjapaja.
- O'Neill, S. A. (2017). Young people's musical lives. Learning Ecologies, Identities, and Connectedness. Teoksessa Macdonald, R. A. R., Hargreaves, D. J. & Miell, D., *Handbook of musical identities* (s. 79–104). Oxford: Oxford University Press.
- Opetushallitus. (2017). Musiikin lukiodiplomin ohjeet. Lainattu 14.4.2019, saatavilla: https://www.edu.fi/download/183630_musiikki_lukiodiplomi_ohje_17_05_08.pdf
- Opetushallitus. (2019). Vapaa sivistystyö. Lainattu 11.1.2019, saatavilla: https://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/vapaa_sivistystyo
- Paananen, R., Eriksson, J., Santalahti, P., Solantaus, T., Taanila, A. & Gissler, M. (2012). Aikuisten ongelmat, lasten murheet – lapsuus ja myöhempi hyvinvointi. Teoksessa Reivinen, J. & Vähäkylä, L., *Kansan terveys, yksilön hyvinvointi* (s. 37–51). Gaudeamus Helsinki University Press.
- Partanen, P. (2009). *"Koko talo soi": Klemetti-opisto suomalaisen musiikkikulttuurin kehittäjänä 1953–1968*. Helsinki: Helsingin yliopisto. Väitöskirja.
- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet*. (2014). Helsinki: Opetushallitus. Lainattu 30.3.2019, saatavilla: https://www.oph.fi/download/139848_pops_web.pdf
- Pesonen, Katri. (2002). Musiikkileirien historiaa. Juuan musiikkileiri, Ilomantsin kanteleleiri ja Puhoksen musiikkileiri. Tiivistelmä teoksesta: Pesonen, K. 2002. *Soi saloilta soitto: Juuan musiikkileiri osana Pohjois-Karjalan musiikinopetuskulttuuria 1969–2000*. Joensuu: Joensuun yliopisto. Pro gradu. Lainattu 10.1.2019, saatavilla: <https://musiikkiyhdistys.yhdistysavain.fi/@Bin/172806/yhdistyksen+historiaa.pdf>
- Pohjois-Karjalan musiikkiyhdistys ry. (2019). Lainattu 31.3.2019, saatavilla: <https://musiikkiyhdistys.yhdistysavain.fi>
- Pääkkönen, L. (2013). *Nuorten musisointiprosessi koulussa toteutetussa konserttiprojektissa: musiikkiluokkalaisten kertomukset yhdessä tekemisestä*. Oulu: Oulun yliopisto. Väitöskirja.
- Ranta, J. & Kuula-Luumi, A. (2017). Haastattelun keruun ja käsittelyn ABC. Teoksessa Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvaori, J. (toim.), *Tutkimushaastattelun käsikirja* (s. 413–426). Tampere: Vastapaino.
- Roe, K. (1989). The school and music in adolescent socialization. Teoksessa J. Lull (Ed.), *Popular music and communication* (s. 212–230). Newbury Park, California: Sage Publications.

- Ruoppila, I. (1995). Lapsuudesta nuoruuteen johdanto. Teoksessa Lyytinen, P., Korhonen, M. & Lyytinen, H., *Näkökulmia kehityopsykologiaan: kehitys kontekstissaan* (s. 158–167). Porvoo: Werner Söderström Osakeyhtiö. WSOY.
- Ruusuvuori, J. & Nikander, P. (2017). Haastatteluaineiston litterointi. Teoksessa Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvuori, J. (toim.), *Tutkimushaastattelun käsikirja* (s. 427–444). Tampere: Vastapaino.
- Räisänen, J. (2017). Musiikki nuoren hyvinvoinnin edistäjänä. Oulu: Oulun yliopisto. Musiikkikasvatuksen kandidaatintyö.
- Rönkä, A., Poikkeus, A-M. & Viheräkoski, J. (2002). Seiskalta kasille – Nuoret ja vanhemmat muutoksessa. Teoksessa Kuure, T., Vuori, M., Gissler, M., Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisosiain neuvottelukunta, Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus., *Viattomuudesta vimmaan: lapsuudesta nuoruuteen – siirtymävaiheen tarkastelua* (s. 95–105). Helsinki: Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus.
- Saarikallio, S. (2007). *Music as Mood Regulation in Adolescence*. Jyväskylä: Jyväskylä University Printing House. Väitöskirja.
- Saarikallio, S. (2009). Musiikki ja nuoren psykososiaalinen kehitys. Teoksessa Louhivuori, J., Paananen, P. & Väkevä, L. (toim.), *Musiikkikasvatus – Näkökulmia kasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen* (s. 221–231). Jyväskylä: Suomen musiikkitieteellinen seura.
- Saarikallio, S. (2011). Mitä musiikki nuorille merkitsee? Teoksessa Laitinen, S. & Hilmola, A. (toim.), *Taito- ja taideaineiden oppimistulokset – asiantuntijoiden arviointia* (s. 53–61). Opetushallitus.
- Saastamoinen, M. (2009). Aikalaiskeskustelua yhteisöllisyydestä. Teoksessa Vanhalakka-Ruoho, M. & Filander, K., *Yhteisöllisyys liikkeessä* (s. 33–66). Helsinki: Kansanvalistusseura: Aikuiskasvatuksen tutkimusseura.
- Salmela-Aro, K. (2018). Motivaatio ja oppiminen kulkevat käsi kädessä. Teoksessa Salmela-Aro, K. & Aunola, K., *Motivaatio ja oppiminen* (s. 9–22). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Sinkkonen, J. (2009). Musiikki – yhtä aikaa yksilöllistä ja jaettua. Teoksessa Louhivuori, J., Paananen, P. & Väkevä, L. (toim.), *Musiikkikasvatus – Näkökulmia kasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen* (s. 289–297). Jyväskylä: Suomen musiikkitieteellinen seura.
- Sinkkonen, J. (2010). *Nuoruusikä*. Helsinki: WSOY.
- Sinkkonen, J. (2018). *Kiintymyssuhteet elämäntähtäimessä*. Helsinki: Duodecim.
- Suomen musiikkioppilaitosten liitto. (2019). Lainattu 26.3.2019, saatavilla: <http://www.musicedu.fi/musiikin-opetus-suomessa/opiskelu/>

- Suurpää, L. (1996). Yksilöllistä sosiaalisuutta vai sosiaalista yksilöllisyyttä? Nuorten yhteiskunnallisten identiteettien poluilla. Teoksessa Suurpää, L. & Aaltojärvi, P., *Näin nuoret: näkökulmia nuoruuden kulttuureihin* (s. 51–73). Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Syrjälä, L. & Numminen, M. (1988). *Tapaustutkimus kasvatustieteessä: Case study in research on education*. Oulu: Oulun yliopisto.
- Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet*. (2017). Helsinki: Opetushallitus. Lainattu 26.3.2019, saatavilla: https://www.oph.fi/download/186920_Taiteen_perusopetuksen_laajan_oppimaaran_opetussuunnitelman_perusteet_2017.pdf
- Tervo, A. & Uusimäki, A. (2001). *Lasten ja nuorten terveys ja hyvinvointi*. Oulu: Oulun lääninhallitus.
- Tikka, S. (2017). *Soitonopettajan rooli oppimismotivaation vahvistajana taiteen perusopetuksessa. Opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus viulunsoitonopetuksessa Keski-Pohjanmaalla*. Jyväskylä: University of Jyväskylä. Väitöskirja.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Turunen, K. E. (2005). *Ikävaiheiden kriisit*. Jyväskylä: Atena.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK). (2012). Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Helsinki: TENK, 2013. Lainattu 3.4.2019, saatavilla: https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf
- Virkkunen, H. (2009). Musiikki kuuluu kaikille. Teoksessa Kotilainen, T. (toim.). Koulujen musiikinopettajat., *Musiikki kuuluu kaikille* (s. 7). Koulujen Musiikinopettajat ry. 100 vuotta. Jyväskylä: Kopijyvä oy.
- Virtanen, M. E. (1973). Kansalais- ja työväenopisto oppilaitoksena. Teoksessa Toiviainen, T., *Työkenttänä kansalaisopisto* (s. 9–15). Kansalais- ja työväenopistojen liiton julkaisuja. Helsinki. (kustantaja tuntematon)
- Vuorinen, R. (1998). *Minän synty ja kehitys*. Porvoo: WSOY.
- Wells, A. & Hakanen, E. A. (1991). *The emotional use of popular music by adolescents*. Journalism Quarterly, 68 (3).
- Wilson, B. G. (1996). *Constructivist learning environments : case studies in instructional design*. Englewood Cliffs (N. J.): Educational Technology Publications.

Liite 1

Lupa musiikkikasvatuksen tutkimukseen osallistumiseen

Hei,

Teen musiikkikasvatuksen opintoihini liittyvää tutkimusta Nilsin musiikki- ja tanssileiristä. Tutkin nuorten motivaatiota leirillä käymistä kohtaan ja musiikkileirin merkitystä nuorille. Pyydän lupaa lapsellesi osallistua tähän tutkimukseen. Tutkimuksessa haastattelen lastanne leirikokemuksista. Tutkimuksessa ei tule ilmi lapsenne henkilöllisyys. Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista, ja haastattelun voi keskeyttää milloin tahansa. Tutkimusta ohjaa Pirkko Paananen-Vitikka.

Minuun saa olla yhteydessä, mikäli on kysyttävää

Johanna Räisänen / musiikkikasvatuksen opiskelija

johanna.raisanen@student oulu.fi

Osallistumislupa

Lapseni _____ saa luvan osallistua
musiikkikasvatuksen tutkimukseen.

_____ssa, _____ / _____

huoltajan allekirjoitus

Leiriläisen suostumus

Suostun osallistumaan tutkimukseen.

leiriläisen allekirjoitus

Liite 2

Haastattelukysymykset pilottihaastattelu

Ikä:

Sukupuoli:

1. Montako kertaa olet osallistunut Nilsiänsä musiikkileirille?
2. Mitä instrumentteja olet opiskellut?
 - Onko ne olleet pääinstrumenttejasi?
 - Oletko aloittanut uuden soittimen?
3. Oletko osallistunut yhteismusisointiin, teoriatunneille tai muuhun opetukseen?
4. Mistä sait idean osallistua leirille?
5. Tunsitko leiriltä ketään?
 - Tutustuitko uusiin ihmisiin?
6. Oliko leiri mielestäsi sopivan pituinen?
7. Kerro jokin mieleenpainuva muisto viime kesän leiriltä
8. Mitä muuta mukavaa tekemistä leirillä oli musiikillisten osuuksien lisäksi?
9. Mikä on mielestäsi parasta musiikkileirissä?
10. Aiotko osallistua jatkossa leirille?

Liite 3

Haastattelurunko

-Perustiedot: ikä, koulutus, musiikillinen tausta

-Musiikki ylipäättään

- Miten musiikki näkyy arjessasi?

-Leirin puitteet ja ympäristö

- Kuvaile leirin ympäristöä ja leirillä majoittumista

-Sosiaaliset suhteet

- Kerro ihmisistä, joiden kanssa olit leirillä tekemisissä
- Mitä teit muiden ihmisten kanssa?

-Vapaa-aika

- Kuvaile vapaa-aikaa leirillä
- Kerro paikoista, joissa tykkäsit eniten olla
- Mitä kivaa leirillä voi tehdä?

-Soolotunnit

- Kerro leirin aikaisista soittotunneistasi; ohjelmistosta, paikasta
- Millaisia leirin opettajat olivat?

-Miten musiikkileirillä opiskelu eroaa syksyn/kevään aikaisesta musiikin opiskelusta musiikkiopistossa ja koulussa?

-Yhteismusisointi

- Kerro mieleenpainuvista yhteismusisointitilanteista
- Millainen yhteishenki tunneilla oli?

-Konsertit

- Kerro konserteista, joissa kävit leirin aikana
- Mikäli esiinnyit itse konserteissa, kerro tuntemuksista

-Muuta

- Kerro, mikä on parasta musiikkileirissä
- Aiotko osallistua ensi kesänä?
- Kerro jokin mieleenpainuva muisto musiikkileiristä